

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

πρόην γυμνασιάρχου

ΑΘΗΝΑΪΣ

Η

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΗΤΟΙ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

«Δράμα ἰνδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλλανοδίκαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

1458

ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΛΕΩΝΤΙΟΥ

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΣΤΟΝΙΔΟΥ

1893

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΙΩ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ
πρώην γυμνασιάρχου

ΑΘΗΝΑΙΣ

ἢ

ΘΥΓΑΤΗΡ ΤΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΛΕΟΝΤΙΟΥ

ΗΤΟΙ

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ

ΕΥΔΟΚΙΑ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

«Δράμα ενδιαφέρον
καὶ διδακτικόν.»
Οἱ Ἑλλανοδίκαι.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Κ. ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

1892

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΣ ἡ κατόπιν βασίλισσα Εὐδοκία.

ΕΥΝΑΠΙΟΣ, θεῖος αὐτῆς.

ΕΛΠΙΝΙΚΗ, φίλη τῆς Ἀθηναίδος, κατοικοῦσα ἐν Βυζαντίῳ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ, βασιλεύς.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ, ἀδελφὴ τοῦ Θεοδοσίου καὶ αὐγούστα.

ΔΙΑΓΓΕΛΕΥΣ τῆς Πουλχερίας.

ΑΤΤΙΚΟΣ, ἐπίσκοπος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ,

ΚΥΡΟΣ, φίλοι τοῦ Θεοδοσίου.

ΕΥΝΙΚΗ, μνηστὴ τοῦ Παυλίνου.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ, γελωτοποιός.

ΑΥΛΙΚΟΙ α', β', γ'.

ΘΕΡΑΠΩΝ τοῦ Παυλίνου.

ΠΡΑΙΤΩΡ.

ΑΓΓΕΛΙΑΦΟΡΟΣ.

ΠΡΕΣΒΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΣΙΑΣ, ἐν οἷς ὁ Α'.

Ἡ σκηνὴ ἐν Βυζαντίῳ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ε'.
αἰῶνος μ. Χριστόν.

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΕΥΔΟΚΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Αίφος, ἐξ οὗ φαίνεται ἡ παραλία τοῦ Βοσπόρου καὶ ὁ Ἰππόδρομος).

ΕΥΝΑΠΙΟΣ καὶ ΑΘΗΝΑΪΣ

ΑΘΗΝ. Ἐνταῦθα στῆθι, θεῖέ μου, νὸ ρίψωμεν
ἐπὶ τῶν πέριξ βλέμμα καὶ θαυμάσωμεν
τὴν καλλονὴν τῶν λόφων, οὓς χουσώνει νῦν
δενδρῶνων πλήρεις καὶ ἀνακτόρων ἡ Ἥως.
Τῷ ὄντι θέαν τόσον μεγαλοπρεπῆ
δὲν ἔχουν αἱ Ἀθῆναι, ἂν καὶ τὸ κομψὸν
αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσταν δὲν εὐρίσκεται τις.
Οἷμοι ! . . . τῷ ὄντι βλέπω ἢ μὲ ἀπατᾷ
μαγεία τις ; . . . ἐκεῖνο . . . ἀπαράλλακτον
τὸ τῆς Παλλάδος ἄγκλμα, τὸ καύχημα
τῆς τέχνης τοῦ Φειδίου· ἴδε πῶς ἐκεῖ
εἰς τὸν χρυσὸν ἐπάνω, τὸν ἐλέφαντα,
τοῦ Φοίβου αἱ ἀκτίνες παίζουσιν ἐκθαμβοῦν
τὸν ὀφθαλμόν ! ὦ ! ποῖον νῦν αἰσθάνομαι
ἄρρητον ἄλγος, ὅταν εἰς τὴν μνήμην μου
ἔρχετ' ἡ ὥρα, καθ' ἣν χεῖρες βάνουσαι
ἀπὸ τοῦ ἐδωλίου τὸ ἀπέσπασαν,
ἐνθα ὀκτῶ αἰῶνας ἐπροστάτευσεν
τὴν πόλιν, ὅπως μυκτηρίζωσιν αὐτὸ
λατρείας ἄλλης ὅπαδοι θρησκομονεῖς !

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΥΝΑΠ. ὦ ! ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι, ὅτ' εἰς τὴν πομπὴν
τὴν τῶν Παναθηναίων τὸ ἐνέδυσαν
πεντήκοντα παρθέναι πέπλον ποικιλτόν,
καὶ σὺ τρεῖς νύκτας ἄγρυπνος ἀπέμεινες,
ὅπως κεντήσῃς τὴν εἰκόνα τῆς Γοργοῦς.
Πλὴν τῶρα, φεῦ ! ὁποῖας μέλλουν κατ' αὐτοῦ
νὰ λέγουν βλασφημίας ! ΑΘΗΝ. Τὸ τρομάζουσι,
μοὶ λέγουν, ὅταν βλέπουν εἰς τὸ στηθὸς τοῦ
τοῦς ὄφεις τῆς Μεδοῦσης. ΕΥΝΑΠ. Τόσον θλιβεράς
ἔφησε, τέκνον, σκέψεις· ἄς κυττάξωμεν,
τίς θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τ' ἀνάνκτορον,
τὴν ἀδικίαν ὅπως τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ
ἐπανορθώσῃ ἀναξ φιλοδίκαιος.
'Αλλ' ἄκουσον· τὴν ὥραν εἶδες ὅτ' ἐγὼ
ιδιαιτέρως μ' ἀνθρώπων ὠμίλησα,
καλῶς ἐνδεδυμένον ; οὗτος μ' ἔλεγεν
εἰς τὴν αὐγούσταν μάλλον ὅτι θαῦρωμεν
καρδίαν συμπαθοῦσαν πρὸς τοὺς δυστυχεῖς.

(Προβαίνει ἡ Ἑλπινίκη).

ΑΘΗΝ. Κ' εἰς ταύτην θάχω θάρρος νάμιλήσω γῶ ; . . .
ἀλλὰ τίς εἶνε αὕτη ; ἀσκαρδαμυκτεῖ
μὲ βλέπει κ' ὑποθέτω ὅτι πρόσωπον
μ' εἶνε γνωστόν... τῷ ὄντι πρὸ πολλῶν ἐτῶν. . .
πλὴν πάλιν, ΕΛΠ. Ξένη ! ποία ; μήπως σοφιστοῦ . . .
ΑΘΗΝ. Τοῦ Λεοντίου κόρη, ΕΛΠ. Ἡ Ἀθηναῖς ; . . .
ΑΘΗΝ. Αὐτὴ ἐκείνη· σύ ! ἡ Ἑλπινίκη μή . . .
ΕΛΠ. Ἡ Ἑλπινίκη τοῦ Τιμάρχου ἐγγονή.
ΑΘΗΝ. Θυγάτηρ τῆς Τιμάνδρας ἐκ τοῦ Πειριαιῶς ;
ὦ ! ποία τρισευδαίμων ὥρα, φίλη μου.

ΕΛΠ. Καὶ δι' ἐμέ ὡσαύτως προσφιλὴς στιγμὴ,
καθ' ἣν σέ βλέπω εἰς τοῦ Βύζαντος τὴν γῆν.
Πλὴν λέγε μοι, πῶς ἤλθες; ποῖος ἀγαθὸς
ἔδω σέ φέρει δαίμων; ΑΘΗΝ. Ἔστω αἰωνὸς
ὁ λόγος οὗτος, φίλη. ΕΛΠ. Ναί, φιλότατῃ μου.
Πλὴν λέγε μοι, οἱ φίλοι πῶς διάγουσιν
ἔχει τὸν βίον; εἶνε πάντοτ' ἀφελεῖς;
εἰς τὰς εὐθύμους πανηγύρεις τρέχουσι
ἀρχαίου νὰ θαυμάσουν δρᾶμα ποιητοῦ,
τὰς χεῖράς των νὰ δώσουν εἰς χορὸν παιδρὸν;

ΑΘΗΝ. Ἄχ! φίλη, μᾶς μένει μία σήμερον
παρηγορία μόνη, μὲ τοὺς ποιητὰς
καὶ φιλοσόφους οἴκοι νὰ σχολούμεθα.

Ἡ μήπως δὲν εἰξεύρεις ὅτι καὶ αὐτὸ
τάχαλμα τῆς Παλλάδος ἔφεραν ἐδῶ;

καθ' ἣν δὲ τὴν ἡμέραν ποῖν τελούντες ἐορτὴν
τὸν ποικιλτὸν χιτῶνα ἐνεδύομεν
τὴν Ἀθηνᾶν, νῦν θλίψιν μόναν ἔχομεν.

οὐδ' ἐπιτρέπουν εἰς τὰ Διονύσια
ἀρχαίας τραγωδίας νὰ θαυμάζωμεν.

Ἄλλ' Ἐλπινίκη! ἐπὶ τοῦ λαιμοῦ, θαρρῶ,
σημεῖον φέρεις ἐκδηλοῦν, ὅτι καὶ σὺ
χριστιανὴ καλεῖσαι... δὲν μετανοεῖς;

ΕΛΠ. Μᾶλλον καυχῶμαι δι' αὐτό, Ἀθηναίς.

ΑΘΗΝ. Ἀλλὰ τὸν βίον τοῦτον τὸν εἰς προσευχὰς
ἀδιακόπους, καὶ πῶς λίαν σκυθρωπὸν
πῶς ὑποφέρεις; ΕΥΝΑΠ. ὦ Ἀθηναίς, καὶ σύ,
ἂν ἤθελες μὲ πόθον τὰ μυστήρια
νὰ μυηθῇς. . . ΑΘΗΝ. Μὴ λέγῃς ταῦτα, φίλη μου,

τὸν Ὅμηρον νάφῃσω καὶ τὸν Πλάτωνα,
εἰς Ἰουδαίων ὅπως μύθους ἀθυμῶ !

ΕΛΠ. Τοὺς Ἰουδαίους ὅχι, τὰ συνθήματα
ἡμῶν ἐὰν ἀκούσης . . . ΑΘΗΝ. Τὰ διωκτικὰ
τῶν φιλοσόφων λέγεις καὶ καλλιτεχνῶν ;

ΕΛΠ. Ἄχ ! φίλη μου, τί βλέπεις μόνον τοὺς σκληροὺς
τῶν μοναρχούντων νόμους ; ἄκουσον ἐμέ·
νομίζεις ὅτι ὁ Θεὸς ἐπιθυμεῖ

σαρκῶν κ' αἱμάτων θύματα ; ΑΘΗΝ. Ψυχὴν ἀγνὴν

τὸ θεῖον μᾶλλον θέλει. ΕΛΠ. Πάντων τῶν θνητῶν

ἐγκάρδιον ἀγάπην. ΑΘΗΝ. Λέγετε δὲ σεῖς

τοιοῦτον ὅτι θρήσκευμα λατρεύετε ;

τότε πρὸς τί τοσοῦτον κατατρέχετε

τούς ἀλλοδόξους, ἢ μὴ δὲν ἠκούσαμεν

τὴν Πατρίαν ὅτι τὴν φιλόσοφον

ὡς κύνες λυσσαλέας καταπαράσχυν

οἱ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ῥάστα φέροντες ;

ΕΛΠ. Ἄ ! σ' ἔχουσι ποτὶς δολιχὴν

ἀν ὅμως εἰς τὸν οἶκον ἔλθης τὸν ἐμόν,

κ' ἰδῇς μὲ τί ἀγάπην φέρετ' εἰς ἐμέ

ὁ σύζυγός μου, ποίαν πατρικὴν στοργὴν

πρὸς ἅπαντας δεικνύει κ' ἰλαρότητα,

θὰ εἴπῃς τῆς καρδίας νέον θρήσκευμα

ἢ πίστις εἶν' εἰς τὸν Χριστόν. ΕΥΝΑΠ. Ἀθηναῖς !

εἶδες ὁποῖος ἀετὸς ἐπέταξεν

ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν σου κ' εἰς τὰ δεξιὰ

τὴν πτήσιν αἴφνης στρέψας πρὸς τὸν ἥλιον

τὰς πτέρυγας του ἄπλωσεν, ὥσπερ σκιάν

θέλων εἰς σὲ νὰ κάμῃ ; νάτος ! νά ! ΑΘΗΝ. Θεοί !

σημεῖον εἶνε τοῦτο ἀναμφίβολον.

ΕΥΝΑΠ. Σημεῖον ὅτι μέλλει ἡ Ἀθηναίς
ἐν Βυζαντίῳ μέγιστον ἀξίωμα
νὰ λάβῃ· προαγγέλλει τοῦτ' ὁ βασιλεὺς
ὁ τῶν πτηνῶν ὠραία συναπάντησις
ἦτον ἡ τῆς γλυκείας ταύτης φίλης σου·
αὐτῆς τὰ ἔχνη ἀκολούθησον· ἐμοῦ
δὲν ἔχεις πλέον χρεῖαν· χαῖρε, προσφιλὴς
τοῦ Λεοντίου κόρη !

(Φεύγει.)

ΕΛΠ. Πόσον ἀγαθὸς

ὁ γέρων οὗτος εἶνε ! ΑΘΗΝ. Προσφιλέστατος
πατρώθεν θεός. ΕΛΠ. Ἀλλὰ λέγε, φίλη μου,
πρὸς τί ἐνταῦθα ἦλθες ; λέγε, χρήσιμος
ἴσως σοῦ γείνω· εἰς τὰνάκτορον πολλὴν
τιμὴν ὁ σύζυγός μου ἔχει· κ' εὐνοίαν.

ΑΘΗΝ. Ἄχ ! Ἑλπινίκη, δὲν ἠξεύρεις πρὸς ἐμὲ
πῶς ὁ πατὴρ ἐφέρθη, πῶς οἱ ἀδελφοί !

ΕΛΠ. Τί λέγεις ; σὲ ἡγάπα μᾶλλον τῶν λοιπῶν
τέκνων του, κ' ἐνθυμοῦμι πῶς ἐφρόντιζε
νὰ σ' εὖρῃ διδασκάλους τῆς γραμματικῆς
καὶ μουσικῆς ἀρίστους. ΑΘΗΝ. Τίς ἀρνεῖτ' αὐτό ;
καμμία κόρη τὴν ἀνατροπὴν ἐμοῦ
δὲν ἔλαβε· καὶ ὅμως ὅτ' ἀπέθανεν,
ἡ διαθήκη πᾶσαν τὴν τε κινήτην
κι' ἀκίνητον περιουσίαν ἄφινεν
εἰς τοὺς υἱοὺς του· εἰς ἐμὲ νομίσματα
χρυσᾶ εἶχεν ἀφήσει μόνον ἑκατόν.

ΕΛΠ. Ἀθηναίς, τί λέγεις ; ὥς τρισχίλια

τὰ κτήματά του ἔλεγον πῶς ἤξιζον.

ΑΘΗΝ. Δὲν λέγεις μᾶλλον ὡς δεκάκις χίλις ;

ἄλλ' ἔλεγε, « τοσαῦτα προτερήματα
ἔχ' ἢ θυγάτηρ ἢ ἐμή, ὥστ' ἀσφαλῆς
ἡ τύχη της θὰ εἶνε· ἐνῶ τᾶρρενα,
προόδους ἐλαχίστας ἐπιδείξαντα,
χρημάτων ἔχουν χρεῖαν, ὅπως ζήσωσι. »

ΕΛΠ. Τί ἰδιοτροπία ! πλὴν ἡ ἄδικος

αὐτὴ θὰ πείσῃ διαθήκη βέβαια.

Ἡ ἀδελφὴ τοῦ βασιλέως ἀγαθὴ

τοσοῦτον εἶνε, ὥστε δισταγμοὺς ἐγὼ

οὐδόλως ἔχω, θὰ γενῇ προστάτης σου

ΑΘΗΝ. Ἄν τοῦτο κατορθώσω, τὸ μερίδιον

ἶσον νὰ λάβω .. ΕΛΠ. Ὑπὲρ τὰ τρισχίλια

χρυσᾶ θὰ ἔχῃς, φίλη μου, νομίσματα·

καὶ τότε ἐδῶ νὰ μείνῃς, σύζυγον ναυρῆς·

εἰς τὰς Ἀθήνας τῶρα πλέον μαρσαμὸς

ἐπῆλθεν, ἤδη θάλλει τὸ Βυζάντιον·

ὅποῖα βλέπεις ἔκτισαν ἀνάκτορα,

τί θηριομαχίαι, ἵπποδρόμια !

ΑΘΗΝ. Ἄ ! θηριομαχίαι· δὲν μ' ἀρέσκουσι·

εἰς τὰς Ἀθήνας μᾶλλον τὸν φιλόσοφον

νὰ διαγάγω βίον, ὅπως πρίν, ποθῶ.

ΕΛΠ. Τώρα φιλοσοφίαν ἀσθενῆς γυνή !

ῥαῖον ὅταν εὖρης σύζυγον, θᾶπῃς

« καὶ νὰ πολεύσω θέλω θελκτικὴν ζωὴν. »

ὄχι κλεισμένη νὰπομένης μόνη σου

ἀδιακόπως πρὸς βιβλία κύπτουσα !

Ἄλλὰ κατόπιν ταῦτα θέλομεν σκεφθῇ·

πρὸς τὸ πικρὸν νὰ ἔδῃς πρέπει παρρηθὺς
τὴν ἄνατσαν . . . νομίζω... ναί, κατάλληλος
αὐτὴ ἡ ὥρα εἶνε· θὰ τὴν εὐρωμεν
εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν, κι' ἀκρόαριν
ἐλπίζω νὰ μᾶς δώσῃ· θαύχαριστήθῃ
πολὺ ὅταν σὲ ἔδῃ· δὲν εἰξεύρω τί
μοῦ λέγει αὕτη ἡ ὥραία σου μορφή,
οἱ λόγοι σου, ὁ τρόπος καὶ ἡ στάσις σου,
θέλουν τὴν γοητεύσῃ· εὐεργετικὴ
εἰς πάσας εἶνε, ἀγαπᾷ τὰ γράμματα,
κ' ἔσως θὰ σὲ κοκλήτῃ πρὸς ἐπίδειξιν,
πεπαιδευμένως ὅτι νέας ἐκτιμᾷ.

Μὲ θάρρος μόνον νὰ μιλήσῃς αὐτῇ,
μηδὸλως δειλιάσῃς· εἰς τὸ κάλλος σου
πολὺ θέλει προσθέτῃ τρόπος ἀνδρικός.

(Ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ Β'

(Αἴθουσα τοῦ Ἀνακτόρου Ἡ ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ κάθηται ἐπὶ θρόνου
χρυσοῦ, περὶ αὐτὴν δ' ἵστανται οἱ πρέσβεις τῆς Περσίας.)

ΠΟΥΛ. Μάλιστα, πρέσβεις τῆς Περσίας, εἴπατε
τοιοῦτον λόγον εἰς τὸν Κύριον ὑμῶν·
ὁ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκράτωρ οὐδαμῶς
θέλει δεχθῇ συνθήκην, ἂν τὸ μέγιστον
τῆς Ἀρμενίας μέρος δὲν μᾶς δώσετε.
Πλὴν τούτου δὲ θὰ κάμῃ ὄρκον μέγιστον,
ὅτι δὲν θέλει ἑνοχλῇ τοὺς γείτονας
μὲ ληστρικὰς ἐπιδρομὰς ἢ ἄλλως πως.

Ο **Α΄. ΠΡΕΣ.** Αὐγούστη τῶν Ῥωμαίων τόσον σεβαστή,
ἀφοῦ τῶν ὀπλων οὕτως ἀπεφάρισεν

ἡ τύχη, πρέπει μέρος νὰποχωρισθῇ
τῆς Ἀρμενίας ἐκ τοῦ κράτους τῶν Περσῶν·
ἀλλὰ πῶς εἶνε δυνατὸν ἐγγύησιν
περὶ ληστῶν νὰ δώσῃ τις ; ΠΟΥΛ. Ὑπάγετε !
ἀφοῦ νὰ δαμασθῶσιν ὑφ' ὑμῶν λησταὶ
νομίζετε δὲν εἶνε δυνατόν, ἡμεῖς
ἐκεῖσε πάλιν λεγεῶνας πέμπομεν,
μ' αἵματωμένην λόγχην τοὺς δαμάζομεν.

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων ἀδελφὴ
δὲν ἔχομεν τοιαύτην προσταγὴν ἡμεῖς
νὰπέλθωμεν ἐντεῦθεν ὅλως ἀπρακτοί.

ΠΟΥΛ. Ὅταν ὁ μέγας βασιλεὺς, ὡς λέγετε,
δὲν ἔχῃ τόσην δύναμιν, ὑπέρτερος
νὰ εἶνε τῶν κακούργων, πῶς θὰ ἔχωσιν

οἱ Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι σχέσεις φιλικὰς ;

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Ἰσως, τούτοις παύσονται κ' εὐζῶνα
ἀκοντιστὰι τοὺς γαύλους νὰ διώξωσι.

ΠΟΥΛ. Ἄνευ τοῦ «ἔσως»· ἀν' δ' ὑμεῖς νομίζετε
ὅτ' εἰς μονάρχην εἶνε ἀξιοπρεπὲς
μὲ δισταγμοὺς συνθήκας νὰ ἐμολογῇ,
ὅμως οἱ τοῦ δικαίου θεμελιῶνται
κιβδηλοὺς λόγους ἀποστρέφονται· λοιπὸν
ἢ μέγαν ὄρκον κάμετε ἢ φύγετε·
τὴν νέαν Ῥώμην θίσφαλίσωμεν ἡμεῖς.

Ο Α΄. ΠΡΕΣ. Ὡς σεβαστὴ αὐγούστα, ὅπως εἶπατε
ἄς γείνη· μέγαν ὄρκον κάμνομεν εὐθύς.

ΠΟΥΛ. Προσμένετε με τότε εἰς τὸν θάλαμον,
ὅστις πλησίον κεῖται εἰς τὰ δεξιὰ.

(Οἱ Πρόεδροι ἐξέρχονται).

ΠΟΥΛ. Βεβαίως οὕτω τῆς Περσίας τὴν ὄφρυν
νὰ ρίψωμεν με' λόγους ἔπρεπ' αὐστηρούς·
ὡς μὴ νομίζῃ ὅτι τὸν φοβούμεθα,
διότι μέγαν βασιλέα τὸν καλοῦν·
τὴν τέχνην τῶν Ῥωμαίων τὴν πολεμικὴν
οἱ βάρβαροι δὲν ἔχουν.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος.)

Πῶς, Χρυσάφιε;

ὁ βασιλεὺς ἀκόμη δὲν ἐξύπνησεν;

ΧΡΥΣ. Πῶς; ἐτοιμάζει τὴν φαρέτραν· τάχιστα
εἰς θήραν κάπρων θὰ ἐξέλθῃ σήμερον.

ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ τὴν προτευχὴν τοῦ ἔκαμε;

ΧΡΥΣΑΦΙΟΣ Καὶ τρεῖς

ἀκόμη μετανοίας, ὡς τῶ λόγατε.

ΠΟΥΛ. Ἐχει καλῶς· τὸ πρῶτον παῖγμα βέβαια
εἰς τὸν μονάρχην εἶνε ἡ εὐλαβεία.

Καὶ τί θὰ φάγῃ σήμερον παρ' ἡγγεῖλες;

ΧΡΥΣ. Δὲν ξεύρω, πλὴν νομίζω πῶς . . . ὀψάρια..

ΠΟΥΛ. Ὅψάρια θὰ φάγῃ ἀναξ' εὐσεβὴς

εἰς τὴν νηστείαν τοῦ Αὐγούστου! τάχιστα

εἰς τοὺς Ἑβραίους ταῦτα νὰ μοιράσωσι!

Χρυσάφιε! τοιαύτην ἐὰν εἶδῃσιν

ἄλλην φορὰν μοῦ φέρῃς, εἰς τ' ἀνάκτορον

δὲν μένεις πλέον, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·

ἡ προσταγὴ μου σπεῦσον νὰ ἐκτελεσθῇ.

ΧΡΥΣ. Λόγον μικρὸν νὰ εἶπω πρὶν θὰ δυνηθῶ;

ΠΟΥΛ. Τί θέλεις εἶπῃ; ἤδη ἐξωμάλυνα

ἐγὼ τὰ τῆς Περσίας πράγματα καλῶς.

ΧΡΥΣ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα! εἰς τὸ θρήσκευμα,

πιστεύω, πρέπει πρῶτον νὰ προσέχωμεν.

ΠΟΥΛ. Τίς περὶ τούτου ἀμφιβόλλει; λέγε μου,
ὁ πατριάρχῃ, τί φρονεῖ Νεστόριος.

ΧΡΥΣ. Περὶ ἐκείνου καὶτι ἤθελον νὰ πῶ,
διότι λέγουν ὅτ' εἰς τὴν δυσμένειαν...

ΠΟΥΛ. Νὰ τὸν ὑπερασπίσης μήπως θέλεις σύ;

ΧΡΥΣ. Ἐγώ; τὰς προσταγὰς σας μόνον ἐκτελῶ...
ὁ βασιλεὺς νομίζει... ΠΟΥΛ. Τί; ὁ βασιλεὺς

περὶ τοιαῦτα θάσχολληται πράγματα;

ἐκεῖνος νὰ κυττάζῃ τὸ κυνήγιον

καὶ τὴν ζωγραφικὴν του, νὰ μὴ μεριμνᾷ

τί λέγουν θεολόγοι ματαιόσχολοι.

Ἀκοῦς ἐκεῖ! καὶ θέλει νὰ αἰσιν μετ' αὐτοῦ

τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον λαιδωρῶν,

τοῦ δὲ Χριστοῦ τὸ σῶμα λέγων γήινον;

Ἡ μήτηρ ὅταν τοῦ Χριστοῦ τὸ ὑψηλὸν

καὶ οὐράνιον δὲν ἔχῃ, πᾶν ἰδανικὸν

ἐκ τῆς θρησκείας λείψῃ, ποῖον ἔξαρσιν

ἡμῶν θὰ ἔχῃ ἡ ψυχὴ πρὸς οὐρανούς;

ἐντὸς τοῦ βάθους τῆς καρδίας ἐγκειται

πρὸς τᾶν πάθος, τοῦτον δὲ καλλιεργῶν

ἐξευγενίζει τὸν λαὸν ὁ ἐννοῶν

πῶς τοῦτον πρέπει νὰ διδάσκῃ· λίαν δὲ

σχολάζων εἰς τοιαῦτα ὁ Νεστόριος,

μὲ τὴν ψυχράν του σκέψιν τὰ ποιητικὰ

κρημνίζων, ποῖον ἔγκλημα δὲν σκέπτεται

θὰ διαπράξῃ πᾶσαν αἰῶν ποίησιν

ἐκ τοῦ λαοῦ; Τί εἶπεν ἐλησμόνησεν,

ὅτε τοῦ πατριάρχου τὸ ἀξίωμα

μ' εὐγνωμοσύνην παρ' ἡμῶν ἐδέχετο ;
δὲν εἶπε, ἀδός μοι καθαρὰν αἵρετικὴν
τὴν γῆν, ὦ βασιλεῦ, καὶ θὰ σοῦ δώσω ἔγώ
τὸν οὐρανόν ; ναί, ῥῖψε τοὺς αἵρετικούς
κ' ἐγὼ τοὺς Πέρσας καταστρέφω μετὰ σοῦ ! »

Τοιαῦτα εἶπε τότε, νῦν δὲ μάχεται
αἵρετικὸς νὰ γείνη, καὶ τὰ δόγματα
τοῦ Χρυσοστόμου, Βασιλείου καὶ λοιπῶν
πατέρων νὰ κυρώσῃ· ὅχι βέβαια !

εἰπέ του, ὡς ὁ Καὶν θέλει πρότερον
φυγὰς πλανᾶσθαι, ὡς ποτὲ μινόμενος
ὁ Ναβουχοδονόσορ εἰς ἐρημικὰ
θὰ διατρίβῃ δάση, ἔχων ὡς τροφήν
τὸ χῶμα καὶ τὰ χόρτα, πρὶν τὴν θόδον

τῆς ἐκκλησίας συνταράξῃ πλήρως.
ΧΡΥΣ. Αἵρετικὸς ἐκεῖνος ; οὐδ' ἐσκέφθ' αὐτό.

ΠΟΥΛ. Σιώπα, μὴ κρημνίσω πάραυτα καὶ σέ . . .

Χρυσάφιος (τρέμων).

Δὲν ἐννοῶ . . . ἐν θέλω. ΠΟΥΛ. Θέλε δ,τι ἔγώ,
καὶ τότε θᾶσαι μέγας ὅπως εἶμαι ἔγώ·
θὰ πέσης ἄλλως, τοῦτο γίνωσκε καλῶς·
ἡ Πουλχερία ἡ αὐγούστ' ἀντίρρησιν
παρ' ἄλλων, ὅχι, παντελῶς δὲν δέχεται.

ΧΡΥΣ. Λοιπόν ; ΠΟΥΛ. Λοιπὸν ταχέως ὕπαγε κ' εἰπέ·

Νεστόριε ! τοιαῦτα λέγ' ἡ ἀδελφὴ
τοῦ βασιλέως, μὴ νομίσης μ' εὐτελεῖς
θωπείας κολακεύων τὸν μονάρχην σου
ὅτι θὰ χύσης κρύφα δηλητήριον.
Σύνοδος θέλει συγκληθῇ καὶ ἀνάθεμα

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου πίπτει φοβερόν,
ὣν ἐπιμείνης εἰς τοιαύτην ἀρεσιν.

(Ὁ Χρυτάφιος προσκυνεῖ καὶ φεύγει).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδες ! πατριάρχης ὅταν ἐγὼ ζῶ
τὴν Θεοτόκον μὴ παρθένον νὰ καλῇ !
ὅταν ἐγὼ καὶ δύο ἔτι ἀδελφαὶ
τὴν παρθενίαν ἔχωμεν ὡς καύχημα !
θὰ μάθουν ὁμῶς πρότερον νὰ φεύγωσι,
προτοῦ τοιαῦτα λέγωσι σατανικά. . .
Ἄλλὰ δὲν πταίουں οὔτοι· ἐν μειδιάμα
τοῦ ἀδελφοῦ μου, εὖνοιά της ἀφελῆς
θρασεῖς ἐκείνους καθιστᾷ τὴν χαλινὸν
τοῦ βκσιλέως πρέπει νὰ ἐλκύσω ἄτοπα ;
Πρωτότοκος θυγάτηρ, ἔχουσα πολὺ
παιδείαν ἀνωτέρην, ὑπὸ τοῦ παιδὸς
νὰ ἐπιτρεπῶ θάναγκάζωμ' ἄτοπα ;
ἐκεῖνος ἄχρι τοῦδε ἔκαμνε καλὰ
εἰς τὴν καλλιγραφίαν καὶ τὰ τόξα του
μὲ πόθον ν' ἀσχολῆται· τὰ πολιτικὰ
καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας εἶν' ὑπόθεσις
τῆς ὑψηλὸν ἐχούσης πνεῦμα ἐκ Θεοῦ.
Ἄλλὰ . . . καλῶς ἐσκέφθην, ὅσον ἄγαμος
θὰ εἶνε, θέλει στρέφῃ πάντοτε τὸν νοῦν
περὶ τινὰ σπουδαῖα· πρέπει σύζυγον
ῥαίαν νὰ τῇ εὕρῃ· θέλει λησμονῇ
εἰς ὑμεναίου ἐντροφήσας θέλγητρα
τοιαύτας ἀσχολίας.

(Εἰσέρχεται Διαγγελεύς).

Τὴν διαταγὴν

τοῦ ἀρχιαινοχόου θέλ' ἡ σύζυγος
ὅπως εἰσέλθῃ. ΠΟΥΛ. Νᾶλθῃ.

(Ὁ Διαγγελεὺς ἐξέρχεται).

Μὲ εὐχαριστεῖ,

διδότι πάντοτ' εἶνε ζωηρά, παιδρά.

ἄθυμον δὲ τὰ πρὶν λεχθέντα μ' ἔκαμον.

(Εἰσέρχεται ἡ Ἑλπινίκη μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος).

ΠΟΥΛ. Καλῶς τὴν Ἑλπινίκην! ἤλθες ἀληθῶς

εἰς ὧραν ἀρμοδίαν· ἤμην ἄθυμος

ἐκ τῶν ἀσχολιῶν μου. ΕΛΠ. Νὰ φριδρύνω γώ,

ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, τὴν Κυρίαν μου

ἤλθον μὲ κόρην Ἀθηναίαν εὐγενῇ.

ΠΟΥΛ. Ὡραῖα! καὶ μ' ἀρέσουν αἱ νεάνιδες

τῶν Ἀθηνῶν παραπολύ. ΕΛΠ. Ἀθηναῖς,

σπεῦσον νὰ προσκυνήτῃς τὴν κυρίαρχον

τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων.

(Ἡ Ἀθηναῖς κλίνει ὀλίγον τὴν κεφαλὴν).

ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ σήμερον

νὰ λέγῃς μᾶλλον τῶν Ἑλλήνων· μὴ ἐδῶ

δὲν ὀμιλοῦμεν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν;

Ἄχ! ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὴν καθαράν

νὰ ὀμιλῶσι πάντες, τὴν τῶν Ἀθηνῶν! . .

Δὲν εἶνε τοῦτο ἀληθές, νεᾶνίς μου,

τοῦ Πλάτωνος τὴν γλῶσσαν ὅτι ὀμιλοῦν

καὶ σήμερον ἀκόμ' οἱ συμπολιταί σου;

ΑΘΗΝ. Εἰς τὰς σχολὰς τῶν φιλοσόφων πάντοτε

τοῦ Πλάτωνος τὴν θεῖαν γλῶσσαν ὀμιλοῦν.

ΠΟΥΛ. Ἴδὲ μὲ ποῖον εἰς τὰς παρειάς γλυκὺ

ἐρύθυμα τὸν λόγον εἶπε τὸν σεμνόν!

᾽Ω Ἐλπινίκη ! ποῖον μ' ἔχεις θησαυρὸν

ἀπροσδοκῆτως φέρῃ μέγαν σήμερον.

Ποίας οἰκογενείας εἶνε ; βέβαια

πολλὴν σπουδὴν θὰ ἔχῃ. ΕΛΠ. Εἶνε σοφιστοῦ

θυγάτηρ. ΠΟΥΛ. Τίνος ; τῶνομά του λέγεις μου.

ΕΛΠ. Τοῦ Λεοντίου. ΠΟΥΛ. Ὅν ἐδιορίσαμεν

πρὸ πέντ' ἐτῶν τὸν πρῶτον τῶν σοφιστικῶν

ἐκεῖ νὰ ἔχῃ θρόνων. ΕΛΠ. Ναί, Κυρία μου,

ἀλλ' ὀρφανὴ νῦν εἶνε, κι' ὁ πατὴρ αὐτῆς

οὐδὲν ὡς προῖκα τῇ κατέλιπε. ΠΟΥΛ. Πλὴν πῶς ;

ἐκεῖνος ἦτον, ὡς μοῦ λέγουν, εὖπορος.

ΑΘΗΝ. ᾽Ω σεβαστὴ αὐγούστα, ἰδ' ! ἀντίγραφον

τῆς διαθήκης ἔχω ἀναγνώστατε

ἐνθα ποιεῖται λόγον καὶ περὶ ἐμοῦ.

ΠΟΥΛ. (ἀναγινώσκουσα)

«Εἰς δὲ τὴν μόνην κόρην μου νομίσματα

ἀφίνω μόνον ἑκατόν, καὶ βέβαιος

εἶμαι πῶς θέλει τύχην εὖρῃ ἐπίζηλον

τοσοῦτον κάλλος ἔχει κ' εἰς τὴν μουσικὴν

καὶ τὴν φιλοσοφίαν τόσῃν πρόοδον

ἐπέδειξεν, ὅποιαν τῶν ἀνδρῶν οὐδεὶς.»

ΠΟΥΛ. Ἀλλ' εἶνε τοῦτο, Ἐλπινίκη, δυνατὸν

τὴν σήμερον ἢ πόλις ἢ πρωτεύουσα

εἰς τῶν γραμμάτων τὴν σπουδὴν ὡς πάντοτε

εἶν' αἱ Ἀθηναί, κ' εἶνε λέγεις πιστευτὸν

ὅτι τὴν κόρην ταύτην δὲν ὑπερτερεῖ

εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἄλλος ; ΕΛΠ. Κύτταξε,

αὐγούστα μου, τὸ κάλλος τῆς νεάνιδος !

ὅτ' ἤμην ἐν Ἀθήναις συμμαθήτρια

ὦραία τόσον ἄλλη δὲν ἐλέγετο,
οὐδὲ τοσοῦτον προοδεύουσα. ΠΟΥΛ. Λοιπὸν
ὅπως τὸ κάλλος ἔχει, ἔχει τὴν ψυχὴν
μὲ σπάνια τῷ ὄντι προτερήματα.
"Ω ! τότε δὲν σ' ἀφίνω βέβαια ἐγὼ
ἐκ τῆς αὐτῆς ἀναχωρήσης τάχιστα.

ΕΛΠ. Ἀθηναίς, νὰ μείνης ἀληθῶς ἐδῶ,
τοῦ βασιλέως τὸ προσταττ' ἢ ἀδελφή.

ΠΟΥΛ. Ἐγὼ δὲν τὸ προσταττω, τὸ προσταττουσι
τὰ προτερήματά της· ναί, μοῦ φαίνεται
ὅτι τὴν κόρην ταύτην ἂν πλησίον μου
ἔχω, θὰ ἔχω βίλας, γλυκύτητα,
παρηγορίαν εἰς μερίμνας συνεχεῖς.
Εἰπέ μου, κόρη, ἀληθῶς τὸν Πλάτωνα
ἀναγινώσκεις ἐνταῦθα εἰς τὴν σκηνὴν
τοῦ Σοφοκλέους γλῶσσαν καὶ μετὰ τοῦ
εἰς τοῦ Πινδάρου ἀνυψοῦσαι τὴν στροφάς ;

ΑΘΗΝ. Τὸν Πλάτωνα πρὸ πάντων ὁ ἐμὸς πατήρ
ἀναγινώσκω μὲ προέτρεπε συχνά.
Κόσμος ἐκεῖ πρὸ ὀφθαλμῶν ἰδανικὸς
παρίσταται τὸ κάλλος τὸ τῆς ἀρετῆς
τοσοῦτον ἀναπτύσσων τελειότητα,
ὥστ' ἐμποιεῖ δεινὸν εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν
ἀγάπην πρὸς τὸ θεῖον. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως οἱ πολλοί,
φιλότατη μου, τὸν κόσμον τοῦτον δὲν νοοῦν.

ΑΘΗΝ. Πῶς οἱ πολλοί, παιδείας ὅλως ἄγευστοι,
ιδέας τόσον θὰ νοήσουν ὑψηλάς ;
ὑπάρχει τέχνη προσιτὸν καὶ εἰς τοὺς κοινούς
ἀνθρώπους καθιστῶσα πᾶν τὸ ὑψηλόν.

ΠΟΥΛ. Γινώσκεις σὺ τοιχύτην τέχνην, κόρη μου ;

ΑΘΗΝ. Ἐκείνην ἣτις ἁρμονίαν σύνθημα

ἔχει, τοὺς τόνους συνενοῦσα τοὺς γλυκεῖς.

ΠΟΥΛ. Τὴν μουσικὴν θὰ μ' εἴπῃς ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὴν
ἣτις τὸν κόσμον ὄντως εὖκοσμον ποιεῖ. [μουσικὴν

Ἐναρμονίως ψάλλει εἰς τὴν κορυφὴν

τῶν δένδρων κεκρυμμένη ἀηδὼν τερπνὴ,

ἀλλὰ κ' ἑναρμονίως τὴν ὁδὸν αὐτοῦ

ὁ ἥλιος βαδίζει, οὐδ' ἐβράδυνε

ποτὲ λεπτὸν τῆς ὥρας ἐκ τῆς τακτικῆς

πορείας ἡ Σελήνη. ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ

δὲν εἶνε ταῦτα ἔργα ; ΑΘΗΝ. Τίς ἄρνεῖτ' αὐτό ;

ΠΟΥΛ. Κι' ὁμως . . . εἶπε μοι, Ἐλπινίην, τὸν Θεὸν

τὸν ἀληθῆ γινώσκει ; ΕΛΠ. Εἶνε . . . ἐθνικὴ.

ΠΟΥΛ. Οἱμοι ! τί κρίμα ! λέγει, λέγει κόρη μου,

ὅτι δὲν εἰσεύρω τίς θεῖα φωνή

μοῦ λέγει, ἀπὸ σοῦ δὲν πρέπει νὰ ποστῶ,

εἰπέ μοι δὲν πιστεύει ξόανα θεοῦς

τὸ πλῆθος ; ΑΘΗΝ. Ναί, τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡμεῖς καλῶς

γινώσκομεν ιδέας πῶς λατρεύομεν

καὶ πνεύματ'α. ΠΟΥΛ. Καὶ ποίαν σὺ θεότητα

ἐλάτρευσας ὡς τώρα... μὴ .. ΑΘΗΝ. Τὴν Ἀρτεμιν

τὴν σώφρονα παρθένον, τὰς παρθενικὰς

ὠσαύτως Μούσας. ΠΟΥΛ. Χαίρω, καὶ τὰ χεῖλη σου

μὲ χάριν τοῦτο οὐρανίαν ἐκδηλοῦν.

Πλὴν καὶ θρησκείαν ἔπρεπε νὰ εὕρετε

εἰς τὸν λαὸν ιδέας φιλοσοφικὰς

καταληπτὰς ποιοῦσαν. ΑΘΗΝ. Οἱ ἀμύητοι

εἰς τῆς φιλοσοφίας τὰ μυστήρια

τοιαύτας δὲν νοοῦν ιδέας ὑψηλάς.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ἐγὼ θὰ σ' εὕρω θρησκευμα ποιοῦν
ἀγαπητὰς ιδέας ὅλως ὑψηλάς.

ΑΘΗΝ. Δὲν τὸ πιστεύω νῆνε τοῦτο δυνατόν.

ΠΟΥΛ. Ἐάν μ' ἀκούσης, θὰ πιστεύσης. ΑΘ. Λέγε μου,
κ' ἐάν μὲ πείσης, κήρυξ τοῦ θρησκευματος
αὐτοῦ θὰ γείνω μέγαν ζῆλον ἔχουσα.

ΠΟΥΛ. Τότ' ἄκουσόν μου· τί νομίζεις φοβεροὺς
πολέμους καὶ τοσαύτας ἄλλας συμφορὰς
εἰς τοὺς ἀνθρώπους φέρει; ΑΘΗΝ. Φθόνος κ' ἔριδες,

τί ἄλλο; ΠΟΥΛ. Τάύτας ἐξερρίζωσ' ἐντελῶς
μία φωνὴ μεγάλη οὕτω λέγουσιν

«ἀλλήλους ἀγαπᾶτε, τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
κι' αὐτοὺς εὐεργετεῖτε, χεῖρα πείνατε

πρὸς τοὺς πτωχοὺς οἱ πλουτοὶ μέγαν ἔχοντες,
ἀφήσατε τοὺς δούλους νῆν' ἐλεύθεροί

μίαν γυναικὰ νῆχη μόνον ὃ ἀπὸ
πεφιλημένην πρέπει. ΑΘΗΝ. Οἱ φιλόσοφοι

ὅν βασιλεύσουν, εἰπ' ὃ Πλάτων, ἄπκντα

θὰ γείνουν ταῦτα. ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως μεγχλήτερος

ὁπόσον εἶν' ἐκεῖνος, ὅστις συγκινῶν

τοῦ πλήθους τὴν καρδίαν, τὰ φρονήματα

νὰ ἔχη ταῦτα λόγῳ κ' ἔργῳ ἔπεισε;

ΑΘΗΝ. Τίς εἶνε τόσον μέγας ἐπὶ γῆς θνητός;

ΠΟΥΛ. Θνητὸς δὲν ἦτον οὗτος, ἐκ τῶν οὐρανῶν

κατηλθεν ὅπως σώσῃ τοὺς θνητοὺς ἡμᾶς·

οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶν' ἐδίδαξ' ἀδελφοί,

τὸ ὄνομά του λέγετ' ἔως ἤκουσες,

Χριστός. ΑΘΗΝ. Ἐβραῖος; . . . φρίκην οἱ χριστιανοὶ

δι' ἄλλοκότων προξενούσι τελεστών·
 παιδίᾳ λέγουν, ὦ θεοί ! πῶς σφάζουσι
 καὶ πίνουσι τὸ αἷμα. ΑΘΗΝ. "Οχι, μὴ μωρὰς
 πιστεύης φήμας τῶν τρεμόντων μὴ τυχόν
 τὰ εἰδῶλα κρημνίσουν· θύματ' αἵματος
 οὐδέποτε προσφέρουν οἱ χριστιανοί·
 ἀφίνουν ταῦτα εἰς τοὺς λίθον ἄψυχον
 ἢ ξύλον προσκυνούντας ὡς θεόν· ἡμεῖς
 ἔργα καλὰ ποθοῦμεν καὶ ψυχὴν ἀγνήν·
 ὅχι τὴν κτίσιν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν κτίσαντα,
 ὅστις νῦν τρέμῃ κάμν' ἡ γῆ μ' ἐν βλέμμα του,
 λατρεύομεν. Τί λέγεις ; θέλεις προστεθῇ
 εἰς τὴν θρησκείαν τῆς ἀγάπης προσκυνῶν
 τὸν Κύριον τοῦ κόσμου, ἢ μὲ μάχαιραν
 εἰς χεῖρας, σπλήγχνα θέλεις ἐρευνᾶ κτηνῶν,
 ὅπως προείπουν μέλλον, ὅπερ μόνος νοῦς
 ὑπέρτατος γινώσκει ; ΑΘΗΝ. Θάμβος μέγιστον
 καὶ ζάλη μὲ κατέχει· δόγματ' ἀληθῶς
 ἐὰν τοιαῦτ' ἐπαγγέλλετ' ὁ Χριστός . . .

ΕΛΠ. "Αν σὺ πρὸς τοῦτον ἔλθης ἢ μὲ ὑψηλὴν
 παιδείαν προικισμένη, θαυμαστώτερα
 πολλὰ θάνακxαλύψης. ΠΟΥΛ. "Ελα μεθ' ἡμῶν
 εἰς ἀδελφοῦ μου τὴν ζωὴν ὀρκίζομαι,
 ἀκόμη νέαν τόσον θελητικὴν ἐγὼ
 δὲν εἶδα· θάχῃ μέλλον, οἷον δυνατὸν
 δὲν εἶνε νῦν πιστεύσῃ. ΑΘΗΝ. Πῶς μοῦ φαίνονται
 παράδοξα τὰ πάντα ! ἔλεγον προτοῦ
 βαρβάρων ὅτι τρόπους οἱ χριστιανοὶ
 συνήθως ἔχουν, κι' ὁμῶς ἀγαθότητα

εἰς ἐθνικοὺς τοσαύτην δὲν ἀπήντησα.

ΕΛΠ. Τί στέκεις καὶ διστάζεις ; κι' ὁ πατὴρ αὐτοῦς
ἀσπλάγχχνως τόσον σ' ἐγκατέλιπε, κ' ἰδοὺ
μεγάλην ἐδῶ βλέπεις αὐτοκράτειραν
νὰ προστατεύῃ νέαν ὅλως ἄγνωστον.
Εἰδωολόατρίς τοῦτο θῆκαμνε ποτέ ;

(Ἔρχεται κι' ὁ ἐπίσκοπος Ἀττικὸς).

ΠΟΥΛ. Ἴδου προβαίνει κι' ὁ ἐπίσκοπος ἡμῶν·
ἐκεῖνος θέλει σὲ μὴση κάλλιον.

Ἐπίσκοπέ ! πῶς ταύτην ἐδῶ φαίνεσαι
τὴν ὥραν, ὅτε πλῆθος ἔρχεται πολὺ·
συνήθως κατ' ἰδίαν τὸ ἀπαγγέλλει
σὲ βλέπομεν. ΕΠΙΣΚ. Ὅποιον ἤκουσα φωνήν,
αὐγούστα, δὲν εἰξεύρεις, ὅτε μουσικὴν
ἐπέλουν ποτὶ θυρίαν· ἀπεῖσαν ὕπαρξε,
ἐπίσκοπε, διότι σχεῦος ἐνλεπόν,
τῆς ἐκκλησίας μέγα φθάνει στήριγμα.»

Κατόπιν φῶς ἐξελίφνης μέγα ἔλαμψε,
καὶ πάλιν «τρέχε» κείνη μ' εἶπεν ἡ φωνή,
«πορεύθητι.» Μὲ σῶμα τρέμον πάρευτα
ὅπως μὲ βλέπεις ἥλ' ἔον· ἀλλὰ λέγε μου,
τίς ἡ νεῦνις αὕτη ; εἰς τὸ πρόσωπον
αὐτῆς γλυκεῖα, θεῖον χάρις ἀπανθεῖ.

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχει θεῖον ἔτι χάριν, ἡ αἰδῶς
καὶ μόνη τὴν στολίζει ἡ παρθενικὴ.
Ἄλλ' ἄν, ἐπίσκοπέ μου, ἔχεις τὴν πειθῶ
τὴν οὐρανίαν, ὥστε εἰς τὴν ἀληθῆ
νὰ ἐπιστρέψῃ πίστιν, ἄλλην βέβηχα
ἡ οὐρανία δὲν ἐσήμανε φωνή

παιδεῖαν τόσῃν ἔχει, πνεῦμα ὑψηλόν !
ΑΤΤΙΚ. Ἐλπίζω δ' ὅτι κόρη τόσον εὐφυῆς
 ὑπὸ ἀκτῖνος θείας θέλει φωτισθῇ.
ΠΟΥΛ. Φιλοξενίαν ὥστε πρώτην κάμνομεν,
 Ἀθηναίς μου, ταύτην, εἰς τὰ νάματα
 τῆς θείας δρόσου πρῶτον ὅπως ποτισθῇ·
 ὁπόταν δ' ἀναγγείλῃ ὁ ἐπίσκοπος
 ὅτι λουτρὸν ἐδέχθης πίστεως ἁγνῆς,
 θακούσης λόγον, ὅστις τὴν ἀνατολὴν
 καὶ δύσιν θὰ ἐκπλήξῃ. Θεῖον λέγεται
 ἡ Πουλχερία ὅτι πνεῦμα κέκτηται·
 ταχέως δὲ θὰ δείξῃ, ὅτι θησαυροὺς
 δὲν ἐκτιμᾷ καὶ δόξαν ὅπως πρόσκαιρον·
 τὸν νοῦν, τὸ κάλλος ὅπερ μόνος ὁ Θεὸς
 εἰς τὰς θνητῶν χεῖρας, ταῦτα στρέφουσι
 τὸ βλέμμα τῆς αὐγούρας, ὅπως δι' αὐτῶν
 ὡς ἀδαμάντων κοσμηθῇ τοῦ ἀδελφοῦ
 τὸ σκῆπτρον, πρῶτον εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα.

ΜΕΡΟΣ Β'.

(Ἀΐθουσα τοῦ Ἀνακτόρου μετὰ δύο θρόνων χρυσῶν).

Ἀττικὸς εἰσερχόμενος μετὰ τῆς Ἀθηναΐδος.

ΑΤΤ. Τοιούτῃ, τέκνον, εἶνε ἡ θρησκεία μας,
 θρησκεία τῆς εἰρήνης, τῆς ἀδελφικῆς
 ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων· δορυκτῆτορες,
 μ' αἰμόρραντον τὸ ξίφος, σπείροντες παντοῦ
 τὸν ὄλεθρον καὶ τρόμον, δόξαν μισητὴν

εἰς τοὺς λαοὺς ἀφίνουν, τούτους θύματα
 τῆς φιλαυτίας ἑαυτῶν προσφέροντες·
 ὁ Ἰησοῦς θυσίαν ἔδωκ' ἑαυτόν,
 ζητῶν νὰ κάμῃ τοὺς ἀνθρώπους εὐτυχεῖς.
 Δὲν θέλ' εἰς αἷμα μολυσμένας προσφοράς,
 ἄγνην καρδίαν θέλει, πράξεις ἀγαθάς·
 ὡς τὰ παιδία ἡμεροὶ καὶ ἀφελεῖς
 οἱ ἄνθρωποι νὰ γείνουν. ΑΘΗΝ. Ἐνθουσιασμοῦ
 πληροῦται ἡ ψυχὴ μου· δὲν ἐπίστευον
 τοσοῦτον ὅτι ἡμερὰ τὰ δόγματα
 ὁμολογοῦσι τοῦ Χριστοῦ οἱ ὀπαδοί.

ΑΤΤΙΚ. Λοιπόν, ὦ τέκνον, πρέπει νὰ λθῇς μεθ' ἡμῶν.

ΑΘΗΝ. Θὰ ἔλθω, ναί, θὰ ἔλθω· πρὶν ἐνόμιζον

ἀδύνατον πῶς εἶνε νὰ ὑπάρξωσι

τοῦ Πλάτωνος ἰδέαι εἰς τὴν γῆν ἔδω·

ἀλλ' ἤδη βλέπω πῶς κατέβη ὁ Θεὸς

τὸν ἄνθρωπον νὰ σώσῃ καὶ τὰς ὑψηλὰς

ιδέας εἰς καρδίαις ἐνεφύτευεν

ἄγνάς. ΑΤΤ. Ναί, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ

νομίζομεν ὁ Πλάτων ὅτι πρόδρομος

ὑπῆρξε τοῦ Χριστοῦ μαρ· δὲν ἐκτύπησεν

ὡς μισρὰν κ' ἐκεῖνος τὴν ἐκδίκησιν,

ἦν ὡς καθῆκον θεωροῦν οἱ ἐθνικοί ;

ΑΘΗΝ. Τί πρέπει νῦν νὰ πράξω λέγ' ἐπίσκοπε,

ὅπως ἀξία γείνω θεοῦ δόγματος ;

ΑΤΤ. Θὰ βαπτισθῇς εἰς ὕδωρ ἄγιον, ἀρκεῖ

νὰ φήσῃς τῶν θυμάτων τὰ μολύσματα

τῶν ὕλικῶν, νὰ εἴπῃς εὐεργέτρια

θὰ εἶμαι πάντων, καὶ τῶν ἐναντίων μου.

ΑΘΗΝ. Καὶ τί νὰ πράξῃ κόρη δύναντ' ὀρφανὴ
εἰς τοὺς ἀνθρώπους πάντας εὐεργετικόν;

ΑΤΤ. Πολλὰ νὰ πράξῃς ἔχης· θεῖον περὶ σοῦ
ἐδήλωσε σημεῖον, ὅτι τάχιστα

θὰ ὑψώθῃς τοσοῦτον, ὅσον ἄλλη τις

εἰσέτι δὲν ὑψώθη· τότε, κόρη μου,

ἀργὴ δὲν πρόπει νὰ καλίσῃς. ΑΘΗΝ. Τί λοιπὸν

θὰ πράξω; λέγε. ΑΤΤ. Ὅπως ὁ Χριστὸς ἡμῶν,

θὰ λάθῃς ὄξος καὶ ἔλκειον, καὶ ὅπου δεινὰ

πληγὰς ἀνθρώπων βλαπτοῦσιν ἀσθενεῖς,

μὲ ταῦτα θὰ πρὸς τῆς ὁδύνας των,

ἔνθα δ' ὑπὸ τοῦ ψύχους τρέμουσι γυμνοί,

θεομὰ θὰ τρέχῃς φέρουσα ἐνδοξαῖα·

τῶν ὀρφανῶν προστάτριαν θὰ σὲ καλοῦν·

καὶ εἰς τοὺς κλεισμένους ἔτι εἰς τὰς σκοτεινὰς

εἰρητὰς μὲ μελιδίωντα χεῖλη παρηγοῦν

πληροῦσας θὰ προδύκῃς ἡγάθους.

ΑΘΗΝ. Ὅποιās εἶπες πράξεις βίαις ἀληθῶς!

τίς θὰ διστάσῃ, ὅταν ἔχῃ δύνανμιν

αὐτὰς νὰ πράξῃ; μέγας ἐνθουσιασμοῦς

ἐμὲ θὰ συνοδεύῃ, θάπιστρέφω δέ,

εἰς τὸ γρῦφαιον ὅπως μόνη τὸ ἐμὸν

ἐκθέτω ταύτης διὰ στίχων γλαφυρῶν.

Ἄλλ' ἡ αὐγούστια φθάνει, ὦ ἐπίσκοπε.

ΑΤΤ. Τοῦ βρασιλέως ἀδελφὴ, μὲ θεῖον νοῦν

τὸ μέγα διοικοῦσα κράτος, ἔμπνευσις

ἦτο τῷ ὄντι ἐκ Θεοῦ· τῆς ἐκλογῆς

θὰ εἶνε σχεῦος ἡ νεῦνις, ἣν προτοῦ

μετὰ τοσαύτης ζέσεως συνέστησας.

ΠΟΥΛ. Ἦδη λοιπὸν ἐπείσθη ὅτι ταπεινὴ
λατρεία τῶν εἰδώλων πρὸς τὰς ὑψηλὰς
ἡμῶν ιδέας οὐδαμῶς συγκρίνεται

ΑΤΤ. Τὸν νοῦν αὐτῆς τὸ θεῖον φῶς ἐφώτισε·
ἐν μένει μόνον ἔτι, τὰ μολύσματα
νὰ πλύνῃ τῶν θυμάτων μετὰ τὸ βάπτισμα.

ΠΟΥΛ. Ὁὰ γείνη τοῦτο καὶ ἀνάδοχος ἐγὼ
τῆς κόρης ταύτης θὰ κληθῶ . . . Ἐπίσκοπε,
ἀκάνθας καὶ τριβόλους βλέπεις καὶ ποτε
ἐντὸς τοῦ κράτους φεομένους; ΕΠΙΣ. Δύναται
ποτὲ νὰ λείψῃ ἐκ τοῦ κόσμου τὸ κακόν;

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως τὸ θεῖον πέμπει δρέπανον συχνὰ
ἐξαφανίζον οὐρανόθεν τὸ κακόν.

ἀνθρώπους πέμπει μετὰ τὸ πνεῦμα ὑπέρτερον

τοὺς πλανημένους ἄγον εἰς εὐσέτητα,

κυκνίτας πέμπει τοὺς ἐν σκότει βαίνοντας

καθοδηγούσας ἐνθα φῶς εἶν' εὐδαίμων.

Τοιοῦτον βλέπω πνεῦμα τῆς νεανίδος

κοσμοῦν τὸ κάλλος τοῦτο τῆς γαλήνιον . . .

Πλὴν λέγε μου, πρῆθένης· τί τὸ πρῶτιστον

καθῆκον εἶνε βραβείως ἀληθοῦς;

ΑΘΗΝ. Νὰ λητμονήσῃ ἐκυτὸν παντάπῃσι

τὸν βίον ἀναλίσκων, ὅπως εὐτυχεῖς

οἱ συμπολιταὶ εὐλογοῦν τὸν θρόνον του

ΠΟΥΛ. Δὲν ἔχεις νὰ προσθέσῃς ἄλλο τίποτε;

ΑΘΗΝ. Νὰ μὴν ἀποφασίσῃ ἕως ἀκριβοῦς

τὰ πάντα ἐξετάσῃ. ΠΟΥΛ. Μετὰ ἀροῦν αὐτά.

Τί θέλεις τώρα περ ἐμοῦ; σ' ὀρκίζομαι,

θέλω σοῦ δώσῃ μέχρι τοῦ ἡμίσεος

τῆς βασιλείας. ΑΘΗΝ. Θέλω, ἄνασσα σεπτή,
δικαιοσύνην, μέτοχος τῶν θησαυρῶν
νὰ γείνω τοῦ πατρός μου. ΠΟΥΛ. "Αν εἰς σέ ἀρκῇ
δικαιοσύνη, τοῦτο δὲν εἶν' ἐπαρκές
εἰς τὴν εὐθύνην ἔχουσαν δεινὴν ἐμέ·
ὀφείλω ναῦρω στήλην, ἔνθ' ἀκλόνητον
θεμέλιον νὰ στήσω . . . Μεγαλόδωρον
τοσοῦτον θέλεις μ' εὖρη, ὥστε ναύλογῃς
τὸν φανομένην ἀδικίαν πράξαντα.
Ἐδῶ νὰ μείνης· εὐδοκία τοῦ Θεοῦ
ἐνταῦθα ἦλθες, κ' Εὐδοκία τῶνομα
τὸ σὸν θὰ εἶνε· τάχιστα, Ἐπίσκοπε,
θέλεις νοήσῃ δικτὶ θεῖα φωνή
σ' ἀπέστειλεν ἐνταῦθα. Ἐμπνευσίς Θεοῦ
ἐντὸς τοῦ στήθους φέρει τόσον δυνατὸν
παλμόν, ὥστε νομίζω ἀπὸ τῆς τιγμῆς
αὐτῆς ἡ ἱστορία τὴν μεταβολὴν
τοῦ κράτους τῶν Ῥωμαίων εἰς τοὺς ἔπειτα
θέλει κηρύττει γενομένην ἰσχυράν.
Ὅπισθεν τούτου τοῦ παραπετάσματος,
ἕως σᾶς ἴδω πάλιν, τώρα μείνατε.

(Ἡ Πουλχερία κίμνει νεῦμα χαιρετισμοῦ ὁ Ἐπίσκοπος μετὰ τῆς
Ἀθηναίδος ἀποχωροῦσιν ὀπισθεν τοῦ παραπετάσματος).

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶδον, ὅχι. ἀληθῶς νεάνιδα
μὲ πνεῦμα τόσον ὑψηλόν, μὲ καλλονὴν
ὁμοίαν· πρέπει ταύτην ἀνχμφίβολα
συμβίαν νὰ καλέσ' ὁ Θεοδόσιος.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Εἰς ὥραν καλὴν ἦλθες, ὦ Χρυσάφιε·

τὰ παραγγέλματά μου ὁ Νεστόριος
θὰ ἐκτελέσῃ ; ΧΡΥΣ. Ῥέπει πρὸς τὴν ἄβυσσον,
αὐγούστα μου, ἐκείνην ἣτις ἔφαγεν
αἰρετικούς τοσούτους· πλὴν πλείοντερ
περὶ αὐτοῦ δὲν λέγω· πᾶς ὁ ἔνοχος
εὐρίσκει τιμωρίαν τὴν ἀρμόζουσαν.

Ὑπόθεσιν νῦν ἔχω ἄλλην, ἀνασσα·
θὰ ἤκουσες τίς ἦλθε χθὲς ἐπίσημος
ὠραιοτάτην ἔχων κόρην. ΠΟΥΛ. Τίς αὐτός ;

ΧΡΥΣ. Θρυλεῖται Κροῖσος νέος, λέγουν εἰκοσι

ἀνάκτορά ᾗχει εἰς τὴν Ἀντιόχειν·
λαμπρότατον τὸ γένος εἶνε τοῦ ἀνδρός,
τὸ δὲ εισόδημά του τὸ ἐτήσιον

τὸ τρίτον φθάνει ὅσων τὸ βασιλείον
κατ' ἔτος εισοδεύει. ΠΟΥΛ. Ἀλλ' εἶν' ἀληθές;
τὸ πρᾶγμα τοῦτο ; ΧΡΥΣ. Ἀληθέστατον·

κληρονομίας λέγουν τρεῖς πᾶς ἔλαβε
προγόνων βαθυπλούτων. ΠΟΥΛ. Καὶ θὰ ἤθελε
ἀξιώμα τι τῆς αὐλῆς. ΧΡΥΣ. Πλείοντερον·
ὠραιοτάτην ἔχει κόρην . . . ΠΟΥΛ. Ἐννοῶ·
ἀλλ' ἡ παιδεία ταύτης εἶνε ἐπαρκής;

ΧΡΥΣ. Τὰς τῆς Ἀντιοχείας κόρας ξεύρομεν.

ΠΟΥΛ. Ἐ! φίλε, ταῦτα μόνον, πλοῦτος ἄμετρος

καὶ καλλονὴ σπανία, δὲν εἶν' ἱκανὰ
βασιλίσσαν νὰ εἴπουν τὴν νεάνιδαν·
ἡ μᾶλλον νὰ πατήσῃ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν
τοῦ θρόνου δὲν θαφῇσω κόρη θησαυρὸν
μὴ ἔχουσα παιδείας· τὸ ἐπίσημον
γένος θὰ ἦτο πρὸς ἡμᾶς τὸ ζηλωτόν,

ἡ Δύσις ἂν παρεῖχε τὸ σοφὸν ὁμοῦ.
ΧΡΥΣ. Ἄλλ' ἂν σοφὴν νὰ εὕρῃς κόρην ἤθελες,
 πρὸς τάς Ἀθήνας τότε ἤθελες στραφῇ.

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (καθ' ἑαυτήν).

Ὅποῖον εἶπε λόγον ! Τώρα πῆγαινε,
 ἀφοῦ φρονεῖς τοιαῦτα, Κροίσου κόρη δὲ
 δὲν εἶν' ἀξίᾳ εἰς τὸν θρόνον νάναβῃ
 τὸν μέγιστον τοῦ κόσμου, ἐὰν κόσμημα
 δὲν ἔλαβε σοφίαν ἔξοχον· ἀλλὰ
 σιώπα, νά ! προβρίνει καὶ ὁ βασιλεὺς

(Ὁ Χρυσάριος φεύγει. εἰσέρχεται ὁ Θεοδόσιος, ὁ Παυλῖνος
 καὶ ὁ Κύρρος· χελῶνες).

ΠΟΥΛ. Ὡς εὖ παρέστης, ἀδελφὲ μου φίλτατε!

ΘΕΟΔ. Καὶ δικτὶ δὲν λέγεις μᾶλλον « βασιλεῦ ; »

ΠΟΥΛ. Θάλασσης, νὰν δένεισσι. **ΘΕΟΔ.** Ἰδὼς δὲν ἤκουες
 ὅτ' εἰς τὴν μάχην τῶν Περσῶν ἐπρωτεύσας ;

Παυλινέ μου, δὲν εἶνε τοῦτο ἀνὴθές ;

ΠΑΥΛ. Οὐδεὶς εὐστόχως τόσον ἐσημάδευε.

ΘΕΟΔ. Ἰδοὺ λοιπόν· δὲν εἶν' αὐτὸ βασιλικὸν,
 εἰς τοὺς πολέμους πρῶτον νὰ μ' ἀποκαλοῦν ;

ΠΟΥΛ. Δὲν εἶν' αὐτὸ τὸ πρῶτον, Θεοδόσιε·
 τὸν βασιλέα μεγαλεῖον νὰ κοιμῇ
 ἀρμόζει. **ΘΕΟΔ.** Μεγαλεῖον, βεβαιότατα·
 τὸ κάλλος δὲ δὲν ἔχει σύντροφον αὐτοῦ
 τὸ μεγαλεῖον ; **ΠΑΥΛ.** Εἰς αὐτὸ ὑπερτερεῖς,
 συμμαθητά μου, πάντων τῶν συγχρόνων σου.

ΚΥΡ. Τίς ἄλλος εἰς τὸ κράτος ὠρχιότεραι
 τοῦ βασιλέως γράφει ; **ΘΕΟΔ.** Κ' ἡ ζωγραφικὴ
 δὲν ἔχει τόσην φήμην ἢ βασιλική ;

ΠΟΥΛ. Ναί, φίλτατέ μου, ἀδελφέ, πλὴν ἤθελα
τὸ ἔνδυμά σου νὰ ἐφόρεις κάλλιον,
καὶ νὰ βχδίζης μὲ σεμνότητά· ποτὲ
εἰς τὰς ὁδοὺς τοσοῦτον νὰ μὴ μειδιᾷς·
τοῦ βασιλέως ἅπαντα παρατηροῦν,
τὸ βᾶδισμα, τὸ ἥθος ὡς καὶ ἂν αὐτοὺς
τοὺς ὄνυχας μὲ τέχνην κόπτῃ· ἐπειδὴ
νὰ εἶνε πρέπει εὐκοσμίας πρότυπον.

ΘΕΟΔ. Ἄ! ξεύρεις, Κύρε, διατὶ ἡ ἀδελφὴ
μὲ ἐπιπλήττει; ἐπειδὴ μὲ γέλωτα
εἰσήλθομεν ἐνταῦθα πρίν. ΠΟΥΛ. Καὶ γέλωτα
εἰς τοὺς κοινούς ἀνθρώπους μόλις πέποντα.

ΘΕΟΔ. Ἄν, ἀδελφὴ μου, ἐβλαπεί, τι ἡμεῖς,
ὁμοίαν θᾶχες τὴν φαιδρότητα. ΠΟΥΛ. Ποτὲ

εἰς τὴν ἀδὸν δὲν εἶνε πρόπον νὰ γέλῃ
ὁ ἡγεμών. ΘΕΟΔ. Παυλῆς, θέλεις νὰ τὸ πῶ;

ΚΥΡ. Ἐ! τῶρα θὰ τὸν κάμῃς πάλιν κόκκινος
νὰ γείνη· κύτταξέ τον πῶς ἐντροπήκε!

ΘΕΟΔ. Μπά! θὰ τὸ πῶ, δὲν βλέπεται πόσον σ' ἀγαπῶ
ἡ ἀδελφὴ μου ξεύρει συνεπαίζομεν
ὡς παῖδες, καὶ κατόπιν λόγος εἰς ψυχρὸς
δὲν ἔχει μᾶς χωρίση· Πουλχερία μου,
ὁ νέος εἰς τὸ δίκτυ, φαίνεται, ἔπεσε
τοῦ ἔρωτος. ΠΟΥΛ. Ἐ! εἶνε τοῦτο φυσικόν·
ἐὰν ἡ νέα εἶνε φρόνιμος, καλὴ . . .

ΘΕΟΔ. Ὁραιοτάτη εἶνε, ἀναντίρρητον.

ΠΟΥΛ. Νὰ ἔχῃ καὶ παιδείαν πρέπ' ἀνάλογον.

ΚΥΡ. Καὶ τοῦτο, λέγουν, ἔχει τὸ προτέρημα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν τὸν κυττάζει, ἂν κι' ὁ φίλτατος

Παυλῖνος εἶχεν ἀγωνίαν, ἤθελεν
ἐν βλέμματι τῆς νᾶ λάβῃ· ἄλλως ἄϋπνος
ὅλην τὴν νύκτα δι' αὐτὸ θά ἔμενε.

ΠΟΥΛ. Πῶς ; τόσον ἔχει πόθον, Θεοδόσιε ;
σὺ τόσον, ξεύρω, ἀγαπᾷς τὸν φίλον σου·
τῶν θησαυρῶν σου δὲ θά ἔκαμνες καλὰ
εἰς τὰ τοιαῦτα νὰ μὴν εἶσαι φειδωλός·
δὸς ἐν τῶν ἀνγκιτόρων, ὅπως εὐτυχῇ
ἀγάγῃ νύμφην ὁ Παυλῖνος εἰς αὐτό.

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον λέγεις ; δύο, τρία, τέσσερα·
ἀρκεῖ ὁ κόμβος νὰ λυθῇ, τὸ πρόσκομμα,
ὅπερ τὸν κάμνει νὰ μὴ θέλῃ νὰ πῇ «ναί».

ΠΟΥΛ. Πῶς ; μὴ πως γένοις εἶνε λίαν εὐτελοῦς ;

ΚΥΡ. Τίς εἶπε τοῦτο, εἰν' ἐκ τῶν ἐπιφανῶν

ταῦ Βυζαντίου οἰκῶν. ΘΕΟΔ. Τί ! τί νὰ γενῇ ;
αἰτία εἶναι, βλάβεις, ἀδιόρθωτος.

ΠΟΥΛ. Χριστέ μου ! τίς αἰτία ; μήπως Ἑλληνίς
εἰδωλολάτρίς εἶνε ; ΠΑΥΛ. Τοῦτο δυστυχῶς.

ΠΟΥΛ. Παυλῖνε ἀδελφέ μου, μὴ βρυσθυμῇς·
τοσοῦτον ἔχω δεξιὸν ἐπίσκοπον,
καὶ θάποστείλω τοῦτον. . . ΘΕΟΔ. Ναί, ἀλλὰ ῥητῶς
ἐκείνη λέγει, εἰν' ἀδύνατον αὐτό,
χριστιανὴ νὰ γείνη.

(Φαίνεται ὁ Χρυσάφιος ἐρχόμενος μὲ ἑγγράφα. Θεοδόσιος
πρὸς τὸν Χρυσάφιν).

Τῶρ, ἀγαπητέ,
τὴν ὥρην ταύτην ἦλθες ; ΧΡΥΣ. Κατεπείγοντα,
ὦ βασιλεῦ, εἶνε πολὺ· δὲν δύναται
τὸ κράτος ἄνευ τούτων νὰ διοικηθῇ.

ΘΕΟΔ. Ἐλα νὰ υπογράψω, δὲς μοι τάχιστα
τὸν κάλαμον . . .
(Ὑπογράφει).

Νὰπέλθῃς τώρα πρὸς ἐμὴν.

(Ὁ Χρυσάφιος κἀννοεὶ ὑπόκλινει καὶ ἀπέχεται).

ΠΟΥΛ. Τῷ ὄντι, ἀδελφέ μου, καὶ ἤθελα
κ' ἐγὼ νὰ μ' υπογράψῃς. ΘΕΟΔ. Ἀστεύζεις,
αὐτοῦστα μου φιλότιμα χίλια εὐθὺς
δὲν υπογράφω ἔγγραφα πρὸς χάριν σου ;

ΠΟΥΛ. Τώρα δὲ μυριάδας ! τοῦτο μόνον, ἐν
μίαν ὥραν κόρη ἀπεστέρησεν
κληρονομίαν ὁ πατήρ της ἄδικα.

ΘΕΟΔ. Φέρε νὰ υπογράψω.

(Ὑπογράφει).

ΚΥΡ. Ἄν' εἴν' εὐμορφος,

Θά εὐρὴ τὴν ἄνδρα τῆς προικὸς. ΠΟΥΛ. Καλὰ

ἔχεις υπογραμμένα· νῦν ἀνάγνωθι.

τὸ ἔγγραφο τί λέγει. ΘΕΟΔ. Δὲν βαρύνεται !

ἡ ἀδελφή μου δὲν εἰξέωρ συνετὴ

ὅποσον εἶνε κ' εὐφυής ; ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι

πρὸς χάριν μου, ἀφοῦ τοσοῦτον μ' ἀγαπᾷς.

ΘΕΟΔ. Ἄς ἀναγνώσω· φίλε μου, Παυλινέ μου,
λυποῦμαι νὰ σὲ βλέπω τόσον ἄθυμον.

ΠΟΥΛ. Ἀνάγνωθι, θὰ ἴδῃς τι περίεργον.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἀναγινώσκει).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΡΩΜΑΙΩΝ

Συμφώνως μετὰ τῆς Συγκλήτου ἀπεφασίσαμεν, καὶ διατάττομεν·

Ἐπειδὴ Θεοδόσιος ὁ Β', ὁ καλλιγράφος· ἐπικαλούμενος,
δὲν ἐκτελεῖ ἀκριβῶς τὰ καθήκοντά του ὡς ἡγεμὼν, ἀλλ'

εἰς ἀσκόπους μόνον περιδιαβάσεις καὶ ζωγραφίας ἀσχολεῖται, τὸ τοιοῦτον δὲ εἶνε ἐγκλημα καθοσιώσεως κατὰ τὴν Ῥωμαϊκὴν νομοθεσίαν, κατὰδικάζομεν αὐτὸν εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον.

Εἰς τὸν πρῆτινον τῆς πόλεως ἀντίκειται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ παρόντος δικτάγματος.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (τρέμων).

ΘΕΟΔ. Τί, ἀδελφὴ μου ; τεῖν' αὐτὸ ποῦ μοῦκαμες ;
τὸν ἀδελφόν σου νὰ φονεύσης ἤθελες ;

ΠΟΥΛΧΕΡΙΑ (γελοῶσα).

Ἐγώ ; σὺ ἔχεις ὑπογράψῃ, φίλτατε.

ΘΕΟΔ. «Φίλτατε» λέγεις, ὅταν δηλητήριον
μοῦ δίδεις ὡς κακοῦργος νὰ τῷ θάνατον ;

ΠΟΥΛ. Ἡ σὴ μελάνη ἔχει δηλητήριον.

ΘΕΟΔ. Ἄλλος κανεῖς ὡς τῶρα δὲν ἔκαμ' αὐτό,
σὺ μόνη, μήτηρ κι' ἀδελφὴ, τὸ ἔκαμες.

ΠΟΥΛ. Ὡραία ! μοῦ ἀρέσκει οὗτος ὁ θυμός.

ΘΕΟΔ. Σ' ἀρέσκει, κι' ἂν ὁ πρῆτινος ὡς ἀλήθειαν
ἐλάμβανε τὸ πρᾶγμα ; ΠΟΥΛ. Ἦτο μί' ἀπλῆ,
μὴ ἀνησύχει, ἀστείότης. ΘΕΟΔ. Ὅχι', αὐτὰ
καθόλου τὰ ἀστεῖα δὲν μ' ἀρέσκουσι.

ΠΟΥΛ. Κι' ὅμως ποσάκις, ἀδελφέ μου φίλτατε,
μὲ τὴν ὑπογραφὴν σου τὴν ἀπρόσεκτον
ἔχι' ἓνα μόνον, ἀλλὰ οἰκογένειαν
ὀλόκληρον ἢ πόλιν δὲν κατέστρεψας,
ἢ κ' ἐπαρχίαν ὅλην ; τί ; μήπως θαρρεῖς
ὅτ' εἶνε πάλιν δυνατὸν ἀμάρτημα
νὰ διορθώσης, ἀπαῖ ἀπερίσκεπτα
πραχθέν ; δὲν τὸ ἀκούεις, εἰς στιγμὴν θυμοῦ

τὸν πάππον πῶς εὐρόντες τὸν ἡμέτερον,
 εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἐθανάτωσαν
 μυρίους ῥαδιοῦργοι μοχθηρᾶς ψυχῆς;
 τὴν μνήμην του δ' ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον
 τᾶπαίσιον ἐκεῖνο κηλιδοῦ συμβάν !
 ἀλλ' ὑπογράφεις τόσον ἐπιπόλαια,
 χωρὶς καὶ νᾶναγνώσης, ὅ,τι αὐλικὸς
 ἐγγραφον προσαγάγῃ, μηδὲ σκέπτεσαι
 ποίαν εὐθύνην φέρεις ! Ὅταν ἔπειτα
 ἱστορικοὶ θὰ γράφουν ποίας συμφορᾶς
 τὸ κράτος τῶν Ῥωμαίων ἔπαθ' ἐπὶ σοῦ,
 κανεὶς αἰτίαν εἰς ἀγνώστους αὐλικούς
 δὲν θάναφῃ, ἀλλὰ σέ, τὸ ἥθος σου,
 τὸ βᾶδισμά σου, τὰς μελέτας σου, τὸ πᾶν
 θὰ ἐξετάσῃ, καὶ ἀναθέματα πολλὰ
 οἱ ἀναγνώσται τούτων θέλουν ἐκφωνῇ,
 ἂν εὖρωσι πῶς κούφως τὴν κυβερνήσιν
 διεύθυνες· διότι ναὶ μὲν πράττουσιν
 ὑπάλληλοι τὰ πάντα, πλὴν ὁ βυρσιεύς
 ὡς εἰς κιθάραν θὰ ἐντείνει τὰς χορδὰς,
 ἐξ ἧς ἡ ἀρμονία θᾶνε πρέπουσα.
 Τί; σιωπᾶς; εἰπέ μου, ἔχω ἄδικον
 νὰ σ' ἐπιπλήττω; θέλω τὸ κακὸν ἐγὼ
 τὸ ἰδικόν σου; τοῦτο μᾶλλον θέλουσι
 οἱ κόλακες οἱ τόσον σὲ ναρκώνοντες,
 ὥστε δὲν θέλεις οὐδὲ καὶ τί γίνεται
 νὰ μάθῃς, καὶ νομίζεις ὅτι ἄριστα
 τὰ πάντα κυβερνῶνται, ἐνῶ ἔπρεπε
 τὸ σὸν νὰ ἦτον ὄμμα ἄγρυπνον παντοῦ!

ΘΕΟΔ. Συγγνώμην, ἀδελφή μου! δὲν ἐπίστευα

ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτο τόσο ἀτοπον.

ΠΟΥΛ. Καὶ πῶς; δὲν ἐνθυμεῖται «μέμνησ' ἀπιστεῖν»

ὅτ' εἶχες ἀναγνώτη ἔτι παῖς, ἀλλὰ

χωρὶς καὶ νᾶξετάσης, συγκατάθεσιν

εἰς ὃ, τι σ' εἶπουν δίδεις; ΘΕΟΔ. Πλὴν τὸν λόγον μου

σοῦ δίδω, ἀπὸ τοῦδε τὴν ὑπογραφὴν

οὐδέποτε θὰ θέσω, ἀν' πρωτῆτερα

τὸ πᾶν δὲν ἀναγνώτω μετὰ προσοχῆς·

τινὰ τῷ ὄντι τόσο γράφοντ' ἄσχημα!

ΠΟΥΛ. Τὸ ἄσχημον ἐν εἶνε μόνον, τᾶτοπον.

Κ' ἐν ἄλλο θέλω νὰ σοῦ εἶπω σήμερον·

αἱ περιδικάσεις αὗται αἱ συχναὶ

ἀνὰ τὴν πόλιν, τόσο ἀφελεῖς, πολὺ

δὲν μοῦ ἀρέσκουν· ἴσως ἰδιώτης τις

ἄχαμος νέος εὖρη τοὺς ἐπισκεῖς

τοὺς συγχωροῦντας ἄσκοπον περίπχτον

εἰς μειδιῶντας νεανίας· πλὴν πολὺ

ὁ ἡγεμὼν θὰ χάσῃ, ὅστις συνεχῶς

ἀθώους οὕτω κάμνει ἔρωτας. ΘΕΟΔ. Ἐγὼ

δὲν ἔχω, ἀδελφή μου, ἔρωτα. ΠΟΥΛ. Ναί, πλὴν

ὁ φίλος ἔχει, ὁ συμμαθητὴς ὁ σός.

ΘΕΟΔ. Ἐκεῖνος, δὲν ἀρνοῦμαι. ΠΟΥΛ. Τὸν δὲ φίλον σου

ὁπόταν συνοδεύῃς, λέγεις ἄρά γε

ὀλίγον δὲν μετέχεις σὺ τοῦ πταίσματος;

Παυλῖνε, μὴ τοσοῦτον γίνεσ' ἐρυθρός·

κ' ἐγὼ, τὸ ξεύρεις, παρομοίως σ' ἀγαπῶ

καθὼς κι' ὁ ἀδελφός μου, ἀλλὰ φίλτατε,

καθῆκον ἔχω τὴν ἀλήθειαν νᾶπῶ.

ΚΥΡ. ὦ σεβαστὴ αὐγούστα, ἂν μ' ἐπέτρεπες,
εἶχον κ' ἐγὼ νὰ εἶπω πρότασιν τινα.

ΠΟΥΛ. Νὰ εἶπες,, ἀγαπῶμεν ὅμοια καὶ σέ.

ΚΥΡ. Νὰ νυμφευθῇ καὶρὸς δὲν εἶν' ὁ βασιλεὺς;
ἡ πόλις ὅλη, ὅπου πάγω καὶ σταθῶ,
νὰ λέγῃ' ἀκούω, εἶνε φιλοκίνδυνος
ὁ ἄναξ, πρὸς τοὺς Πέρσας, εἰς κυνήγια
συχνὰ πηγαίνει· πρέπει καὶν διάδοχον
νὰ ἔχῃ, τίς εἰξεύρει ;.. ΠΟΥΛ. Ἔχουν δίκαιον,
καὶ τότε μέλλει νὰποβῇ σεμνότερος.

ΠΑΥΛ. Ναί, φίλτατ' ἄναξ, τοῦτο πρέπει νὰ γενῇ

ΘΕΟΔ. Τότ' εὗρετέ μου ἀπὸ γένους ἐκλεκτοῦ
νύμφην, παιδεῖας κι' ἀγωγῆς βασιλικῆς,
κι' ἀντίρρησην δὲν ἔχω. ΠΟΥΛ. Τὸ βασιλικὸν
εἰξεύρει ποῦτον εἶνε, Θεοδόσιε,
ὅχι τὸ γένος, τοῦτο νόητον καλῶς·
διότ' ἀφότου ἰδιῶται κι' ἀρχόντες,
ἐλεύθεροι καὶ δοῦλοι, πλούσιοι πτωχοί,
εἰς μίαν τάξιν ἴσοι ἐκηρύχθησαν
ὑπὸ τοῦ θεανθρώπου, ἔπεσε χαμαὶ
πᾶς τοὺς ἀνθρώπους διαιρῶν μέγα φραγμός.

ΘΕΟΔ. Καὶ πῶς; ἐκ γένους ταπεινοῦ θὰ νυμφευθῶ;

ΠΟΥΛ. Θὰ νυμφευθῇς ἐκ γένους, ὅπερ κόσμημα
παιδεῖαν ἔχει κι' ἀρετὴν, τὸ κάλλος δὲ
τοῦ σώματος ψυχὴν θὰ κρύπτ' ἀγγελικὴν.

ΘΕΟΔ. Ἐὰν τοιχύτη μέλλῃ κόρη νυῦρεθῇ . . .

ΠΟΥΛ. Ἀκουσον, ἀδελφέ μου· ἔδωκε' ὁ Θεὸς
ἰσχὺν εἰς τοῦ: Ῥωμαίους· ἐξουσίασαν
τὸν κόσμον ὅλον μετὰ τὴν λόγχην, ἔθηκαν

τελειοτάτους νόμους, κι' οὕτω στερεὸν
τῆς πολιτείας ἔβχλον θεμέλιον·
ἀλλ' ἂν παιδεύαν θέλῃς φιλοσοφικὴν
καὶ κάλλος ἰδεῶδες, ἀναμφίβολα
εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦτο θέλει ζητηθῇ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιος εἶδον ἀληθῶς νεάνιδας
εἰς τὰς Ἀθήνας διατρίβων πέρυσι !
ὅπως ἐδῶ δὲν ἔχουν πολυτέλειαν,
φροντίζουσιν μόνον νὰ ἐνδύωνται κομψῶς . . .
ἀλλ' ὅταν ὁμιλῶσιν, ἤθελες εἰπῇ
μέλι πῶς ῥέει ἐκ τοῦ στόματός αὐτῶν.

ΚΥΡ. Διότι πᾶσαι μουσικὴν γνωρίζουσι.

ΠΑΥΛ. Κ' εἰς τὴν φιλοσοφίαν ἔχουν ἔρωτα.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ δὲν εἶνε, ἀδελφὴ μου, ἐθνικαί ;

ΠΟΥΛ. Ἡ θύραθεν σοφία ὅταν ἐκωθῇ
με τοῦ Χριστοῦ τὰ δόγματα, τὸ τέλειον
δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ ζητήσῃς ἀλλαχού.

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ τελείν τῶτον κόρην δύνασαι

ἐδῶ νὰ μ' εὕρῃς μίαν ; ΠΟΥΛ. Ὑποσχέθητι

πρῶτον πῶς ταύτην θέλεις εἰς τὸν θρόνον σου

συμπάρεδρον καθίση. ΘΕΟΔ. Ναί, βασιλίτισσα

Ῥωμαίων αὕτη παρομοίως θὰ κληθῇ.

ΠΟΥΛ. Τότε . . μακρὰν δὲν εἶνε· ὅπισθεν αὐτῆς

τῆς θύρας μένει, τὸ δὲ παραπετάσμα

τοιούτον εἶνε, ὥστ' εὐκόλως δύνασθε

καλῶς νὰ τὴν ἰδῆτε· θὰ ὑπάγω γὰρ

ἐκεῖ νὰρχίσω λόγον μετ' αὐτῆς μακρόν·

σεῖς δ' ἐν ἀνέσει ταύτην βλέπετε καλῶς·

κι' ὁπόταν σοῦ ἀρέσκη, Θεοδόσιε,

τὸν πόδα πλήττεις ζωηρῶς, καὶ πάραυτα
ἐγὼ θὰ ἔλθω μετ' ἐκείνης. ΘΕΟΔ. Ὑπαγε,
διότι ἔχω περιέργειαν πολλήν.

(Ἡ Πουλχερία αἵρουσα πλαγίως τὸ παραπετασμα εἰσέρχεται εἰς
τὸν θάλαμον, ἐν ᾧ εἶνε ἡ Ἀθηνάϊς).

ΠΑΥΛ. Ἄν τόσον εἶν' ὠραία, βρασιλεῦ, στιγμὴν
νὰ μὴ βραδύνης, ἔλα, νὰ τὴν! κύτταξε!

ΘΕΟΔ. Πῶς; σὺ εὐθὺς τὴν εἶδες; ΠΑΥΛ. Κάλλιττα, ἐδῶ
τὸν ὀφθαλμόν σου φέρε καὶ θὰ τὴν ἰδῇς.

Ἄ! ποίους ἔχει χαρκατῆρας! τί λεπτούς!
ποίους βοστρύχους εἰς τὴν κόμην τὴν ξανθὴν!
ὅποιον χρῶμα ὡς χιῶν λευκώτατον!

ΚΥΡ. Τὴν χάριν τῆς δὲν βλέπεις, τὴν κομψὴν αὐτῆς
ἐνδυμασίαν; ΠΑΥΛ. Πρόσθε, τὴν σεμνότητά,

τὸ μεγαλεῖόν, μεν' οὗ καλῶς. ΚΥΡ. Ὁφθαλμοίς
μεγάλους ἔχει στάζοντα γλαυκότητα!

ΠΑΥΛ. Τὴν συμμετρίαν, ἀνάξ, ἰδε τῆς ῥινός.

ΘΕΟΔ. Ὅντως ὠραία κόρη. ΠΑΥΛ. Εἶνε ἄγγελος,
νὰ, μὴ διστάξης παντελῶς, ὦ βασιλεῦ,
ἀφοῦ παιδείαν ἔχει τόσῃν καὶ ἀρετῇ.

ΘΕΟΔ. Τί λέγετε; νὰ πληῖω γὰρ τὸν πόδα μου.

ΠΑΥΛ. Εὐθύς! πῶς ὄχι; πάντοτε δὲν ἔλεγε
ὅτι τοιαύτην σύζυγον θὰ ἤθελες,
ὠραίαν, σεμνοτάτην, χάριν ἔχουσαν;

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ κ' ἡ ἀδελφὴ μου νῆνε σύμφωνος;

ΠΑΥΛ. Ἐκείνη τῶρα πρώτη ταύτην πρότεινε.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν ἄς γείνη τοῦ Θεοῦ τὸ θέλημα.

ἀλλὰ σταθῇτε, φίλοι! μήπως ὁ λαός; . . .

ΚΥΡ. Κ' ἐκεῖνος θέλει εὐχαριστηθῇ πολὺ,

διότ' ἡ νέα νήκει εἰς τὴν τάξιν του.

ΘΕΟΔ. Λοιπὸν σὶ φίλοι, ὁ λαὸς κ' ἡ ἀδελφή,
μὲ συμβουλευοὺν πάντες, ἂν καὶ μυστικὸς
παλμός μου φέρει, δὲν εἰξεύρω . . . δισταγμὸν.

ΠΑΥΛ. Ἐμπρός, ὦ ἀναξ! εἰς τοιχύτας πάντοτε
στιγμὰς μεγάλας καὶ τις ἔρχεται παλμός·
ἀλλ' ἐὰν τώρα θέλῃς ὄχι' εἰπῇ, ποτὲ
δὲν θαῦρης νύμφην τόσον ἀρεστὴν εἰς σέ.

ΘΕΟΔ. Ἰδοὺ λοιπὸν τὸν πόδα πλήττω, κ' εὐτυχῆς
εἴθε νὰ εἶν' ἡ ὥρα, αὕτη, φίλοι μου
(Κτυπᾷ μὲ τὸν πόδα).

ΚΥΡ. Εὐδαιμονίαν εἴθε φέρῃ διαρκῆ.

ΠΑΥΛ. Ἀξίους εἴθε βραβιόπαιδας νὰ δῇς.

(Εἰσέρχεται ἡ Πουλχερία μετὰ τῆς Ἀνναίδος, ἣν καλεῖ νῦν Εὐδοκίαν.)

ΠΟΥΛ. ὦ τῶν Ῥωμαίων βραβιέω, καθήκον σου
πολλάκις μ' εἶπες θεωρεῖς τὸ πρῶτιστον
νὰ προστατεύῃς τὴν παιδείαν κι' ἀρετὴν,
ὅπου τὴν εὖρης· ὅθεν θάρρος ἔλαβον
νὰ σοῦ συστήσω κόρην, ἣν παράδοξος
ἀφῆκε διαθήκη ἔρημον, πτωχὴν.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποτον κάλλος! εἴμιχι ὅλως ἔκλυμβος.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ὅποία χάρις! ποῖον βράδισμα σεμνόν!

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφὲ μου; ΘΕΟΔ. Οὕτως ἐντολὴν
ὕστατην ἔχω τοῦ πατρός, ἀπανταχοῦ,
ἀθώων ὅπου ἀδικοῦσιν ἀρετὴν,
προστάτης νὰ προβάινω. ΠΟΥΛ. Ὡστε, κόρη μου,
ταχέως θέλει τᾷδικον θεραπευθῇ.

ἀλλ' ὁ κριτὴς νὰ μάθῃ θέλει παρὰ σοῦ,
ἥτις τοσαύτην ἔχεις ὑψηλὴν σπουδὴν,
τὴν χάριν πῶς ἀνταποδώσῃς δύνασαι.

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ, δὲν ἔχω πλοῦτον, ἀμοιβὴν
νὰ δώσω τῆς γενναίας ταύτης πράξεως·
οὐδ' ἔχεις χρεῖαν δόξης ὁ καθήμενος
ἐπὶ τοῦ πρώτου πάντων θρόνου σήμερον.
Ἄν ὅμως χάριν νὰ προσθέσῃς ἤθελεις
εἰς τὸ σὸν σκῆπτρον, ἣν πρῆβνοι ἀφελεῖς
παρέχουσιν, αἱ Μοῦσαι, δύναμαι κ' ἐγὼ
εἰς στίχους νὰ ἐντείνω τὸ κατόρθωμα,
ὅπερ τοὺς Πέρσας τιμῶν διέπραξας.

ΠΟΥΛ. ὦρχιον δῶρον, χάρι μού, προσέφερες,

ὅπερ παρ' ἄλλης μάτην ἤθελες ζητῆ
ὁ ἀδελφός μου· κί' ὅμως οὕτω πρόσκαιρον
ἀξίαν μόνον θάξῃ, ὁ ἐγνωμαστός.

* Ἡμεῖς ἐνταῦθα διακριτῶς νὰ σ' ἔχωμεν
ποθοῦμεν, τῆς ἀγίας πίστεως ἡμῶν
τὰ θεύματα, τοὺς ἄθλους καὶ τὰ δόγματα
νὰ περιβάλλῃς μὲ τὴν γλῶσσαν τὴν λαμπράν,
μὲ τοῦ Ὀμήρου τὸν ρυθμόν. ΕΥΔΟΚ. Ἄλλ' ἔνθα τις
τὸ πρῶτον τοῦ ἡλίου φῶς ἀπήλαυσε,
ἔνθα τὰς αἰρας τῶν ὀρέων συνεχῶς
χρυσώνουν αἱ ἀκτῖνες, νέφη μελανὰ
σπανάως τοὺς ἀστέρας κάμνουν ἀφανεῖς,
ἐκεῖ συνήθως ἔχουν ἐνδιχίτημα
αἱ Μοῦσαι. ΠΟΥΛ. Κί' ὅμως τίς δὲν θέλει μαγευθῇ
ἐκ τοῦ Βοσπόρου; οὗτος ἀπὸ φοικωδῶν
ὀρθῶν ἀρχίζων βράχων, ῥέιθρον ἔπειτα

ὥς ποταμὸς προχέει λίχιν ἥπιον
 ἐν μέσῳ κήπων κι' ἀνακτόρων, πόλιν δὲ
 χρυσὴν τῷ ὄντι αἰ' ἀκτῖνες καθιστοῦν
 τοῦ δύνοντος ἡλίου. Ἄλλως δὲ καὶ φῶς
 ἕτερον εἶδες εἰς τοῦ Βύζαντος ἐδῶ
 τὴν πόλιν, κόρη. φῶς ἀίδιον, ἐντὸς
 σκορπίζων τῆς καρδίας βίου μέλλοντος
 παρήγορον ἐλπίδα, τοῦ παρόντος δὲ
 εὐδαιμονίαν κ' ἥσυχον συνείδησιν·
 καθῆκον δ' ἔχεις τὴν μελίρρουτον αὐτὴν
 νᾶσκήσης γλῶσσαν, τὴν ἀγάπην τῶν θνητῶν
 κηρύττουσα, καὶ ταύτην μὲ τὸ ἴδιον
 παρὰδειγμα κυροῦσα. ΕΥΔΟΚ. Ἔργον ταπεινῆς
 δὲν εἶνε τοῦτο ἰδιώτης. ΠΟΥΛ. Ἀλλὰ
 Θεὸς ὑπάρχει δίδων εἰς τοὺς ἀσθενεῖς
 ἰσχύϊν μεγάλην· οὗτος μὲ τὸ βλέμμα του
 τὰ κύματα πρὸς νύει, ὅταν υἱὸς φοιτῇ
 πηδῶσι λύσσαν ὑπεράνω τῶν ἰστών.
 Οὗτος εἰς σὲ θὰ δώσῃ τὸν δακτύλιον,
 δι' οὗ ἐτίθηται θὰ φορέσῃς πορφυρᾶν,
 ἀνάσσης δὲ θὰ λάβῃς σκηπτρον, διοικοῦν
 ἀνθρώπων μυριάδας. Δὲν εἶν' ἀληθὲς
 ὅ,τ' εἶπον τώρα. ἀδελφὲ μου φίλτατε ;
 ΘΕΟΔ. Πῶς ἀληθὲς δὲν εἶνε, ὅταν σεβαστῇ
 τοῦ βασιλέως τὰν ἀγγέλλῃ ἀδελφή ;
 ΠΟΥΛ. Πῶς ἴστασθαι μὲ θάμβος καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 δὲν ἐπεγείρεις, ἵνα ἴδῃς μέγιστον
 τίνα σοῦ δίδει ὁ Χριστὸς μαρς σύζυγον ;
 Ἐκεῖνος ὅστις νᾶναττήσῃ τὸ νεκρὸν

ὅφ' ἀμαρτίας γένος ἦλθε τῶν θνητῶν,
ἐκεῖνος ὅστις ἐπεκλήθη βασιλεύς,
στέφανον ὅταν ἔφερεν ἀκάνθινον,
οὗτος καὶ κόρην ἀπεκάλεσεν ἀπλὴν
βασιλίσσαν τοῦ κόσμου. Δὸς τὴν χειρὰ σου,
δὸς εἰς τῆς οἰκουμένης τὸν κυρίρχον,
καὶ γίνου κήρυξ εὐγλωττος θρησκευματος,
ὑπερ τὴν βασιλείαν σ' ἔχει τοῦρανόν
χαρίση καὶ τοῦ κόσμου θρόνον ἐκλαμπραν.

(Τῇ δεικνύει τὸν δεξιὸν θρόνον).

Κάθισ' ἐκεῖ, ναί, κόρη κάθισ' εὐγενής,
νὰ εὐλογήσης τοῦ πατρός σου τὴν ὀρθὴν
κρίσιν· τὸν πλοῦτον οὗτος ἐθεώρησε
κατώτερον τοσοῦτον πνεύματος σαφούς,
ὥστ' εἰς τοὺς ἄλλους τοῦτον ὅλον ἔδωκεν
εἰς τὴν ὑστάτην δ' ὥρην, ὅτ' αἱ ἄθρωποι
ψυχῆς αὐτοῦ ἔχουν δξυδερκεῖν
προέβλεπε τὸ μέλλον τῶλδιωτικόν,
ὑπερ τὴν σὴν παιδείαν περιέμενε.

Ω βασιλεῦ! ἰδοὺ σοῦ δίδω θησαυρὸν
τῆς εὐφυΐας, ὅστις ἔνδοξον τὴν σὴν
θὰ κάμῃ βασιλείαν. Εἴθε τὸν δεσμὸν
αὐτὸν ὁ φθόνος νὰ μὴ βλάβῃ, τὸν ἰὸν
προχέων τῆς κακίας, εἴθ' ὁ οὐρανὸς
καρπὸν νὰ δώσῃ εὐτεχνίας ἀγαθόν.

Εἴδοκ. Μετὰ θέλλαν βλέπω μεγάλην
νὰναθαίνω βαθμίδας ὀλβίους·
ἡδονῆς τὴν ψυχὴν μου πληθώρα,
πλὴν καὶ ζάλη κατέχει τὸν νοῦν·

Ὡς ὁ ἄπειρος ὄτ' ὁδοιπόρος
εἰς ἀκώρειαν φθίσκας κρημνώδη,
καθηδύνεται βλέπων τὰ περίξ,
ἀλλὰ τρέμει πκτῶν ὑψηλά.

ὦ ! συγγνώμην, ὦ πάτερ· τὸ στήθος
εἰς τὴν σὴν ὑπεγόγγυζε μνήμην·
πᾶσα θέλει πνοή ἀπὸ τοῦδε
τὴν σοφίαν τὴν σὴν εὐλογεῖ.

ὦ Ἀθῆναι, καυχῆθητι πάλιν
πῶς τοῦ κόσμου κυρίαρχος εἶσσι,
ἔχι σείουσα μ' αἶμα τὸ ξίφος,
τῆς παιδείας σκορπίζουσα πῶς.

(Πρὸς τὸν Θεόστοιν).

ὦ βασιλεῦ, δὲν εἶνε τοῦτο τῶν σοφῶν
ἐπίνοια, τὸ βλέπουσι ὅσοι σφραγισμένους
μὴ σκοτισμένους ὑπὸ πλάνης ἔχουσι,
τὸν κόσμον τοῦτον διεσθύνουσι βουλαί
τοῦ θείου· κ' ἰδιώτης ἂν εἰς τὰ μικρά
δὲν βλέπῃ τοῦτο, πρόδηλον καθίσταται
εἰς τὰ συμβάλλοντα τῶν ἐθνῶν· πῶς δυνατὸν
θὰ ἦτον ἄλλως κόρη πλεονέκτημα
μὴ ἔχουσ' ἄλλο ἢ σοφίαν, ὑψηλά
νὰ ἀναβῇ τοσοῦτον ; Κ' ἔχω μὲν ἐγὼ
καθηκόν πρῶτον τὴν σεπτὴν νὰ σέβωμαι
τοῦ βασιλέως ἀδελφὴν, τὴν τείνεσθαι
ὥς ἄγγελος τὴν χεῖρα... ΠΟΥΛ. Τοῦ Θεοῦ βουλὴ
ὑπῆρξ' αὐτό· ἐκεῖνον εὐχαρίστητον.

ΕΥΔΟΚ. Ἐκεῖνον πρῶτον, ὅστις τὸ μηχανήμα
τοῦ κόσμου μ' ἐν του νεῦμα τόσον διοικεῖ

κοσμίως . . . πλὴν κατόπιν καὶ τὴν ἄπειρον
νεάνιδα πῶς πρέπει νὰ φερθῇ ἐδῶ,
ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων, ὁδηγήσατε.

ΠΟΥΛ. Ὁ Ὑψιστος κ' εἰς τοῦτο θὰ σὲ ὁδηγῇ·
ἀρκοῦσαν ἔχεις, ἀδελφὴ μου, σύνεσιν.

ΕΥΔΟΚ. Πρὸς τίνα μετὰ θάρρους νάποτείνωμαι,
καὶ ποῖον νάποφεύγω; μήπως ζῆλισθῶ
φοβοῦμ' εἰς τόσον ὕψος αἴφνης φθάσασα.

ΘΕΟΔ. Μὲ ποίην ὄντως γλῶσσαν λίαν συνετὴν
ὠμίλησας, φιλτάτη! ἔνδον τῆς αὐλῆς
καὶ σκόπελοι λαμβάνουν, ἔνθα δύναται
ἄπειρος ναύτης νὰ προσκόψῃ· πλὴν μακρὰν
δὲν εἶνε χρεῖα νὰ προβῇ, ὅπως καλῶς
τοῦ βασιλέως ἔδης τοὺς εἰλημνέας,

τοὺς μόνους φίλους· πρῶτος δὲ συμπαρολητῆς,
ἐκ παίδων φίλτατός μου φίλος εἶν' ἐδῶ.

Οὐδόλως διακρίνω τοῦτον ἀδελφόν·
τί λέγω; τὴν ἀγάπην καὶ ποτὶ ἄλλους
τῶν ἀδελφῶν ψυχρύνουν, πλὴν ἡμῶς ποτὲ
ὡς τώρα λόγος δὲν ἐψύχρανε κανεὶς.

Ὡς τρέμει μήτηρ, τρέμω καὶ ποτὲ κ' ἐγώ,
ἂν μ' εἴπουν, ὁ Παυλῖνος ἀδιάθετος
ὦν ἐκ τῆς κλίνης δὲν ἠγέρθη σήμερον.

Οὐδέποτε πηγαίνω εἰς κυνήγιον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν ἐξέλθῃ μετ' ἐμοῦ·
οὐδέποτε θὰ φέρουν σπάνιον καρπὸν,
ἢ θέλουν τέχνην ἐπιδείξῃ μάγειροι
εἰς γλύκισμά τι ἐκλεκτόν, ἂν ὁμοῦ
κ' ὁ φίλος δὲν μετάσχη τῆς ἡδύτητος.

Νὰ σ' εἶπω θέλεις κι' ἄλλο ; καὶ τὴν ἔνωσιν
αὐτὴν τὴν ἰδικήν σου δὲν θὰ ἔκαμνον,
ἂν ὁ Παυλῖνος δὲν προέτρεπε θερμῶς

ΕΥΔΟΚ. Καὶ τίς ἀγνώμων θέλει πρὸς αὐτὸν κληθῆ ;
ὡς φίλον, μᾶλλον ὡς πατέρα ποθητὸν
ὁμοίως θὰ τὸν ἔχη κ' ἡ βασίλισσα,
ἡ δὲ ζωὴ του θέλει κι' ἡ ὑγεία του
ἐπίσης μ' εἶναι προφιλεῖς, πολύτιμοι.

ΘΕΟΔ. Ὠραῖα ! τῶρα ἐννοῶ πῶς ἔμπνευσis
τῷ ὄντι θεία ἦτο, ὅτι μετὰ σοῦ

τὸν βίον θὰ διάγω. Καὶ τὸν Κύρον δὲ
τῶν ὑπαλλήλων πάντων τὸν πιστότατον,
τὸν μετ' ἀόκνου ζήλου παρὰ τῷ λαῷ
τὴν δόξαν μου ναυέστη ἔργον ἔχοντα,

νὰ σὲ συστήσω ἑλῶ. Τὸ Βυζάντιον
αὐτὸς μὲ τέχνην καθωοῦτε λαμπρὰν

αὐτὸς καὶ τοὺς ἐχθροὺς μου ἀπεστόμωσε
εἰς πέρας ἔργα φέρων λίαν θαυμαστά.

Νὰ λέγῃς καὶ πρὸς ταῦτον πάντα δύνασαι,
διότι φίλος εἶνε τῆς καρδίας μου

Πρὸς τοὺς λοιποὺς καλὰ θὰ κάμνης προσοχὴν
μεγάλην νὰ δεικνύῃς εἰς τοὺς ἀυλικούς

ῥαδιοургiai σμικρολόγοι πάντοτε
δυσαρεσκείας φέρουν. Ὅθεν βλέπουσα,

ὅτι δὲν βλέπεις ὑποκρίνου κἄποτε,

καὶ δὲν ἀκούεις τί κρυφίως φλυαροῦν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐλπίζω, τῇ συνάρσει τοῦ Θεοῦ, κι' αὐτὸν

τὸν σκόπελον νὰ κάμψω. ΠΟΥΛ. Ἀλλ', ὦ φίλτατε,

τί θέλεις τῶρα ταῦτα, Θεοδόσιε ;

νὰ τελεσθῇ ταχέως πρέπ' ὁ γάμος σου,
ὅπως οἱ λόγοι λείψουν κ' οἱ ψιθυρισμοί·
Ἵπάγωμεν! τὸν λόγον ὅταν ἔδωκες,
ἡ Εὐδοκία σὺ καλεῖται σύζυγος·
πῶς δὲ θὰ γείνη' ὁ γάμος καὶ ἡ στέψις της
ἀρμόζει κατ' ἰδίαν νὰ σκεφθῇς καλῶς,
καθότ' εἰς ταῦτ' ἀξίαν δίδουν οἱ πολλοί;
τοῦ δὲ λαοῦ νοῦν ἔχων ἡγεμῶν κανεῖς
τὴν γνώμην δὲν συμφέρει νὰ περιφρονη.

ΘΕΟΔ. Ἵπάγωμεν, ὦ φίλοι! πρὸς τὴν προσφιλῇ
δώσατε σύζυγόν μου χεῖρα, κ' εἶπατε
προστάτην νέον εἰς ὑμᾶς πέμπ' ὁ Θεός.

ΠΑΥΛ. Εἴθε κ' εἰς ἔτη νὰ διαχέτε πολλὰ
εὐδαίμονες τοσοῦτον, ὅπως σήμερον·

ΚΥΡ. Δεχθῆτε καὶ τοῦ Κυρίου τὰς θερμὰς εὐχάς.
(Δίδουσι τὰς δεξιὰς ὁ βασιλεὺς, μετὰ τῆς Πουλχερίας καὶ Εὐδοκίας,
ἐξέρχονται δεξιὰ ὁ Κύρος πρῶτος, ἔπειτα ἀριστερά, ἐνῶ ὁ Παυλῖνος
μένει ὀλίγον ὀπίσω, τοῦτον δὲ δράττει ἐκ τῆς χειρὸς ὁ Κανθάρης).

ΚΑΝΘ. Παυλῖνε, νὰ μὴ σπεύδῃς, κατὶ θὰ σοῦ 'πῶ.

ΠΑΥ. Πλὴν, φίλε μου, τὴν ὥραν ταύτην... ΚΑ. Βέβαια
τὴν ὥραν ταύτην ποίαν ἄλλην δύναμαι
κατάλληλον νὰ εὔρω; ἐνθυμεῖται πῶς
πιστῶς πᾶν ὅ,τι ἄλλοτε μοῦ ζήτησες
ἔχω 'γὼ κάμη· τῶρα, «πήγαινε, Καθάρχη, 'κεῖ.»
αὔριοι «ἔλα, φίλε, νὰ γελίσωμεν,
διότι 'ς ἀθυμίαν καὶ πῶς βρίσκομαι»
«τὸ τόξον», ἄλλην ὥραν, «ἄμε κύτταξε
εἰς καλὰ τεντώνη· θέλει ὁ βασιλεὺς
κ' ἐγὼ νὰ πῇ πῶς εἶμαι ἐπιτήδειος» . . .

ΠΑΥΛ. Τῷ ὄντι, δὲν τάρνουμαι, ἱκανότητα

ἔχεις εἰς ταῦτα, καὶ μὲ κάμνεις νὰ γελῶ,
ὅταν εἰς ἀθυμίαν πίπτω κάποτε.

ΚΑΝΘΑΡ. Λοιπὸν κ' ἐμένα τώρα ἡ ἀράδα μου
ἦρθε μὴ χάρι νὰ μοῦ κήμης. ΠΑΥΛ. Λέγε μου
τί θέλεις, καὶ ἂν εἶνε δυνατὸν αὐτό,
μὴν ἀμφιβίλλης, δίχως ἄλλο θὰ γενῇ.

ΚΑΝΘΑΡ. Τί λέγεις ἐὰν εἶνε δυνατὸν αὐτό ;
"Ἄμ' ὅλη μέρα μὲ τὸ βρσιλέκ σὺ
εἴσαι, καὶ τέτοιαι χάρι... ΠΑΥΛ. Αἶ ! παιδάκι μου,
καμμιά φορὰ περνοῦνε περισσότερο
τὰ λόγια κείνων ποῦ τὸν κολακεύουνε.

ΚΑΝΘΑΡ. Σώπικνε τώρα, κὶ ὄρκον ἔκανε προχθὲς
ὁ βρσιλεὺς πῶς σ' ἀγαπᾷ καλῆτερα
παρ' ἀδερφός του νῆσου; ἀκούτε νᾶδῃς
προχθὲς τί 'γε πούμενα τοῦ χρειάζονται
οὗτοι ἀρχινοῦχοι, ἐνὰ; δὲν ἀρκεῖ.

ΠΑΥΛ. Πῶς ; σὺ τοιοῦτος συλλογίσθη; νὰ γενῇς ;

ΚΑΝΘ. "Ἄμ τί δά ! τάχα κ' εἶν' αὐτὸς καλῆτερος
ὅπου κερνάει τώρα; ΠΑΥΛ. Θελεῖς, φαίνεται,
γὰ νὰ γελάσω πάλι, χχχχχά ! ΚΑΝΘ. Τί λές ;
γὰ νὰ γελάσης θέλω ; ΠΑΥΛ. "Ἄμ, βρὲ ἀδερφέ,
δὲν πᾶεις λίγο 'ς τὸν καθρέφτη νὰ ἰδῇς !

ΚΑΝΘ. Ὅριστε ! λές πῶς εἶται ὠμορφότερος
ἡ ἀφεντιά σου ; ΠΑΥΛ. Δὲν εἰδεύρω τεῖμα κ' γώ,
μὰ μὲ αὐτὰ τὰ μοῦτρα, φίλε μου, ποτὲ
δὲν παίρνουν νέο 'ς τὸ τρῆπέζι νὰ κερνᾷ.

ΚΑΝΘ. Τώρα θάπῃς πῶς εἶμαι ἀσχημόμουτρο !

ΠΑΥΛ. Δὲν τὸ καταλαβαίνεις ἀπὸ τῆς πολλαῖς
ἀγάπης ὅπου ἔχεις ; ΚΑΝΘ. "Ἐχω, μάλιστα,

πειδωτεριαις ἀπὸ σένα καὶ τὸ ὠμορφο
ἐκεῖνο κοριτσάκι τάχα ποῦ θαρρεῖς
τρελλάζεται γιὰ σένα, μάθε τ' ἀπὸ μέ,
εἶνε δικό μου σὲ λιγάκι. ΠΑΥΛ. Τί; κι' ἀντερραστή;

(Γελᾷ δυνατά).

ΚΑΝΘ. Αἶ! γιὰ τὴν Εὐνικούλα τὸ δοντάκι σου...

ΠΑΥΛ. Ἄμ. δὲν πηγαίνω νὰ πνιγῶ, σὺν θενᾶ πῶ
ἀντερραστή πῶς τέτοιον ἐφοβήθηκα;
Λοιπόν, ὦ φίλε, νά! μιὰ χάρι ποῦβρηκα
γιὰ νὰ σοῦ κάμω, ἀπ' τὸ χέρι μου περνᾷ
σ' ἀφίνω τὴ Βνικούλα· ἂν κι' ὁμολογῶ
ὅτι σπουδαίως ταύτην ἐρωτεύομαι.

ΚΑΝΘ. Γιὰ τόλλο ποῦπα τίποτε δὲ θὰ γενῇ;

ΠΑΥΛ. Αἶ! βλάξ δὲν εἶμαι· σοῦπα, νέους θέλουνε
ὠραίους νὰ κερνοῦνε. ΚΑΝΘ. Αἶ! πάλι θάπῃς
πῶς εἶμ' ἀσχημομούρης. ΠΑΥΛ. Φίλε μου, τὸ λές
μονάχος.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (μὲ μεγάλην ἀγανάκτησιν).

Τότε... ΠΑΥΛ. Τότε εἰς τὸ ἔργον μου
πηγαίνω... σὺ 'ς τὸν ἥλιο πήγαине καλὰ
νὰ ξαπλωθῇς νὰ τρίβῃς τὴν κοιλίτσα σου,
καὶ νὰ προσμένῃς ὅτι θάχῃς γλήγορα
καὶ ὠμορφη γυναῖκα καὶ ἀξίωμα. (Φεύγει).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Τὸν εἶδες μὲ τί τρόπο μ' ἐπερίπιξε;
ἄμ' ἔγὼ τὸ νοιώθω· ποῦ τότε συμφέρ' αὐτὸν
τὴν ἀρχινοχοῖα γιὰ νὰ πάρω ἔγώ;
ἢ Εὐνικούλα τότε δὲ γυρίζει πειὰ

νά τὸν ἰδῇ, τοῦ τώρα φιλενάδα της
 μοῦ λέει· «ἀπ' τὸ νοῦ σου τοῦτο βγάλετο,
 γιὰτὶ ἐκεῖνη νέον ἄλλον ἀγαπᾷ,
 τοῦ σὰν αὐτὸν δὲν εἶνε ἄλλος ὡμορφος.»
 "Α ! ὄχι, ὄχι, δὲν θὰ φθάσῃ νὰ τὴν ἴδῃ
 ποτὲ 'ς τὴν ἀγκαλιά του... τρόπος θαῦρεθῇ. . .
 ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμω... εὐκολα
 παίρνει 'ποψίχ ὁ μικρὸς μὰς βασιλεὺς·
 θὰ βάλω ψύλλους εἰς ταῦτιά του, θελᾷ πῶ
 πῶς τοῦτον ἀγαπάει ἡ γυναῖκα του,
 π' ἄκουσα τώρα παίρνει.. κ' ἐτελείωσε
 τότ' ἡ δουλειά μου· σὰν εἰς τὴν αὐλὴν κοντὰ
 δὲν εἶνε, ξέρω πῶς δὲ γίνεται ποτὲ
 τῆς Εὐνικούλας ἄντρας· θελᾷ γένω 'γώ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Αἰθουσα τῶν ἀνακτόρων. ἔνθα εἶνε δύο θρόνοι).

Εὐδοκία, περίξ δὲ αὐλικοί.

ΕΥΔΟΚΙΑ (πρὸς τὸν α.' αὐλικόν).

Εἰπέ μου, τὴν χρυσὴν στολὴν ἐτοίμασαν
 ἦν σ' εἶχον παραγγεῖλη; Ο ἄ. ΑΥΛ. Αὖριον εὐθύς
 θὰ εἶν' ἐτοίμη, μ' εἶπον, ἄνασσα σεπτῇ.

ΕΥΔΟΚ. Σεμνὴν, εἰς μέσσην ἡλικίαν πρέπουσαν;

Ο ἄ. ΑΥΛ. Τοιαύτην, ἄνευ ποικιλιμάτων ἐλαφρῶν.

ΕΥΔΟΚ. "Ω ! πόσον χίρω ὅτι ζῇ ἡ μήτηρ μου,
 τὴν τύχην μου νὰ μάθῃ τὴν ἀνέλπιστον.

Κρυφὴν ὁδὸν θῆχ' εἰς τὸ στῆθος μου,
 ἂν εἶχεν ἀποθάνῃ, πρὶν τὴν κόρην της
 βασιλίσσαν νὰκούσῃ· μ' ἔλεγε συχνά·
 «ἐν μόνον, τέκνον, θέλω πρὶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
 νὰ κλείσω, νὰ σὲ ἴδω ζῶσαν εὐτυχῇ
 μετ' ἐκλεκτοῦ συζύγου.» Νῦν ὑπὸ χαρᾶς
 θέλει σκιρτήσῃ· τοῦτο δὲ καὶ τὴν χαρὰν
 διπλασιάζει τὴν ἐμήν. Ἰσως μικρὰν
 τῇ φέρει θλιψίν, ὅτι νῦν χριστιανὴν
 θέλουν μὲ λέγειν... Ὡς τὼς ἐθυσίει
 μετ' εὐλαθείας εἰς τὴν Ἀρτεμιν συχνά,
 εὐχὰς ὑπὲρ ἐμοῦ παντοίως λέγουσα·
 πλὴν καὶ ποτ' ἀνεφώνει· «πόσον ἀγαθὸς
 εἶν' οὗτος ὅστις κατοικεῖ πλησίον μας,
 Χριστιανὸς ἐπίτιμος ! παραδειγμα
 τῆς σωφροσύνης εἶνε καὶ τῆς ἀρετῆς.»
 Θέλω τῇ γράψῃ τῶρα· οἱ χριστιανοὶ
 τοιοῦτοι πάντες εἶνε, μῆτερ μετ' ἐμοῦ
 ἔλα νὰ ζήσης· τί χάρ' ! ἡ μήτηρ μου
 πλησίον ἐὰν ἔλθῃ, μ' ἀγχαλίσαι
 ἀνέκφραστον νὰ βλέπῃ πόσον ὑψηλὴν
 ἔλαβον θέσιν ! Πρέπει καὶ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς
 νὰ γράψω, νὰ τοὺς εἶπω πῶς τοὺς συγχωρῶ,
 ἂν λόγους μ' εἶπον ψυχροτάτους ἄλλοτε,
 δικαίως πρὸς ἐμὲ δὲν προσηνέχθησαν.
 Θέλω τοὺς πέμψῃ ἀρετὰ νομίσματα,
 τὴν ὕβριν ὅπως τὴν ἐμήν ἐκδικηθῶ,
 ὅτε πολλάκις μ' εἶπον· «μόνον ἐκατὸν
 νομίσματα θὰ λάβῃς... Ὁ ἁ. ΑΓΓ. Ὡ βασιλίσσα,

νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω μ' ἐπροστάξατε,
 ὅπως γενναίαν συνδρομὴν εἰς λόγιον. . .
ΕΥΔ. Τὸν ποιητὴν τῷ ὄντι· εἰν' ἀληθινόν,
 οἱ στίχοι τοῦ πολὺ δὲν μοῦ ἀρέσκουσιν·
 ἀλλὰ τίς οἶδεν; ἴσως ἡ ἐμψύχωσις
 τοιοῦτου τῶν γρχυμμάτων ἐραστοῦ πολλοῦς
 παραινέσῃ κι' ἄλλους, ἵνα κάμνωσι
 θυσίαν εἰς τὰς Μούσας. Φεῦ! πῶς ἡ πατρις
 Ἀθῆναι μόνον ἔχει γνήσιον βωμὸν
 Μουσῶν, Χαρίτων· τὸ Βυζάντιον ἐδῶ
 ὅπλων ἀκούει κρότον καὶ δικαστικῶν
 ἐδρῶν πλήν ὧτα βύει πρὸς πᾶν ὑψηλόν,
 θερμῶν τὴν καρδίαν... Ἐλησμονήσα·
 πλείότερα νὰ πέμψω πρέπει σήμερον
 εἰς τὸ γηροκομεῖον καὶ τοὺς ἀσθενεῖς...
 εἰς τὸ νοσοκομεῖον... νὰ ἐπισκεφθῶ
 ἀρμύζει τοῦτο μόνον· οὕτως ὁ Χριστὸς
 διέταξε, μᾶς λέγει· ὅτε παθερὸς
 θέλει κριτὴς καθίστη, ἂν τοὺς ἀσθενεῖς
 θέλει ῥωτήσῃ ἐκεσκέφημεν ποτέ...
 ὁ βασιλεὺς μοῦ λέγει ἔς τὸν ἱππόδρομον
 μαζί του νὰ πηγαίνω· πλήν δὲν δύνωμαι,
 τὰς θηριομαχίας ἀποστρέφομαι
 καὶ τὰς ἀπειροκάλους τῶν πολλῶν κραυγὰς.
 Ἡ μουσικὴ μ' ἀρέσκει μόνον τῶν ψαλμῶν·
 ὦ! ἀνυψώνει ἀληθῶς τὸ αἶσθημα
 πρὸς τὸν Θεὸν τοσοῦτον, ὅσον ἄλλοτε
 δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ συνέβαιν' εἰς ἐμέ.
 Ἀλλὰ τίς εἶνε οὗτος ὅστις ἔρχεται

περίλυπος, ἀσθμίνων; ποίαν συμφορὰν
θαγγείλῃ νὰ ταραξῇ τὴν ἐμὴν χαρὰν;
(Εἰσέρχεται θεράπων τοῦ Παυλίνου).

Ο ΘΕΡ. ὦ ἄνκασά μου σεβαστή, ὁ βρσιλεὺς
ποῦ εἶνε; φέρω πρὸς αὐτὸν τὴν εἰδήσιν
ὅτι βαρέως ὁ Παυλῖνος ἀσθενεῖ.

ΕΥΔΟΚ. Ὁ φίλτατος τῶν φίλων λέγεις ἀσθενεῖ
βαρέως; ἀλλὰ τῶρα τοῦτο δυνατὸν
δὲν εἶνε νᾶλθ' ὁ βρσιλεὺς, ἐπίσκεψιν
εἰς τὸ πατρικρχεῖον ἔχει· πλὴν ἐγὼ
θέλω φροντίσῃ, ἐπειδὴ τὸν πρῶτιστον
τῶν φίλων τοῦ συζύγου ἀδελφὸν ἐμὸν
νὰ θεωρῶ καὶ ὅσον ἔχω μέγιστον.
(Πρὸς αὐλικούς).

Ἰππάγε νὰ καλέσῃς σὺ τὸν ἱατρὸν·
εἶπε του νὰ προσεξῇ, διὰ ὃ βρσιλεὺς
αὐτὸς νὰ ᾔτο ἀσθενής τὴν σεβαστὴν
αὐγούστῃ νὰ ζητήσῃς τρέξῃ σὺ εὐθύς.
Τί δυστυχία! τῶρα ὅτ' ὑπὸ χροῖς
ἐσκίρτων, νᾶλθῃ τόσον ἄγγελμα κακόν!
(Δύο αὐλικοὶ ἐξέρχονται).

Βεβαίως δὲν ἁρμόζει τοῦτο πάραυτα
ὁ βρσιλεὺς νὰ μᾶθῃ, εἰς τ' ἀνάκτορον
καθὼς εἰσέλθῃ· ξεύρω, θέλει λυπηθῇ
πολύ, καὶ πρέπει κατὰ τρόπον ἥπιον
ἢ θλιψίς νὰ εἰσδύσ' εἰς τὴν καρδίαν του.
Τόσῃν ἀγάπῃν ἔχει πρὸς αὐτόν! κ' ἐμὲ
αὐτὴν τοσοῦτον νὰ γαπῇ θὰ ᾔθελον.
Ἄλλ' ἰδ' ἐκεῖνος ἔρχετ' ἐμὲ πρόσωπον

σημαῖνον θλίψιν ! τάχῃ τί νὰ ἔπαθε ;
μήπως τυχὸν ὁ φίλος ὅτι ἀσθενεῖ
τῷ εἶπον ; δὲν πιστεύω νὰ ἐπῆγέ τις
ἐκεῖ νὰ γγείλῃ ἀπικισίαν εἰδήσιν.
Νὰ τὸν προὔπαντήσω πρέπει πάραυτα,
τὴν λύπην νὰ προὔνω μὲ τοὺς λόγους μου.

(Καταβαίνει ἐκ τοῦ θρόνου καὶ τρέχει εἰς προὔπνευσίν του· ἐπανέρχεται δὲ ἔχουσιν τὸν βραχίονά της εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Θεοδοσίου).

ΕΥΔΟΚ. ὦ βασιλεῦ καὶ κύριέ μου, σ' ἔθλιψαν
ὕπὲρ τὸ δέον σήμερον αἱ μέριμναι,
ὅσας παρέχει καθ' ἐκάστην τὸ εὐρὴ
βασίλειον. ΘΕΟΔ. Μὲ θλίβουν. Εὐδοκίᾳ μου,
ἀχαριστίαι μᾶλλον μοι θνητῶν ἀνδρῶν.

ΕΥΔΟΚ. Ἄλλ' εἰς τὸν πόσον θλίβῃς ὅτι θῆχουμεν
εἰπ' ὁ Χριστὸς μας, νὰ χῶμεν ὑπομονήν.

ΘΕΟΔ. Ὑπομονὴν μοῦ λέγεις ; ἀλλὰ νὰ τολμοῦν
ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα
ὡς ἀδελφούς, τὴν χεῖρα τείνας ὕψωσα
ἀπὸ μικρᾶς βραθυμίδος εἰς ἀξίωμα,
ὁποῖον νὰ τενίσουν δὲν ἠδύναντο
προτοῦ, νὰ θέλουν, λέγω, νὰ ἐπικληθοῦν
κι' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως καθυπέρτεροι ;

ΕΥΔΟΚ. Ὅποσον θράσος !.. ἀλλά, βασιλεῦ... αὐτὸ
διαβολὴ μὴν εἶνε ; ΘΕΟΔ. Πῶς διαβολή,
ἀφοῦ χθὲς ἦσαν ὡς ἑξακισχίλιοι
κ' ἤκουσαν τοῦτο ἔς τὸν ἱππόδρομον ; ΕΥΔ. Πλὴν τίς
τίς οὗτος εἶνε, ὅστις σὲ τὸν ἥλιον
τὸν ζῶντα, θέλει μ' ἥθος ἀλαζονικὸν
νὰ ταπεινώσῃ ; τόσον εὐεργετικὸς

τίς ἀναΐ μέχρι τοῦδε θρόνον ἔλαβε ;
τοὺς πάντας ὡς πατήρ θωπεύεις, ἀγαπᾷς·
εἰς πάντας θέλεις νῆσαι ἄρχων ἀγαθός·
ἐμὲ αὐτήν, νὰ λέγω τοῦτ' ἐπίτρεπε,
δὲν ἔχεις τόσον ἀνυψώση ! ζωηράν
αἰσθάνομαι τοσοῦτον εἰς τὸ στῆθος μου
εὐγνωμοσύνην, ὥστε τὴν ζωὴν μου, τὴν ψυχὴν
θᾶδιδον ὅπως μὴ σὺ λύπην αἰσθανθῇς.

ΘΕΟΔ. ὦ ἄγγελε τῷ ὄντι ! ὅστις ὑψηλὴν
παιδείαν κεκτημένος ξεύρεις νὰ τιμᾷς
ἐκείνους ὅσοι ἔχουν καλοκᾶγαθον
καρδίαν· κρίμα κρίμα ὅτι πρότερον
ἔτι δὲν σ' εἶχον σύντροφον εἰλικρινή,
ὅπως τοὺς φίλους νὰ ἐκλέγω βοηθᾷς·
ἀλλ' εἰς πηλὸν νὰ πέσω νῦν ποτε βαθὺν
ἢ ἀπειρὸς νεότης μ' ὥθησε... Νὰ δῷς,
φιλτάτη μου, τί χθὲς συνέβη φρόνουν·
διότι σύ, τὸ βλέπω, σκέπτεσαι καλὰ,
ἥτις δὲν θέλεις νᾶς εἰς τὸν ἱπποδρόμον.

Ἦσαν συνηθροισμένοι ἀπειροὶ ἐκεῖ,
ὅταν εἰς βῆμα ὑψηλὸν ἀνέβη τις,
καὶ εἶπεν οὕτω· «συμπολιῖται ! βλέπετε
ὅποτον μέγα ἔκαμε κατόρθωμα
ὁ ἑπαρχος, ὁ Κυῖρος ; εἰς ἐξήκοντα
ἡμέρας μόνον τεῖχος ὠκωδόμησε
πρὸς τὴν ξηράν, κρημνίσας τὸ σαθεὸν τὸ πρίν·
τοιοῦτον ἄλλο δὲν ὑπάρχ' εἰς καλλονήν·
ὁ Κωνσταντῖνος ἔκτισ', ἀνενέωσεν
ὁ Κυῖρος· τοῦτον πάντες εὐφημήσατε ! »

Εἶπε καὶ σύμπας ὁ λαὸς ἐκρότησε
τὰς χεῖρας, ὁ δὲ Κύρος ἐπαιρόμενος
διὰ τοῦ πλήθους τοὺς ἐπκίνους, ὕψηλὰ
ὡς ὁ ἀλέκτωρ ἤγειρε τὴν κεφαλὴν
βυθίζων ἀλκζόνως, μὴ ἐνθυμηθεὶς
παντάπῃσι πῶς ἔχει κύριον ἐμέ,
καὶ τῶνομα νὰ εἴπῃ πρῶτον ὥφειλε
τοῦ βυσιλέως, ὕστερον δὲ νὰ δεχθῇ
ἐπευφημίας τόσον κολακευτικὰς,
ὁποίαι εἰς ἐμὲ δὲν ἔκαμν, λαμπρὸν
ὁπότε μέγαν θρίκμβον κατήγαγον,
τοὺς Πέρσας ἐν Ἀσίᾳ τρέψας εἰς φυγὴν.
ΕΥΔΟΚ. Περίεργον πῶς τοῦτο ὁ Κύρος ἔκαμε!
Ἐκεῖνος ἐκ τῶν πρώτων εἶνε φίλος σου.

ΘΕΟΔ. Ἐ! φθόνος φθόνος, δὲν νοεῖς, οὐκ ἀπὸ τῆς μοῦ;

ΕΥΔΟΚ. Λέγεις νὰ εἶνε φθόνος, ἀλλὰ ταπεινὸς
ἐκεῖνος τόσον εἶνε! ΘΕΟΔ. Εὐδοκίᾳ μου,
εἰξεύρεις τί μοῦ εἶπε γέρον ἔμπειρος;
«ποτὲ νὰ μὴ φοβῇται τοὺς φωνάζοντας
μακράν» ἐκεῖνοι μᾶλλον ἐπικίνδυνον
εἰς τοὺς μονάρχας εἶνε, ὅσοι ταπεινὸν
τὸ ἦθος ἔχουν, πλησιάζουσι πολὺ
μὲ κολακείας. ΕΥΔΟΚ. Ἀλλὰ τοῦτο δύνεται
νὰ ἐλεγχθῇ. ΘΕΟΔ. Τί λέγεις; εἷς κατώτερος,
ὅστις ἀφίνει χιλιάδες νὰ καλοῦν
αὐτὸν τοῦ Κωνσταντίνου ἴσον, δὲν νοεῖς
ὅτι νὰ γείνη αὐτοκράτωρ σκέπτεται;
Καλὰ τὸ λέγ' ἡ Πουλχερία «πρόσχε,
μὴ τόσον τὴν καρδίαν δίδης εὐκολα,

διότι πονηρίας ἔχουν καὶ ποτε
πολλοί, ὁποῖας οὐδὲ καὶ φαντάζεται.
Ἐπίστευον ὁ Κύριος, ὅν ὡς ἀδελφόν
πολλάκις εἶχον ὁμοτράπεζον, ἐμὲ
νὰ λησμονήσῃ τότον; ἀνευφήμητον
νὰ φήσῃ βραχίλεα εὐεργέτην του;

ΕΥΔΟΚ. Τῷ ὄντι λάθος μέγα. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί ἄλλο νέον εἶνε εἰς τὰν ἀκτορον;
ὅν καὶ διόλου πλέον δὲν φροντίζω γὰρ,
ἀφ' οὗτο σ' ἔχω παμφιλτάτην σύζυγον·
διότι πάντα, ξεύρω, γίνονται καλῶς·
πεποίθησιν εἰς τοῦτο ἔχ' ἀκλόνητον.

ΕΥΔ. Νέον οὐδέν... ἐν μόνον. ΘΕΟΔ. Ποῖον, φίλη μου;

ΕΥΔΟΚ. Ὅλιγον ὁ Παυλῖνος ἀδικηστος. . . .

ΘΕΟΔ. Τί λέγεις; ὁ Παυλῖνος ἀδικηστος;

ΕΥΔΟΚ. Ὁ φίλος τῶν φίλων. ΕΥΔΟΚ. Μὴν ἀπολογῇς;

ἐγὼ 'ς τὸν ἱατρὸν ταχέως ἐστειλά,
καὶ εἰς τὴν ἀγορὴν παρευθὺς ἐμήνυσα.

Τὰ πάντα θέλουν γείνη, ὡς καὶ τὸ αὐτὸς
ἦτο πρὸν ἐκεῖτε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία μου,
τί λέγεις; ὁ Παυλῖνος ὅταν ἄρρωστος
εἶνε, τὰ πάντα εἶνε μαῦρα πρὸς ἐμέ.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν ἀγχιπᾶς τοσοῦτον! ἔχεις δίκαιον·
νέος οὐδεὶς ἐνταῦθα κλοκᾶχθος
ὅπως ἐκεῖνος εἶνε· τρόπους εὐγενεῖς
ἔχει, καὶ τόσον ἐξωτερικὸν τερπνόν,
μορφὴν ὀρασιτάτην, ὥστε ἄγγελος,
νομίζεις, εἶνε. ΘΕΟΔ. Εὐδοκία, ναί,
ἄγγελος εἶνε ὁ Παυλῖνος, καὶ πρὸς σέ

ὑπόληψιν μεγάλην ἔχει, μ' ἔλεγε·
«δὲν θαῦρος νέαν ὅπως τὴν βεσίλισσαν,
κι' ἂν τὴν ζητῆς εἰς ὅλην τὴν ὑφήλιον »

ΕΥΔΟΚ. Τόσον ἐκεῖνος ἔχει τὴν ψυχὴν καλὴν !
καὶ ἄθυμος κανεῖς ἂν εἶνε, μετ' αὐτοῦ
φαιδρὸς ταχέως γίνεται ὅταν προῆλθῃ.

ΘΕΟΔ. Ἐκ παίδων ἦτον εὐθυμος, δὲν μ' ἄφινε
νὰ περιπέσω' εἰς λύπην. ΕΥΔΟΚ. Τόσον πάντοτε
ῥαῖος ὅπως τῶρα ; ΘΕΟΔ. "Ε! τὴν σήμερον
ὀλίγον κάπως μᾶλλον καλλωπίζεται,
διότι... ΕΥΔΟΚ. Τί συμβαίνει; ΘΕΟΔ. Δὲν τὸ ἐννοεῖς;
κάπου κρυφίως ἔχει ἔρωτα θεριμόν.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις; ἀλλ' ἀρμύζει εἰς τὴν θέσιν του;

ΘΕΟΔ. Δὲν εἶνε τοῦτο μόνον τὸ ἀμπόδιον·

εἰδωλολάτριάς εἶνε... ΕΥΔΟΚ. Θεοδόσιε,

δὲν εἶνε τοῦτο μέγξ κώλυμα ὁρῶν;

ὁμοίως μὴ δὲν ἤμην ἐθελῆ καὶ ἐγώ;

ΘΕΟΔ. Ἀλλ' εἶχες νοῦν, ταχέως κατενόησες
τὸ δόγμα πόσον εἶν' ἀνώτερον ἡμῶν·
ἐκείνη μᾶλλον θέλει περὶ τοῦ βωμοῦς
τοῦ Ἑρωτος νὰ στρέφῃ πόδ' εἰς χορόν.

ΕΥΔΟΚ. Ἐγὼ ἂν τὴν γνωρίζω, θέλω τάχιστα
τὴν πείσῃ· νέος εἶνε τόσον εὐγενής,
καὶ τοῦ Νηρχίσσου ἔτι ὠριότερος !

ΘΕΟΔ. Οὐχ! ἄφρησ', Εὐδοκία, καὶ ὅς κάμουνε
ἐκεῖνοι ὅ,τι θέλουν. Δὲν εἰξεύρεις τί
νὰ σοῦ προσφέρω ἔχω· θέλεις ἐκπληγῇ,
ὅταν τὸ δῶρον ἴδῃς καὶ τὴν κάλλονήν
αὐτοῦ θυχυμάσης. ΕΥΔΟΚ. Ἀνὰ, τῆς ἀγάπης σου,

προσθέτεις νέον δείγμα· εἴθ' ὁ Ὑψιστος
ἐκκαρὸς ἡμέρας νὰ σοῦ δίδῃ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (εἰσάγων ἐκ τοῦ κόλπου του μῆλον).

Κύτταξε

τί μῆλον εἶνε τοῦτο ! λέγε μ', ἄλλοτε
χρυσὴν τοιζύτην εἶδες, πόσον μέγεθος,
γλυκύτητα τοσούτην, ἀνθηρότητα ;
νομίζεις ἄλλου κόσμου πλάσμα ἐκλεκτὸν
τὸ μῆλον εἶνε τοῦτο.

ΕΥΔΟΚΙΑ (λαμβάνει τὸ μῆλον).

Βεβαιότατα

τοιοῦτον μῆλον ἀλλαχοῦ δὲν ὑπάρχει.

Ἴσως ἐκόπη ἐκ τοῦ κήπου τῆς Ἐδέμ,

ἐκ τῆς ὑπάρχει· ὁ κήπος ἔτι σήμερον,

τοιοῦτον εἶνε ὡς ἐκεῖνος ὁ κατὰ τὴν

ἐν ἔδωκεν ἡ Εὐὰ εἰς τὸν ἄνδρα τῆς

εἶθε δὲ μόνον ἀποτελεσματικὸν

τοιοῦτον νὰ μὴ φέρῃ ΘΕΟΔ. Ἀλλ' εἰςέσεις τίς

μοῦ ἔχει τοῦτο δώση; ΕΥΔΟΚ. Ὁὰ τὸ ἐπεμψεν

ἔτις ὁ τῆς Περσίας μέγας βασιλεὺς.

ΘΕΟΔ. Ὅργην ἐκεῖνος ἔχει σήμερον δεινὴν.

τοιοῦτον δῶρον λέγεις ὅτι μ' ἀπέστειλε ;

ΕΥΔΟΚ. Ὁ τῆς Αἰγύπτου ἴσως ἐπαρχος. ΘΕΟΔ. Αὐτὰ;

μοῦ πέμπει δῶρα, εἶν' ἀληθινόν, πολλὰ,

ὥρατ'· πλὴν τοιοῦτον, ὅχι, πώποτε

ΕΥΔΟΣ. Ἴσως ὅτι ἦλθε τότε ἐκ τῶν οὐρανῶν.

ΘΕΟΔ. Εἴθε, διότι πέμπει καὶ ὁ Σατανᾶς...

ΕΥΔΟΚ. Ὡ βασιλεῦ, εὐφύμει ! τέλος λέγε, τίς

σοῦ ἔδωκε τὸ μῆλον ; τί περίεργος
 ἔγεινα δὲν εἰξεύρεις. ΘΕΟΔ. Εἰς, φιλάττη μου,
 ἐπείτης τὸν τοσοῦτον σπάνιον καρπὸν
 μοῦχει προσφέρει. ΕΥΔΟΚ. Πῶς ; ἐπείτης, βασιλεῦ ;
 ΘΕΟΔ. Ἐπαίτης, Εὐδοκίη, ὅτε τὸν ναὸν
 μὲ βῆμα νὰ εἰσέλθω ἔβρινον βροχδύ,
 πλησίον μ' ἦλθε πῆρην φέρων, « βασιλεῦ, »
 μοῦ λέγει, « παρ' ἐπαίτου δῶρον δέχθητι,
 ὅπερ παρ' ἄλλου πώποτε δὲν ἔλαβες. »
 Τὸ βλέμμα στρέφω καὶ τὸν βλέπω μειδιῶν,
 καὶ ἐκεῖνος μὲ κυττάζει, μοὶ προσφέρει δὲ
 τὸ μῆλον τοῦτο λέγων· « πρόσσεξε καλὰ·
 ὡς βλέπεις, ἔχει κάλλος ἀνυπερβλήτον·
 ἀλλὰ μὴ φύγη ἐκ τῶν σῶν χειρῶν ποτέ·
 παρτίτιον μεγάλης μέλει παρτίσεως
 νὰ γείνη φυλαξέ το ὅσον δύνασαι. »
 Τοιαῦτα μ' εἶπε καὶ ἔγειν· ἀπαυτος εὐθύς·
 εἰς μάτην πλείστοι τὸν ἔζητησαν παντοῦ·
 κανεὶς αὐτὸν νὰ ἴδῃ δὲν κατώρθωσε·
 μ' ἀφῆκε δ' οὕτω, φίλη μου, περίφροντιν.
 ΕΥΔΟΚ. ὦ φίλτατέ μου, μὴ φροντίζης δι' αὐτό·
 ἐκ τῶν χειρῶν μου βέβηκα κανεὶς αὐτὸ
 δὲν θέλει λάβῃ. . . Κ' ἔπειτα νῦν τοῦ Χριστοῦ
 ἡ πίστις ταῦτα παντελῶς ἐξήλειψε,
 χρησμούς, σημεῖα σπλάγχχνων, οἰωνοὺς πτηνῶν.
 ΘΕΟΔ. Κι' ὅμως τίς οἶδε ; .. κάποτε καὶ ὁ Σατανᾶς .
 ΕΥΔΟΚ. Ἐκεῖνου παντελῶς τὸ κράτος ἔπεσε·
 εἰς τῶν εἰδώλων δὲν κατῴκει τοὺς νοῦς ;
 ΘΕΟΔ. Ναί, πλὴν θργίλος ἐνεδρεύει... ΕΥΔΟΚ. Ὑπαγε

νὰ ἔδῃς, φίλτατέ μου, ὁ Παυλῖνος πῶς
πηγαίνει· τόσον εἶπες πῶς τὸν ἀγχιπῆς !

ΘΕΟΔ. Λέγεις καὶ νὰ πάγω πρέπει παρευθὺς·
ἀλλ' ἐν τοσούτῳ σὺ μὴ λησμονῆς αὐτό ..

ΕΥΔΟΚ. Νὰ μὴ σὲ μέλῃ· ἀπὸ τῶν ἐμῶν χειρῶν
δὲν θὰ ἐξέλθῃ· τὸν Παυλῖνον ὕπχα
νὰ ἔδῃς· δὲν εἰξεύρω, συμπλῶ πολὺ,
φοβοῦμαι. ΘΕΟΔ. Νκί, φιλάτῃ ἀνχσται, κ' ἐγώ.
(Ἐξέρχεται).

ΕΥΔΟΚ. Ἀστεῖον θῆνε τοῦτο .. πῶς, δὲν δύναμαι

νὰ ἐννοήσω, μῆλον εἰς προσέφερεν
ἐπαίτης· ἀν καὶ εἶνε ὠραιότατον,
δὲν εἶνε ψεῦμα· πλὴν τί βλέπτει διατὶ
νὰ μὴ φυλάξω τοῦτο εἰς τὰς χεῖράς μου;
(Εἰσέρχεται ὁ Κύρος με τὸν Καθηγούμενον τῆς Βουλῆς θέλει νὰ εὐχῇ)
Βασιλίσσα μου, πῶς ; καὶ σεῖς μ' ἀφύετε,
καὶ σεῖς ; ἀλλὰ τοσοῦτον τὴν καρδίαν μου
γνωρίζετε, μὲ πόσῃν ἀγαθότητι
τὸν βασιλέα ἔγω θερμῶς προσέσπευα
νὰ λάβῃ κόρην Ἀθηναίαν σύζυγον.

ΕΥΔΟΚΙΑ (ἐπιστρέφουσα).

Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι· πλὴν νομίζω δις κακὸς
εἶσαι, διότι φίλος ἦτο πρότερον,
νῦν δ' εἰς τὸν θρόνον ἀσεβής. ΚΥΡ. "Ω ! πρὸς Θεοῦ,
πρὶν καταδίκης ψῆφον ἐπιφέρετε,
ἀκούσατε· πῶς ἦτο τοῦτο δυνατὸν
τὸν ὄχλον νὰ κρατήσω, ὅτε θεατὴς
μαχῶν πρὸς τὰ θηρία, ξιφομαχιῶν,
ὡς ἄγριον θηρίον, ἐν παρφορᾷ

κραυγὰς ὁμοίως θηριώδεις ἔβαλλε ;
εἷς δ' εἶπε δημοκόπος· «ἀνενέωσεν
ὁ Κῦρος τεῖχος, Κωνσταντίνου κτίσαντος»
κι' οἱ πάντες οὕτως ἀνεφώνουν· δοκιμὴν
ἔκαμα τότε «ζήτω καὶ ὁ βασιλεὺς»
νὰ εἶπω τρίς· πλὴν μάτην· ἡ παραφορὰ
ἐδέσποζε. ΚΑΝΘ. Ὅμοίως δὲν ἐφώναξα
«καὶ ὁ Κανθάρχης ζήτω ;» ποῖος μ' ἄκουσε ;

ΕΥΔΟΚ. Μὲ κάμνεις νὰ γελάσω. Ἀλλὰ, φίλε μου,
ὁ βασιλεὺς ὀργὴν μεγάλην δι' αὐτὸ
ὠργίσθη. ΚΥΡ. Τίς εἰξεύρει τί διχβολὰς
ἐπῆγαν κ' εἶπαν ὑπὸ φθόγου ! ΕΥΔ. Κύτταξε
νὰ τὸν ἐξιλεώσης. ΚΥΡ. Οἴμοι ! φοβερὰν
ποινὴν, ἀκούω, ἐτοιμάζουν πρὸς ἐμέ.

Βασίλισσά μου, πρώτη ἡ ἀγανάκτητα,
σῶσόν με σῶσον ; τίπτω εἰς τοὺς πόδας σου,
διότι λέγουν ὅτι φυγαδεύομαι.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις ! ἀλλὰ εἶπε τοῦτο βέβαιον ;

ΚΥΡ. Φεῦ ! πῶς σπχνίως ψεύδη ἐξελέγχονται
σπαρέντες λόγοι· ὅταν ὁμιλήσης σύ,
ὦ ἄνασσά μου, ὅταν εἴπῃς· «παντελῶς
ἐπίτηδες τὸ πρᾶγμ' αὐτὸ δὲν ἔγεινε»...

ΕΥΔΟΚ. Θὰ προσπαθῶσω μετὰ ζήλου, ἐπειδὴ
καὶ σὺ μὲ ζῆλον ἄλλοτε μ' ἐπήνεσες.

Τὸν βασιλέα πόσον δὲν μετέβαλον
οἱ ῥαδιοῦργοι ! περὶ σοῦ τόσον καλὴν
ιδέαν εἶχεν· ὡς νὰ σ' εἶχεν ἀδελφόν,
τόσον σ' ἡγάπα. ΚΥΡ. Κι' ὁμως, ἄχ ! βασίλισσα,
ἀπὸ σοῦ μόνον σωτηρίαν προσδοκῶ.

ΕΥΔΟΚ. Νά μὴ σέ μέλῃ· θὰ τοῦ εἶπω, δυνατὸν
δὲν εἶνε νὰ μὴν εἴται λίαν εὐλαβὴς
πρὸς ἄνακτα καὶ μέγαν εὐεργέτην σου·

ΚΥΡ. Καὶ πότε τοῦτο δὲν ἀπέδειξεν σαφῶς ;
καὶ τὴν ζωὴν μου ἔχω βάλ' εἰς κίνδυνον,
ὁ βασιλεὺς ὁπότε μὲ ἀκόντιον
κάπρον εἰς ὄρος ἐκυνήγει' ἀπόκρημνον.

ΚΑΝΘ. Τόσαις φορὰς κ' ἐγὼ ξυλικὸς δὲν ἔφαγα,
σὰν τότε λένε καλλιγρόφο καὶ γελοῦν ;
κ' ἐγὼ τοὺς λέω νὰ χαθοῦν, ποῦ βάζουνε
τὴ μούρη τους οἱ τέτιοι μὲ τὸ βασιλεῖά !

ΕΥΔΟΚ. Τώρα σὺ πλέον, Κύρε, νὰ μὴ τὸν ἰδῇς,
διότι σ' εἶπα, ἔχει φοβερὰν ὁρμήν,
κ' ἐγὼ γνωρίζω τί θὰ κάμῃ, πῶς θὰ πῶ.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, σ' εἶπ' ἐγγνώμων...

(Προβαίνει ὁ θεράπων τοῦ Παυλίνου).

ΕΥΔ. Ἀλλὰ τίς
προβαίνει ;... ναί... θεράπων τοῦ Παυλίνου μας.

(Πρὸς τὸν θεράποντα).

Εἰπέ μου, λέγε, πῶς ὁ κύριος ὁ σὸς
εὐρίσκεται ; τί κάμνει ; τί ὁ ἱατρὸς
φρονεῖ ; ΘΕΡ. Παρῆλθ' ἡ ζάλη τὴν ἡ πολλή,
κ' ἐκάθισεν ὀλίγον, ἅπῃς ὁμιλεῖ
ὁ ἱατρὸς ὀλίγα νὰ τοῦ δώσωμεν
βραστά μᾶς εἶπε μῆλα μὲ ἀνθόνερον.

ΚΥΡ. Βασίλισσά μου, νά ! τί ὠριότατον
εἰς χεῖρας ἔχεις μῆλον ; ἂν τὸ ἔστειλεις,
δὲν ἀμφιβάλλω τὸ καλῆτερον εὐθύς
ἱατρικὸν θὰ ᾔτο. ΕΥΔ. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς . . .

ΚΥΡ. Ὁ βασιλεύς ! ἐκεῖνος θαύχρηστηθῇ,
διότι τὸν Παυλῖνον τόσον συμπαθεῖς.

Ἔ! ἂν ἐκεῖνος ὑγιῆς εὕρισκετο,
ἐγὼ κανένα δὲν θὰ εἶχον κίνδυνον.

ΕΥΔ. Ἐκ τῶν χειρῶν μου νὰ μὴν ἔλθῃ τρεῖς φορὰς
παρήγγειλε. ΚΥΡ. Βεβαίως νὰ μὴ ψύσωσι
τοιούτον μῆλον ξέναι χεῖρες· ἀλλ' ἐγὼ
γνωρίζω τὸν Παυλῖνον πόσον ἀγαπᾷ·
ἴσως τοσοῦτον σὲ αὐτὴν δὲν ἀγαπᾷ,
κι' ἂν μάθῃ πῶς τὸ μῆλον τοῦτο ἔγεινεν
παρσίτιον ὁ φίλος νὰ θεραπευθῇ,
βεβαία νᾶσαι, μᾶλλον θὰ σὲ ἀγαπᾷ.

Ἐκ πλίδων ἴσως τρεῖς δὲν ἐχωρίσθησαν
ἡμέρας ἄχρι τοῦδε. ΚΑΝΘ. Τί χρεὺς νᾶδῃς
θὰ κἀκεῖ ὁ Παυλῖνος, ὅταν τοῦ εἰπῶ
ἀπ' τοῦ χερσὶν σταλθῇ τῆς βασιλίσσης!

ΕΥΔΟΚ. Δὲν ξεύρω... θέλω νὰ τὸ στείλω, πλὴν χρησμός,
μοῦ ἔλεγε, προσεῖπε. ΚΥΡ. Τώρα δὲ χρησμός !....
ἄκουσ' ἐμένα, ξεύρω τὴν καρδίαν του
τὸ μῆλον τοῦτο θῶν' αἰτίαν κ' εἰς ἐμὲ
συγχώρησιν νὰ δώτῃ. ΕΥΔ. Λέγεις ; ΚΥΡ. Βέβαιος
εἶμι, διόλου μὴ διστάζης, ἄνασσα.
Πέρυσιν ὁ Παυλῖνος μ' ἔνα λόγον του
ἔσωσε δέξ' ἀθώους, οὓς οἱ αὐλικοὶ
εἰς θάνατον νὰ πέμψουν ἠτοιμάζοντο.

ΕΥΔΟΚ. Τί λέγεις, Κύρε ! εἶν' ἀληθινὸν αὐτό ;

ΚΑΝΘ. Μπά ! γὰρ τοὺς εἶδον τότε μὲ τὰ μάτια μου
ὁποῦ ξομολογοῦνταν νὰ ποθάνουνε.

ΕΥΔΟΚ. Μεγάλης ποτὲ τοῦτο μέλλει πράξεως

παρχίτιον νὰ γείνη, εἴπ' ὁ ἐνδεὴς
ἐπζίτης, ὅστις τοῦτο τοῦ ἐχάρισε.

ΚΥΡ. Ἐπζίτης λέγεις τοῦ ἐχάριτεν αὐτὸ
τὸ μῆλον; τότε βέβαια τῶν οὐρανῶν
ἄγγελος θὰ κατέβῃ, ὅπως σώσ' ἐμέ,
εἶνε ἀμφιβολία; μᾶς τὸ λέγουσιν
οἱ μοναχοὶ πολλάκις, ὅτι γίνονται
οἱ ἄγγελοι ἐπζίται, τὴν ψυχὴν ἡμῶν
νὰ ἴδουν, πρὸς τοὺς ἄλλους ἂν εἶν' εὐσπλαγχνος.

ΚΑΝΘ. Δὸς το, βασιλίσσά μου, δῶτέ μου το 'μέ,
κ' ἐγὼ τὸ πάω.

(Καθ' ἐκκρότη).

Θαύματα θὰ κάω, γὼ

μ' αὐτὸ τὸ μῆλο' ἔννοιά σου, Παυλῖνε μου.

ΕΥΔ. Τί λέγεις, Κῆρε; νὰ τὸ δώσω; ΚΥΡ. Δῶσέ το,
βασιλίσσά μου, σώσον εἶνα δυστυχῆ.

ΕΥΔΟΚ. Θέλω τὸ δώση, ἀν καὶ δὲν γνωρίζω τί
μοῦ λέγει, δὲν θὰ εἶνε τοῦτο πρὸς καλόν.

ΚΑΝΘ. Δὲ θῆνε λέεις σὲ καλὸ, ποῦ θέλουνε
τὸν Κῦρό μιν νὰ διώξουν, γιὰ νὰ φέρουνε,
ποιδὸς ξέρει; πάλι κάποιον χοντροβάνδαλο,
μὲ τὸ καμτσίκι, νὰ μᾶς κάμῃ τότε μᾶς
τοὺς Ἕλληνες σὰν βόδια. ΕΥΔΟΚ. Εἶν' ἀληθινόν,
Κῦρε, πῶς ἦσαν ἄλλοτ' ἐδῶ Βάνδαλοι;

ΚΥΡ. Βεβαίως, καὶ τὴν γλῶσσαν τὴν Ἑλληνικὴν
νὰ ἐξορίσουν προσεπάθουν ἄπαυστα

ΕΥΔ. Τὸ μῆλον τότε λάβε· ἡ βασιλίσσα,
Παυλῖνε, σοὶ τὸ πέμπει, λέγε, κ' εὐχεται
ταχέως ὑγιῆ νὰ σ' ἴδῃ καθὼς πρίν.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (λαμβάνων τὸ μῆλον).

Εὐθύς, εὐθύς πηγάίνω. (Φεύγει). ΕΥΔ. Μεῖνε δ' ἡσυχός
σύ, Κύρε· θὰ μιλήσω εἰς τὸν ἄνακτα,
κ' ἐλπίζω, θέλεις τύχη συγχωρήσεως.

ΚΥΡ. Ὁ ὕψιστος τὴν χάριν ταύτην, ἄνασσα,
νὰ σ' ἀποδώσῃ.

(Φεύγουν ὁ Κύρος δεξιὰ καὶ ἡ Βασίλισσα ἀριστερά).

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (ἐπιστρέφον καὶ βλέπων τὴν βασίλισσαν φεύγουσαν).

ΚΑΝΘ. Βέβηχα δὲν δύνασσαι
νὰ φηταθῇς τὸ μῆλον τοῦτο δύναιμι
ὁποῖαν ἔχει· σήμερον ἐκ τῆς αὐλῆς
φεύγει ὁ Παυλῖνος δι' αὐτὸ, λαμβάνει δὲ
ὁ ἄσχημος Κανθάρχης εὐνοῖαν πολλήν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Δ'.

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Θάλαμος τοῦ Παυλίνου οὗτος κοίτεται ἐπὶ κλίνης).

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (ἐγειρόμενος καὶ καθίζων ἐπὶ τῆς κλίνης).

Ἄχ! ἐκοιμήθην· καὶ πῶς τώρα βρίσκομαι
καλῆτερα· ὁ ὕπνος μὲ ὠφέλησε.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

ὦ κύριέ μου, μίαν ὥραν ἵσταται
νεῖνίς τις ὥραία, καὶ τὴν ἄδειαν
ὅπως σὺς ἴδῃ μετ' ἐπιμονῆς ζητεῖ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιον εἰς τὴν στήθην νόησας πηλμόν

νεῦνίς τις ὥραία ! πῶς δὲν μ' ἔλεγες
τοσαύτην ὥραν, ἀλλ' εἰς τὸν προθάλαμον
ἀφῆκες νὰ προσμένῃ ; νῆλθῃ πρὸς τοὺς.

ΘΕΡ. Τοιαύτην δὲν ἐδῶκατε διαταγὴν
νὰ μὴν σὺ ἐξυπνίτουν ;

(Φεύγει).

ΠΑΥΛ. Ποῖος ἄγγελος
μοῦ στέλλει τὴν Εὐνίκην ! κείνη βέβαια,
τίς ἄλλη τόσην τόλμην θὰ ἐλάμβανε
νὰ ἔλθῃ τὸν νοσοῦντα νὰ ἐπισκεφθῇ,
ἐὰν τὸ στήθος ἔρωσ δὲν ἐφλόγιζε ;

ΕΥΝΙΚΗ (εἰσερχομένη).

Παυλινέ μου, πῶς ἔχεις ; ἄχ ! πόσον χαρὰν
αἰσθάνομαι· σὲ βλέπω, δὲν εἶν' ἀληθές ;

καλὴτέρα, καὶ μ' εἶπον οὐ ! πῶς ἀσθενεῖς
βαρέως· ἄχ ! εἰπέ μου, πῶς αἰσθάνομαι
τὸν ἐαυτόν σου ; ΠΑΥΛ. Τώρα, τὴν Εὐνίκην μου
ὁπότεν βλέπω, μ' ἐρωτᾷ· αἰσθάνομαι
τὸν ἐαυτόν μου ὑγιζίνοντ' ἐντελῶς.

ΕΥΝΙΚ. Παυλινέ μου, εἰπέ το πάλιν, μ' ἔλεγον
φεῦ, τί κακοῦργοι ! παντελῶς τοὺς ὀφθαλμοὺς
πῶς δὲν ἀνοίγεις. ΠΑΥΛ. Εἶχον φοδερὰν
κεφαλαλγίαν ἀληθῶς, Εὐνίκη μου·
σὺ πῶς διάγεις ; σ' ἐπιπλήττει πάντοτε
ἡ μήτηρ ὅτι ἀγαπᾷς χριστιανόν ;

ΕΥΝ. Τοιαῦτα μὴ ἐρώτα σήμερον, εἰπέ
τί θέλεις νὰ σοῦ βράσω ; θέλω μόνον μου
ἐπιτηδεῖα εἶμαι ξεύρεις εἰς αὐτά.

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νεκρὸς ἂν ἤμην, ἤθελες

μὲ τόσον ζῆλον μ' ἀναστήσῃ· τίποτε,
φιλότατη μου, δὲν θέλω, ἀλλὰ κάθισε,
κάθισε νὰ σὲ βλέπω, τὶ εὐτύχημα
ἦτο νὰ λάβω ταύτην τὴν ἀσθένειαν,
ὅπως πλησίον σ' ἴδω ! ποίαν ἔκαμες,
τὸ ἐννοῶ, θυσίαν· βέβαια σκληρὰ
θὰ σ' ἐπιπλήξῃ ἡ μήτηρ, ἀν' θὰ μάθ' αὐτό,
ἐδῶ πῶς ἤλθες. ΕΥΝ. Κ' ἔφυγον λίαν πρωτῇ,
διότι, ὦ Θεέ μου, ποῖον τρομερὸν
ὄνειρον εἶδον περὶ σοῦ τὴν νύκτ' αὐτὴν !
γίγαντες δύο φοβεροὶ ἀνύψωνον
πελέκεις νὰ σὲ σφάζουν. ΠΑΥΛ. Ἐκινδύνευσας,
Εὐνίκη μου, τῷ ὄντι· δύο τρεῖς φορὰς
δακρυῶν τῷμμα εἶδον τοῦ θεράποντος.

ΕΥΝΙΚ. Ἀχ ! μὴ τὸ λέγῃς· γίνου πλέον ὑγιής,
νὰ διαβῇ καὶ ἄποτ' ἐκ τοῦ οἴκου μου
μὲ τὸ κομψόν σου βῆμα, κ' ἡ καρδίᾳ μου
ἐκ τῆς χαρᾶς νὰ λέγῃ, εἰς τὸν Ὀλυμπον
μὲ τοὺς θεοὺς πῶς εἶμαι. ΠΑΥΛ. Πλὴν τὴν χεῖρά σου
καλῆτερον δὲν ἦτο νὰ μοῦ ἐδίδες;
ἀναστενάζεις ! σιωπᾶς ! δμίλησον·
ὁ ἰατρὸς μοῦ εἶπεν, ὅτι τάχιστα
θὰ γείνω πάλιν ὑγιής· μ' ἐπιμονὴν
πρὸς τί τοσαύτην θέλεις πάντοτ' ἐθνικὴ
νὰ μένης ; δὲν κυττάζεις ; κ' ἡ βασιλίσσα
εἰδωλολάτριν ἦτον ὡς ἐχθρὸς, πλὴν φῶς
τῆς ἀληθείας ἦλθ' εἰς τὴν ψυχὴν αὐτῆς.

ΕΥΝΙΚ. Παυλινέ μου, τὸ βλέπω· πλεῖστοι σήμερον
ἐπετίθησαν θεοὶ πῶς δὲν εἶν' ἀληθεῖς

τὰ εἰδωλά μας· ἀλλ' ἡ μήτηρ δυνατὸν
δὲν εἶνε κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πεισθῇ.
Μούσας, μοῦ λέγει, Χάριτας δὲν ἔχουσιν
οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ. ΠΑΥΛ. Πλὴν ἔχομεν,
Εὐνίκη μου, ἐν ἄλλο, τὸ ὅποτον σεῖς
δὲν ἔχετε καθόλου, τὴν ισότητα
κι' ἀγάπην πάντων δύνامي νὰ σ' ἀγαπῶ
καὶ νὰ σ' ἀναβιβάσω εἰς τὴν τάξιν μου·
βασίλισσα νὰ γείνη δύνατ' ἀφελῆς
θυγάτηρ τῶν γραμμάτων· δὲν γνωρίζομεν
ἡμεῖς τὰς δικιρέσεις, δοῦλος, κύριος,
ἄρχων καὶ ιδιώτης πρὸς ἡμᾶς εἶν' ἐν.

ΕΥΝΙΚ. Πόσον τῷ ὄντι τοῦτο εἶνε θαυμαστόν !

ΠΑΥΛ. Εὐνίκη μου, νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ δόγμα μας·

θὰ σὲ βαπτίσῃ τότε ἡ βασίλισσα.

Ποταμός ! ὁποῦν εἰς τὴν καρδίαν.

θὰ φέρωμεν στεφάνους καὶ θὰ διώκωμεν

ὄρκον ἀλλήλοισιν νὰγαπώμεθα θερμῶς

οἱ δύο· δὲν ὀφείλω, γίνωσκε καλῶς,

Χριστιανὸς ἂν εἶμαι, μηδὲ βλέμματα

νὰ ῥίψω 'ς ἄλλην· ἂν δὲ διχάγ' ἀγνός,

ἄθάνατον θὰ ἔχω εἰς τὸν οὐρανὸν

τὸν στέφανον τοῦ γάμου· κι' ὅμως ἐθνικὸς

κι' ἄλλας γυναῖκας φίλας νᾶχη δύναται.

ΕΥΝΙΚ. Ἄ ! διὰ τοῦτο τόσον βλέπομεν πιστοὺς

εἰς τὰς συζύγους τοὺς χριστιανούς. ΠΑΥΛ. Λοιπόν,

Εὐνίκη μου, πρὸς τί διστάζεις ; τάχιστα

χριστιανὴ νὰ γείνης. ΕΥΝΙΚ. Ἄχ ! ἡ μήτηρ μου

δὲν ἐπιτρέπει τοῦτο· δύνامي ποτὲ

νὰ παρακούσω λέγεις τὴν μητέρα μου ;
 ΠΑΥΛ. Κ' ἐκείνη θέλει γείνη, ὅταν μετ' ἐμοῦ
 σὲ βλέπη ζῶσαν εὐτυχῇ κ' ἐνάρετον.
 Καὶ τέλος πάντων κράτει τοῦτο μυστικόν,
 κανεὶς ἄς μὴ τὸ μάθῃ· δὸς τὸν λόγον σου,
 εἰπέ μοι ὅτι γίνεσαι χριστιανή,
 κ' ἐγὼ θὰ σοῦ χαρίσω τὴν καρδίαν μου,
 καὶ θὰ καλοῦμαι ἰδικός σου σύζυγος.

ΕΥΝΙΚ. Ἀχ! τί θὰ κάμω; ΠΑΥ. Δὲν θὰ κάμῃς τίποτε
 κακόν, Εὐνίκη· εἰς Θεὸς πῶς ἔπλασε
 τὸ σύμπαν θέλεις εἶπῃ· οὗτος προσταγὴν
 μᾶς δίδει νὰ γαπῶμεν τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν·
 χάριν ἡμῶν κατέβη ὁ υἱὸς αὐτοῦ
 τὴν ἀγγελίαν ὅπως φέρῃ τὴν καλὴν,
 ὅτ' ἡ ψυχὴ μας θάχῃ ἀθάναντον χαράν,
 ἔαν πληροῖ τὰς ἐντολάς του· θεὸς αὐτὸ
 τὸ σύμβολόν του εἰς τὸ στήθος σου, εἰπέ
 εἰς τὸν Χριστὸν πιστεύεις, καὶ τετέλεσται.

ΕΥΝΙΚ. Καὶ πῶς νὰ μὴ πιστεύσω ; εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς
 τοὺς σοὺς ὡς θεῖαν βλέπω λάμψιν, ἡ δὲ σὴ
 γλῶσσα νομίζω μέλι στάζ' οὐράνιον.
 Δὸς μου τὸ σύμβολόν σου. ΠΑΥΛ. Καὶ τὴν χεῖρά μου,
 Εὐνίκη, λάβε· ἀπὸ τοῦδε σύζυγον
 θὰ μὲ καλῇς, δὲν θέλω πλέον ἐραστήν.

ΕΥΝΙΚ. Τί εὐτυχία ! τί χαρά ! Παυλίνε μου,
 ταχέως νὰ σὲ ἴδω ὑγιῇ, κ' εὐθὺς
 θὰ πράττ' ὅ,τι μοῦ λέγεις, ἔσο βέβαιος·
 τὰ πάντα δ' ὅταν τέλος λάβουν αἴσιον,
 κ' ἡ μήτηρ μου βεβαίως θαυχαριστηθῇ.

διότι τώρα τῆς ἐσκότισαν τὸν νοῦν
προλήψεις· ἀλλὰ τότε θέλει μεθ' ἡμῶν
νοήσῃ ὅτι ταῦτα ἦσαν ψεύματα.

ΠΑΥΛ. Ποίαν χαρὰν μοῦ δίδεις ! ἡ βασίλισσα
εἶνε πασῶν ἡ πρώτη εἰς τὰ γράμματα·
κατόπιν σὺ θὰ εἶσαι, θὰ καυχῶμαι ἔγω
μετὰ τὸν βασιλέα, ὅτι σύζυγον
πεπαιδευμένην ἔχω.

ΘΕΡΑΠΩΝ (Εἰσερχόμενος).

Ὁ Χρυσάφιος

ἐπιθυμεῖ νὰ σ' ἴδῃ.

(Ὁ Παυλῖνος· τῷ κάμνει νεῦρα νὰ εἰέλθῃ).

ΕΥΝΙΚ. Τότε ἀγαχωρῶ,

Παυλῖνέ μου, καὶ θᾶλλω πάλιν νὰ σέ 'δῶ.

ΠΑΥΛ. Εὐχίχη μοῦ, νὰ ἔλθῃς, νὰ λθῇς ταχισταί.

ΕΥΝΙΚ. Αὐριοι πάλιν. **ΠΑΥΛ.** Ἀλλὰ ἐνωρίτερά·

ὦ ! τὰς στιγμὰς ὡς τότε θέλω ἀριθμῇ.

ΕΥΝΙΚ. Νὰ μὴ σέ μέλῃ, θᾶλλω νῦν ὑγίαινε.

(Σφίγγει τὴν δεξιάν του καὶ ἐξέρχεται· εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

ΧΡΥΣ. Παυλῖνε, πῶς πηγαίνεις ; ἦλθον ἐπειδὴ

ἔμαθον ὅτ' ἡσθένεις, ὁ δὲ βασιλεὺς

βεβαίως θέλει λυπηθῇ παραπολύ,

καὶ θέλω νὰ γνωρίζῃ πῶς ἐφρόντισα

νὰ σ' ἴδω. **ΠΑΥΛ.** Πόσον ὄντως εἴμεθ' εὐτυχεῖς
τοιούτον ζεῦγος βασιλέων ἔχοντες !

Ὁ βασιλεὺς ἀνδρεῖος, εὐγενέστατος,

προστάτης τῶν γραμμάτων, ἡ βασίλισσα !

ποῖος ἀδάμας δύναται νὰ συγκριθῇ

πρὸς τοὺς ὠραίους ὀφθαλμούς της ; ποῖα δὲ

θὰ εὕρεθῇ τοιαύτην ἔχουσα ψυχὴν ;

ποίαν πειδεῖαν ἡ μελίρρυτος αὐτῆς
δὲν φανερώνει γλῶσσα ; τῆς ἀγγελικῆς
καρδίας ποῖος δὲν μετέχει δυστυχῆς ;
μυρίαί τὸ κηρύττουν σάλπιγγες παντοῦ,
τῶν ὀρφανῶν ἡ μήτηρ καὶ τὸ στήριγμα
τῶν πενομένων εἶνε ἡ βασίλισσα.

ΧΡΥΣ. Ἐν μόνον ἴσως, ΠΑΥΛ. Ποῖον; λέγε, φίλε μου·

ΧΡΥΣ. Ἴσως, ὀλίγον εἶνε λίαν αὐστηρὰ
πρὸς τὰς αἰρέσεις. ΠΑΥΛ. Πῶς; πᾶς τις θὰ ἐγείρεται
τὸ κράτος νὰ τκράτῃ, εἰς δὲ τὸν λαὸν
νὰ σπείρῃ ἀπιστίαν, μόνον ἐπειδὴ
ἐσκέφθη κατὰ λίαν φιλοσοφικόν ;
"Ὅχι, νὰ ἔχῃ πρέπει πίστιν ὁ λαός,
διότ' εἰς τὴν καρδίαν πᾶσα εὐγενὴς
ιδέα ἔδρααν ἔχει.

ΘΕΡΑΠΩΝ (εἰσερχόμενος).

Εἶδον, Κύριε,

τὸν βασιλέα νᾶρχεται πρὸς τὰ ἐδῶ.

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν εὐτυχίαν μοὶ ἀνήγγειλες !

ΧΡΥΣ. Ἄν τις τοῦ βίου θεωρῇ εὐτύχημα

τὸ μέγιστον νὰ ἔχῃ σύντροφον πιστόν,

πόσον τῷ ὄντι εἶνε μεγυχλήτερον

νὰ ἔχῃ βασιλέα τόσον συμπαθῆ.

εἰς τὰ δεινὰ του ! ΠΑΥΛ. Μόνον μὲ τὸ νεῦμά του

νὰ ἱατρεύσῃ φίλον δύνατ' ἀσθενῆ

(Εἰσέρχεται ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος).

ΘΕΟΔ. ὦ φίλε μου Παυλῖνε, πῶς διάχεισαι ;

ἡρχόμην μετὰ τόσης εἰς τὰνάκτορον

χαρᾶς, ὁπότε θλίψιν μ' ἐνεποίησε

τὸ ἄγγελμα μεγάλης ἀσθενείας σου.

ΠΑΥΛ. ὦ βασιλεῦ καὶ φίλε, πλέον τίποτε
δὲν ἔχω τώρα, χάρις εἰς τὴν πρόνοιαν
τῆς σεβαστῆς ἀνάσσης, ἥτις παρευθὺς
τὸν ἀριστον ἀπάντων ἔστειλ' ἱατρόν.
Ἀλλὰ νᾶκούσης τί προτοῦ ἐλέγομεν
βαρβάρων τώρα πλέον εἶνε λάφυρον
ἢ Ῥώμη τοῦ Ῥωμύλου, πᾶν ἀπώλεσε
ὠραῖον, οὐδὲ θέλει νῦν ἀντίζηλος
καλεῖσθαι· μόνον ἤδη τὸ Βυζάντιον
εἶνε τοῦ κόσμου σύμπαντος πρωτεύουσα.
Ἐνταῦθα στόλοι καὶ στρατοὶ δεικνύουσι
τὴν δύναμιν, ἐνταῦθα οἱ σοφώτατοι
ισχύουσι τῶν νόμων, ἄρχει δ' ἡγεμὼν
αὐτὸς σπουδάζων, καὶ οὐκ ἔξεδωκε
εἰς τοὺς αἰῶνας μέλλοντα τὴν δόξαν τοῦ
νᾶφήσης· καὶ ὅπως πᾶν καλὸν κατέχωμεν
ἐνταῦθα, νῦν εἰσήχθη καὶ ἡ Ἑλληνικὴ
σοφία· μέγα διδασκτῆριον παντοῦ
κηρύττει, τὸ ὠραῖον ὅτι θέλομεν
νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὸ δίκαιον, καὶ ἰδοὺ
μᾶς στέλλουν αἱ Ἀθηναὶ τὸν ἀδάμαντα
πάσης πικιδείας· ἄρχει ἡμῶν βασιλίсса,
ὁποῖαν μάτην εἰς τὰς δέλτους τῆς Κλειοῦς
ἤθελε τις ζητήσῃ. ΘΕΟΔ. Φίλε φίλε μου,
πῶς θάντα μείψω ταύτην τὴν φιλίαν σου;
ἢ πρὸς ἐμὲ ἀγάπη δὲν εἶν' αἰσθημα
κοινῆς καρδίας, ὅντως ἐνθουσιασμὸς
οὐράνιος τὴν ὥραν ταύτην φτίνειται.

Πλήν, φίλτατε, διόλου τὴν ὑγείαν σου
δὲν ὠφελοῦν αἱ σκέψεις αὗται· κύτταξε
νὰ εἶσαι μᾶλλον ἡτυχος· τοὺς ἀσθενεῖς
κι' αἱ ὀμιλίας, λέγουν, βλάπτουν αἱ πολλαί.
"Αχ! πιστευσόν με, μὲ στενοχωρεῖ κι' αὐτὸ
τὸ μεγαλεῖον τῆς ἀρχῆς· ὥς τις ἀπλοῦς
ἤθελον μᾶλλον ἰδιώτης τοὺς καρπούς
φιλίας τόσον θελκτικῆς νὰ γεύωμαι·
ἐνίοτε μοὶ λέγει καὶ τι· «ἄρά γε
τοσοῦτον θὰ μ' ἡγάπησῃ ὁ Παυλῖνός μου,
ἂν βασιλεὺς δὲν ἦμην;» ΠΑΥΛ. Θεοδόσιος
ἂν ἦσο μόνον, βασιλεῦ, πλειότερον,
ὦ! πιστευσόν με, ἤθελον σὲ ἀγαπᾶ.
Ἀπὸ πρῶτης τότε μέχρι τῆς νυκτὸς
ὁμοῦ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἴμεθα.
Τώρα σὲ βλέπω λίαν πολυσχόλον,
φοβοῦμαι μήπως σὲ παραξῶ, μὴ τυχὸν
εἰς ὥραν ἔλθω καὶ πῶς μὴ κατάλληλον·
πλήν... σὺ βεβαίως... τοῦτο οὔτε φρόνιμον
θὰ ἦτο, οὔτε δυνατόν. νὰ καταβῇς
ἀπὸ τοῦ θρόνου βλάβην φέρων γενικὴν·
ἀλλ' εἰς ἐμὲ δὲν εἶνε τοῦτ' ἀδύνατον·
ἀφίρυσέ μου πᾶν ἀξίωμα, νὰ ζῶ
ὡς ἰδιώτης, ἄνευ πλούτου καὶ τιμῶν,
καὶ θέλεις ἔδῃ πῶς καὶ πάλιν θάρχωμαι
νὰκολουθῶ τὰ ἔχνη τῶν ποδῶν τῶν σῶν,
πῶς πάλιν, ὡς εἰκόνα χρόνων παλαιῶν
προσκυνητῆς λατρεύει, τὴν βασίλισσαν
μακρόθεν οὕτως ἤθελον ἀκολουθῇ.

ΘΕΟΔ. Ποῦ ταῦτ' ἐσκέφθης τὰ χαρίεντα !... ἰδοὺ
προβαίνει κι' ὁ Κανθάρχης· ὦ Παυλινέ μου,
οὗτος ἀρμόζει νὰ πομείνη μετὰ σοῦ
ὀλίγος γέλως εἰς τὸν ἄρρωστον πολὺ
θὰ ὠφελήσῃ !

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (εἰσερχόμενος καὶ κρατῶν ὑψηλὰ τὸ μῆλον).

Κόσμον φέρ' ὁλόκληρον
τὴν σήμερον ἡμέραν, ἔγεια κ' ἐγὼ
μονάρχης αὐτοκράτωρ.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ἀπράλλακτον

τὸ μῆλον τοῦ ἐπαίτου ! ΚΑΝΘ. Ἐρχομ' ἱατρὸς
πολὺ τοῦ Ἱπποκράτους σοδοσιώτερος.

ΧΡΥΣ. Μπᾶ! τεῖν' αὐτό, Κανθάρχη, ΚΑΝ. Ἄ! ἔζήλεψες·

ἄδουμέ, σὺ νὰ φέρῃς τετοιο γιὰτρικὸ
εἰς ἄξιος ; ΧΡΥΣ. Τρελλάθης ; γιὰτρικὸ θάπῃς
πῶς ἓν μῆλο εἶνε ; ΚΑΝΘ. Ἐ ! τὸ μῆλ' αὐτὸ
ἂν ξεύρετε ποιά χέρια τὰ κρατούσανε.

ΠΑΥΛΙΝΟΣ (γελῶν).

Κατάλαβα, θὰ θέλῃ νὰ μοῦ 'πῇ αὐτὸ
τοῦ τό 'δῶκ' ἡ Εὐνίκη. ΧΡΥΣ. Τὸν παμπόνηρον!
γιὰ νὰ γελάσῃ ὁ Παυλῖνος τῶκαμε.

ΚΑΝΘ. Ποιά βνίκη ! ἀπ' τὰ χέρια τῆς βασίλισσας
εἶνε τὸ μῆλο τοῦτο, χαχά ! ΠΑΥΛ. Καὶ γελάς ;
ἂν ἀληθῶς τὸ μῆλον τοῦτο σ' ἔδωκεν
ἡ ἄνασσά μας, ὡς κειμήλιον αὐτὸ
νὰ ἔχῃς πρέπει. ΚΑΝΘ. Τί ; 'ς ἐμένα τῶδωκε ;
ἐσένα τοῦτο στέλλει. ΠΑΥΛ. Πῶς ; ἡ ἄνασσα
μεγάλην τόσον κάμνει εἰς ἐμέ τιμὴν ;

KAN. Καὶ μάλιστα... ΧΡΥΣ. Τί'στάθης, τρισκατάρατε;
ΘΕΟΔ. Δέγε, τί'στάθης; ΚΑΝ. Δέν εἶν' τοῦτο τίποτε.
ΘΕΟ. Πῶς τίποτε;... ΚΑΝ. Καὶ τέλος πάντων λάβε το,
σ' ἐπιάταμε ἔς τὰ πράσσα (γελαῖ) ΘΕΟ. Περισσότερον
δὲν ἐπιτρέπω νὰ γελάσης· ὕπαγε
νὰ μὲ προσμένῃς εἰς τὸν πέραν θάλαμον.

(Ὁ Κανθάρης δίδει τὸ μῆλον εἰς τὸν Παυλῖνον καὶ φεύγει).

ΘΕΟΔ. Παυλῖνε ! σὲ ὀρκίζω, ἄλλο τίποτε
σ' ἔπεμψ' ὥς τώρα ἢ βασιλίσσα ; ΠΑΥΛ. Ποτέ·
ἴσως διότι ἔμαθεν ὁ ἱατρός
νὰ τρώγω μῆλα μὲ διέταξεν .. ΧΡΥΣ. Αὐτὸ
θὰ εἶνε.. ΘΕΟ. Τέλος... ΠΑΥ. Πρόσταζον, ὦ βασιλεῦ.

ΘΕΟΔ. Τεταρχημένος εἰμαι... δὲν εἰξεύρω τι...

ΠΑΥΛ. Ὁμίλησον, εἰπέ μοι τὴν καρδίαν μου
αὕτη σπαράσσει ἢ ἀνησυχία σου.

ΘΕΟΔ. Πρώτην φοράν θολοῦται εἰς τὸν βίον μου
ὁ νοῦς μου τόσον, ἀλλά... ναί, θὰ ἴδωμεν...
ταχέως δὲν ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῶ...
ὑπάγω... φίλε, σ' εὐχομαι ἀνάρρωσιν.

(Φεύγει ἀποτόμως).

ΠΑΥΛ. Ὅποιαν μ' ἔχει ἡμπεξή μ' ἄχαιραν αὐτὸς
τοῦ ἀνακτος ὁ τρόπος εἰς τὰ σπλάγχχνα μου !

ΧΡΥΣ. Δέν εἶν' ἀμφιβολία, μόλις ἤλθ' ἐδῶ

τὸ μῆλον τοῦτο, κατηφής ὁ βασιλεὺς

ἔγεινε, λόγον ἔνα δὲν ἐπρόφεραν

τὰ χεῖλη του. ΠΑΥΛ. Τί τρέχει ; ὦ Παρθένε μου,
ἀνησυχία ποία μ' ἐκυρίευσε !

Πλὴν καὶ τὸ μῆλον τοῦτο... τί παράδοξον !

Χρυσάφιε, ἰδέ το· ἄλλοτ' ἔτυχε

τόσον ὥραϊον εἰς τὸν βίον σου νᾶδῃς ;
ΧΡΥΣ. Ὅποῖον ὄντως εἶνε ἀριστοῦργημα
τῆς φύσεως ! οὐδέποτε ἔτυχε νᾶδῶ
καρπὸν τόσον ὥραϊον... Ἀλλὰ διατί,
ἐν πρᾶγμα δὲν μοῦ λέγεις, ὅτ' ὁ βασιλεὺς
εἰς χειρὰς σου τὸ εἶδε, χρώματ' ἑκατὸν
ἄλλαξε; ΠΑΥ. Τί μοῦ λέγεις! ΧΡΥΣ. Ἴσως σὺ καλῶς
αὐτὸ δὲν εἶδες, ἀλλ' ἐγὼ μὲ προσοχὴν
ἠτένιζον ἐκεῖνον· τόσῃ ἄλλοτε
οὐδέποτε ἐνθυμοῦμαι νᾶχῃ ταραχὴν.

ΠΑΥΛ. Χρυσάφιε, τί λέγεις ! ἀλλὰ διατί ;

ΧΡΥΣ. Καὶ χθὲς νομίζω κατὰ παρετήρησιν,

ὁπότε νέος ἦλθ' ἀξιωματικός

ἐν ἄγγελμα νὰ φέρῃ, ἔτυχε δ' ἐκεῖ

πλησίον νᾶναι καὶ ἡ βασίλισσα, μικρὰν

καὶ τότε ὁμοίαν ταραχὴν ἐνόησα.

ΠΑΥΛ. Χριστέ μου! μήπως... ΧΡΥ. Εἶνε φυσικὸν αὐτό,

ὅταν κανεὶς ὥραϊαν ἔχῃ σόζον

καὶ βλέπῃ ὅτι ἄλλος ὠραιότερος

ἐκεῖνου εἶνε... ΠΑΥΛ. Ποῖον ξίφος δίστομον

τὰ σπλάγχνα μου θερίζει ! εἶνε δυνατόν

νὰ φαντασθῇ;... ΧΡΥ. Τίς οἶδε; ΠΑΥΛ. Εἶθε κάλλιον

τὰ ὀμματα μου νὰ ἐκβάλω μόνος μου,

εἶθε νὰ πέσω ταύτην τὴν στιγμὴν νεκρός,

ἐὰν τοιοῦτος καὶ διῆλθε λογισμὸς

ἐκ τῆς ψυχῆς μου. ΧΡΥΣ. Εἶνε περιττὸν

νὰ καταρᾶσαι· μήπως τὸ πιστεύω ἡγώ ;

ἀλλ' εἶνε, φίλτατέ μου, φυσικώτατον.

ΠΑΥΛ. Εἰπέ μου, τί νὰ κάμω ; ἂν ὁ βασιλεὺς

σπουδαίως ὑποπτεύῃ τι παρόμοιον,
δὲν θέλω πλέον εἰς τὴν γῆν νὰ φαίνωμαι.
"ὦ, πρὸς Θεοῦ ! νὰ πάγῃς τὴν παρρησίαν,
κι' ἂν ἀμυδρὰ τοιαύτ' ἰδέα ἔτυχε
ᾧ τὸν νοῦν του νὰ διέλθῃ, ἐξιλέωσον
τὸν βασιλέα· πόσον εἶμαι δυστυχής !
τὴν ὥραν ὅτε τὴν Εὐνίκην σύζυγον
μοῦ ἔδωκεν ἡ τύχη, κι' ὀλβιώτατος
ἀπάντων ἤμην... Ποῖος ἀποτρόπαιος
τὸ μῆλον τοῦτο δαίμων ἔφερεν ἐδῶ !

ΧΡΥΣ. Μὴν ἀμφιβάλλῃς, τῷ στείλ' ἡ βασίλισσα,
εἰξεύρει πόσον σ' ἀγαπᾷ ὁ βασιλεὺς,
κ' ἔλεγε τοῦτο θὰ σοῦ ἔφερε χαράν.

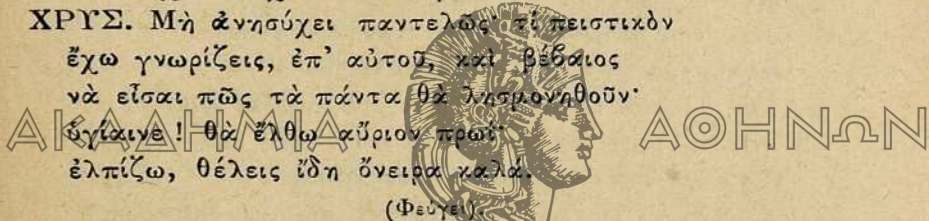
ΠΑΥΛ. Κι' ὄντως χαρὰν μεγάλην τοῦτο μ' ἔφερε,
τῆς βασιλίσσης δ' εἶπον α' ἐνθουσιασθῶν
ἐγκώμια μεγάλα. ΧΡΥΣ. Ἦγουν ἔλαιον
εἰς τὸ ὀλίγον κατὸν πῦρ ἐπέσπριψες.

ΠΑΥΛ. Χρυσάφιέ μου, σπεῦσον σπεῦσον ὕπαγε,
εὐρὲ τὸν βασιλέα· μὴ τὸν φίλον του
τοσοῦτον ἀδικήσῃ, τὸν συμμαθητὴν
τοσοῦτον μὴ νομίσῃ μισαρρόν. Θεέ!
καὶ μόνον αὕτη μὲ φονεύ' ἡ ἀμυδρὰ
ὑπόνοια· τοιοῦτον δὲν θὰ ἔκαμνα,
ὦ ! βέβαια ποτέ μου κ' εἰς τὸν ἔσχατον
ἐκ τῶν ὑπηρετῶν μου· σύ, Χρυσάφιέ,
γνωρίζεις τὴν ψυχὴν μου· μιαιφώτατος
ἐγκληματίας βλέμμα ῥυπαρώτατον
ἄνευ αἰδοῦς εἰς τὴν ἐμὴν θὰ ἔρριπτον
βασίλισσαν; ΧΡΥΣ. Νὰ μένης, φίλε, ἡσυχος·

προσπάθει νάναλάβης· τὸν γνωρίζομεν
τὸν βασιλέα, ὅταν τι κακὸν σκεφθῇ,
ὅσα κι' ἂν εἴπῃς, γνώμην εἶν' ἀδύνατον
νὰ μεταβάλῃ· ὁμῶς αὔριον πρῶτ'...
Νὰ μ' ὑπογράψῃ θέλω κάτι ἔγγραφα·
ὁ νοῦς του τότε' ἐλπίζω, θᾶνε καθαρὸς·
θέλω τὸν ὁμιλήσῃ, κ' ἔσο βέβχιος,
ὥς πρότερον θὰ εἶσαι πάλιν φίλτατος
τῶν φίλων πάντων. ΠΑΥΛ. Ποίαν μ' εἶπες εὐμενῇ
παρηγορίαν! Ἄχ! ἂν ἦτο δυνατὸν
αὐτὸ νὰ γείνῃ τώρα, σήμερον, εὐθύς!
δὲν θᾶχῳ ἡσυχίαν ἕως αὔριον.

ΧΡΥΣ. Μὴ ἀνησύχει παντελῶς· τί πειστικὸν
ἔχω γνωρίζεις, ἐπ' αὐτοῦ, καὶ βέβαιος
νὰ εἶσαι πῶς τὰ πάντα θὰ λησμονηθοῦν·
ἔλαυνε! θὰ ἔλθῃ αὔριον πρῶτ'
ἐλπίζω, θέλεις ἴδῃ ὄνειρα καλά.
(Φεύγει)

ΠΑΥΛ. Ὅποια μαύρη μοῦ ἀνοίχθη κόλασις!
ὁ Σατανᾶς βεβαίως θὰ ἐξέπεμψε
τὸ μῆλον τοῦτο ἐκ τοῦ Ἄδου... Μελαναὶ
ὁποῖαι τὴν ἐμὴν διέρχονται ψυχὴν
ὑπόνοιαι· καὶ νᾶμαι μ' εἶπον ἥρεμος!
ὦ! μόν' ἡ μήτηρ ἥτις τέκνον ποθητὸν
εἰς πόλεμον εἰξεύρει πῶς εὐρίσκειται,
ἀπαίσιαι δὲ φῆμαι φθάνουν ἄπαυστα,
ἐκεῖνη μόνον ἐννοεῖ τὸ στῆθός μου
ὁποῖον ἄλγος ἔχει ταύτην τὴν στιγμὴν.

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΚΑΝΘΑΡΧΗΣ (καθ' ἑαυτόν).

Καλὰ τὰ ἔχω καταφέρει· κούντισα
τὸν βασιλέα ἔτσι, ποῦ θαρρῶ εὐθὺς
πῶς θὰ τὸν πιάψ' ἀπ' τὸ παλάτι, κ' ὕστερα
ὅποια κι' ἂν θέλω θέσι παίρνω εὐκολα,
μὰ νά τον! φθάνει· πώπω! σπίθεις ρίχνουνε
τὰ μάτιά του, τὸ στόμα λές πῶς βγάνει ἄφρους!
Μωρὲ καλὰ τὸν ἔχω!

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (ἐμβαίνων).

Ἔλα, ἔλα ἔδῳ

καὶ πές μου ὅλη τὴν ἀλήθεια· κύτταξε
μὴν τύχη καὶ μοῦ κρύψης τίποτα; γιατί
πηγάνει, κακομοίρη, τὸ κεφάλι σου

ΚΑΝΘ. Τί λέεις, βασιλεῖά μου, τὸ κεφάλι μου;
ΘΕΟΔ. Ναί, τὴν ἀλήθει' ἀδὲ μοῦ πῆς, μα γλήγορα!

Τί σοῦ πεν' ὅταν σοῦ δῶκ' ἡ βασιλεῖσσα
τό μῆλο' κεῖνο; ΚΑΝΘ. Μοῦ πε, πῶς νὰ σοῦ τὸ πῶ;
ντρέπομαι. ΘΕΟΘ. Πέτα ὅλα, ὅλα μονομιᾶς.

ΚΑΝΘ. Μοῦ πε σὲ κεῖνον ἄμε τὸν πειδ' ὠμορφον
ἀπ' ὅλους, ποῦ τοῦ στέκει νῆν καὶ βασιλεύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις; ἔτσι σοῦ πε; ΚΑΝ. Κι' ἄλλα μοῦ λεγε,
πῶς νὰ τὸ εἶχε φυλαγμένον ἔπρεπε,
νὰ μὴν τὸ δώσῃ κανενός, μὲν γιὰ πολὺ
χατήρι... ΘΕΟΔ. Μὰ 'πὸ τοῦτα ξέρεις ποιοὶ πολλά;

ΚΑΝΘ. Τοὺς εἶδαν, μοῦ πην καὶ προχθὲς πρῶτ' πρῶτ'
τοὺς δυὸ μονάρχους. ΘΕΟΔ. Ποιὸς τοὺς εἶδε; μονομιᾶς
'πέ μου! ΚΑΝ. Τοὺς εἶδα. ΘΕΟ. Σὺ; ΚΑΝ. Μ' αὐτὰ τὰ
ΘΕΟ. Τοὺς εἶδες λέεις μὲ αὐτὰ τὰ μάτιά σου; [μάτιά μου.

μὰ τὸ πιστεύεις ; ΚΑΝ. "Αλλο τώρα θὰ σοῦ 'πῶ
δὲν εἶχες παράγγειλῃ σὲ κανέναν

νὰ μὴ δοθῇ τὸ μῆλο; ΘΕΟ. 'Εκατὸ φοραίς.

ΚΑΝ. 'Αφοῦ λοιπὸν τὰ λόγια λίγο χτίμησαν
τὰ ἐδικά σου, ποῦνε καὶ βασιλικά,

γιατὶ νὰ μὴν πιστέψω 'γὼ τὰ μάτιά μου;

ΘΕΟΔ. 'Οποία χαίνει ἔμπροσθέν μου ἄβυσσος !

ἀλλὰ τοὺς εἶδες λέγεις ; ΚΑΝ. Μὲ τὰ μάτιά μου.

ΘΕΟΔ. Τὸ πρᾶγμα πλέον εἶνε ἀναμφίβολον.

ΚΑΝΘ. 'Ερώτησέ την, κι' ἂν ἐκείνη σοῦ εἰπῇ

πῶς ἔστειλε τὸ μῆλον, ἦτο χθὲς πρῶτ

πρῶτ μαζί του .. μὰ ἐγὼ θαρρῶ κι' αὐτὸ

πῶς θὰ τὸ κρύψῃ, πῶς 'ς ἐκείνον πῶστειλε.

ΘΕΟΔ. Λές πῶς μπορεῖ νὰ κάμῃ τοῦτο ; τῷδ'α 'γὼ

μὲ τὰ δικά μου μάτια εἰς τὰ χεῖρά του.

ΚΑΝΘ. Κ' ἐγὼ τοὺς εἶδα μὲ τὰ μάτιά μου καλὰ

ἂν σοῦ τὸ κρύψῃ, τότε συλλογίσου πειά !

γιατὶ φοβοῦμαι καὶ ὁ θρόνος σου καλὰ

δὲ στέκει, σὰν σοῦ κρύβουν τέτοια πράγματα.

ΘΕΟΔ. "Αν ὧντως κόρη, ἦν ἐγὼ ἐκ ταπεινῆς

βαθμίδος εἰς τὸν πρῶτον θρόνον ὕψωσα

τῆς οἰκουμένης· ἂν τὸν σύζυγον αὐτῆς,

πρὸς ὃν ὀφείλει σέβας, καὶ περιωπῆς

ἂν εἶνε ἀνωτέρω ἢ γυνή, τολμᾷ

κατὰ τοιοῦτον νὰ μ' ἐμπλίσῃ τρόπον, ὦ !

κι' αὐτὸς ὁ "Αδης προσωπεῖον μοχθηρὸν

τοσοῦτον δὲν θὰ ἔχῃ... εἰς τὰ Τάρταρα

θὰ κρημνισθῇ, θὰ πέσῃ... 'Απετόλμησαν

κι' αὐτὸν τὸν θρόνον νὰ σκληύσουν; πλὴν κ' ἐγὼ

θὰ τοὺς κλονίσω τόσον, ὥστε· κι' ἂν ἡ γῆ
ἐκ θεμελίων ἐκλονίζετο, ποτέ
δὲν ἤθελε τοιοῦτος χρότος ἀκουσθῇ.
Σὺ ὕπχε· νὰ εἶσαι βέβχιος, λαμπρὰ
σὲ περιμένει· ἀνταμοιβή... πλὴν ἂν ψευδὴς
ὁ λόγος οὗτος αἴφνης ἐξηλέγχετο...
ὦ ! τότε μὴ προσμένῃς ἐπιείκειν,
τὴν γλῶσσάν σου θὰ φάγουν χοῖροι 'ς τὰς ὁδούς.

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Ἡ αἴθουσα τοῦ Ἀνατόρου).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἐαυτήν).

Θεέ μου ! ποίαν ἔχω ταραχὴν φορικτὴν !
ὁποῖον λόγον μ' εἶπεν ὁ Χρυσάφιος,
ζηλοτυπίας ὅτι νέφος θάλωσε
τὸν νοῦν τοῦ βασιλέως· ἀλλ' πῶς ἔκαμα
καὶ τὸ μῆλον νὰ ποστρίλῃ... μ' ἄφρονας
ὁ Κύρος λόγους... θεῦ ! πῶς μ' ἔλεγε καλὰ
ἡ μήτηρ μου πολλαχίς, πρὸς τὸν σύζυγον
καὶ μόνον νὰ ποστρίλῃς, ὅταν νυμφευθῇς,
Ἀθηναῖς μου, ὄρκους νάχῃς ἱεροὺς
τοὺς λόγους του. . . Πλὴν νά τον ! φθάνει· ὦ Χριστέ !
ὁπόσον εἶνε ἐρυθρὸς ὡς σίδηρος
εἰς πῦρ τεθείς ! Θεέ μου ! Τί θὰ τοῦ εἰπῶ ; . . .

Κάλλιον εἶνε νὰ εἰπῶ τὸ ἔφαγον . . .

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (εἰσερχόμενος ὡς μανιώδης).

Ποῦ εἶσαι, Εὐδοκίᾳ; τί τὸ ἔκαμες
τὸ μῆλον, τὸ ὁποῖον σ' ἔδωκα προτοῦ;

ΕΥΔΟΚ. Ἐδῶ τὸ ἔχω . . . ὅχι . . . ναί, τὸ ἔφαγον.

ΘΕΟΔ. Τὸ μῆλον θέλω νὰ μοῦ δώσης τάχιστα·
σοῦ εἶχον παρὰγγείλῃ, ὦ βασίλισσα,

νὰ μὴ τὸ δώσης εἰς κανέναν λησμονεῖς
πῶς εἶσαι συζυγός μου; ΕΥΔΟΚ. Δὲν τὸ ἔδωκα.

ΘΕΟΔ. Εἰξεύρεις, ὅταν λέγῃς «δὲν τὸ ἔδωκα»,
ὅτι ψευδὴς ἐλέγχῃσαι χριστιανή;

ΕΥΔΟΚ. Ἀλλὰ τί νὰ σοῦ εἶπω; τόσον σήμερον
τεταραγμένος εἶσαι! . . . ΘΕΟΔ. Λέγε παρευθὺς,
τὸ μῆλον θέλω· τί τὸ μῆλον ἔκκμες;

ΕΥΔΟΚ. Τὸ ἔφαγον, τί θέλεις ἄλλο νὰ σοῦ 'πῶ;
ὀρκίζομ' εἰς τὸν θρόνον, ἐφ' οὗ κάθημαι,
εἰς τὴν ζωὴν σου, ἥτις τῆς ἐμῆς ζωῆς
πολὺ τιμιωτέρα εἶνε πρὸς ἐμέ,
τὸ μῆλον τοῦτο κόψασ' ἔφαγα προτοῦ.

ΘΕΟΔ. Τοιαῦτα λέγεις μ' ὄρκον τόσον δυνατόν,

καὶ δὲν φοβεῖσαι μήπως γείνη θρόνυμα

ὁ θρόνος οὗτος, πᾶν δὲ θρόνυμα φροδερὸν

ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου δώσῃ καὶ πύγμα,

Τοιαῦτα λέγεις καὶ δὲν τρέμεις, ἡ ζωὴ

τοῦ βασιλέως μήπως δώσῃ θάνατον

εἰς ψευδομένην οὕτως ἀναιδέστατα;

Ὑπαγε', ἀγνώμων κόρη! πῶς σ' ἐνόμιζον

ἄθῳαν μᾶλλον τῆς περιστερᾶς, καὶ σὺ

τὸν ὄφιν, βλέπω, ὅστις ἐξηπάτησε

τὴν Εὐαν, ὁμοιάζεις ὕπαγε προτοῦ

φονέως κάμης χεῖρα τὴν παλάμην μου·

διότι μὰ τὸ αἶμα τοῦ Χριστοῦ, αὐτὴν

τὴν ὥραν νοῦν δὲν ἔχω, μόνον φοβερὰν

ὁρμὴν νὰ τιμωρήσω τοὺς ἐγκλήματα

φρικώδη πρὸς τὸν θρόνον διαπράξαντας.

Φύγε, διότι κεραυνὸς σ' ἐπαπειλεῖ,

στιγμὴν ἂν μίαν ἔτι θαύρεθῇς ἐδῶ.

(Ἡ Εὐδοκία φεύγει μετὰ σφίξης).

ΘΕΟΔ. Καὶ τώρα τί θὰ κάμω; ἀπεδείχθησαν

τὰ πάντα τοῦ ἡλίου φεινότερον·

ἤλπιζον ὅτι ὡς ἄθῳα ἐμελλε

μετ' ἀφελείας μ' εἶπη, «πρὸς τὸν φίλτατον
τῶν φίλων σου τὸ μῆλον ἔστειλ', ἐπειδὴ
ἔλεγον, θέλεις οὕτως εὐχарιστηθῇ,
κι' αὕτη... ὅποιον ψεῦδος φρικωδέστατον !
αὕτη μοῦ λέγει ὅτι ἔφαγεν αὐτό·
ἐν ᾧ ἰδίῳις ὀμμάσιν εἶχον ἰδῆ
τὸ μῆλον πρὸ ὀλίγου εἰς τὰς χεῖράς του.
Οἶμοι! ἀμφιβολίαν εἶνε δυνατόν
νὰ ἔχω πλέον ὅτι ἐγκλημα δεινὸν
ἐξετελέσθη; τίς δὲ τοῦτο ἔπραξε;
ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἔλεγ' ἀδελφόν...
τί ἀδελφόν; πολλάκις ἀδελφοὶ φθονοῦν,
καταδιώκουσιν εἰς τὸν ἄλλον φοβερά !...
ἐγὼ τὸν εἶχα πότε... λέξεν καὶ ψυχρὰν
τὸν εἶπον; πότε δὲν ἐθώπευον αὐτὸν
ὡς μήτηρ τέκνον... Ἀλλὰ τί μὲ ὠφελοῦν
τὰ δάκρυα κ' οἱ θοῆνοι; τὴν καρδίαν μου
θέλω κρατήσῃ, θέλω εἶπῃ... ναί... κριτὴς
ὑπέρτατος ἀπάντων εἶν' ὁ βασιλεὺς·
ἐπάνω ἡφαιστείου εἶμαι βέβαια,
διότι μοιχαλὶς γυνὴ δὲν εἶν' ἀπλῶς
λάγνος, συνήθως ξίφος δίστομον κρατεῖ
καὶ πλήττει στῆθος τοῦ συζύγου· ἄπειρα
διδάγματα τοιαῦτα εἶν' ἀπαίτια
Ἀλλὰ κ' ἐγὼ τὸν ὄφιν, ὅστις ὑπουλα
φαρμακερὸν δδόντα μοῦ ἐνέπηξε,
θέλω κτυπήσῃ μὲ τὴν πτέρναν ἀπλογχνα·
θέλω τὴν ὄψιν ἀποστρέψῃ κι' οὕτω 'πῆ·
κι' ὁ Ἐωσφόρος ἦτον ἄλλοτ' ἄγγελος,
ἀλλ' ἄπαξ ὀλισθήσας, ἔχει τὴν ψυχὴν
τοσοῦτον μαῦρην φρικωδῶς καὶ δυσειδῆ,
ὥστε τοὺς πάντας συνεχώρησ' ὁ Θεὸς
μετανοοῦντας, τοῦτον μόνον παντελῶς
δὲν συγχωρεῖ, διότι ὅσῳ μᾶλλον πρὶν

καλὸς ὑπῆρξε, τόσῳ τῶρα μοχθηρὸς
τὴν πλάσιν μὲ πνοὴν μολύνει, ρυπαράν...
Οὕτως θὰ γείνη. Πάλιν, Θεοδόσιε,
μία φωνὴ μοῦ λέγει, τόσον γλήγορα ;
"Ε ! γλήγορα. διότι ἔως τὴν αὐγὴν
τᾶνάκτορόν μου συνωμόται ζώσωσιν,
ὁ δὲ μοιχός. . τί; μῆπως ; τὸν παραμικρὸν
θὰ ἔχω πλέον περὶ τούτου δισταγμόν ;...
Ἦ τίγρις ! καὶ ὠρκίσθη ὅς τὴν ζῶν ἔμοῦ,
ὠρκίσθη εἰς τὸν θρόνον φεῦ ! καὶ κάθημαι ;...
Διαγγελεῦ, ποῦ εἶσαι ;

(Εἰσέρχεται· ὁ Διαγγελεὺς· ὁ Θεοδόσιος σημειώνει ἐπὶ χάρτου).

Μὴ ἀναβολάς !

Ἄλλὰ τὸν χάρτην τοῦτον λάβε· τὸ πρῶτον,
δὲν πρέπει πλέον νᾶνε ὁ Παυλῖνος ζῶν·
ὁ Κύρος οὐδεμίαν δύναται στήριξιν
ἐν Βυζαντίῳ νάπομένην ταχίστα
να δώσῃς τοῦτο, τῶρα, τῶρα παρευθύς
εἰς τὸν φρουρῶντα κάτω νέον πραιτώρα.

(Ὁ Διαγγελεὺς ἐξέρχεται).

Τετέλεσται ! τὴν ἔχιδναν ἐπάτησα.
Ἐν ἔτι δὲν ἐσκέφην, τὴν βασίλισσαν
πῶς θέλω ἐξορίσῃ· πλὴν περὶ αὐτοῦ
ἡ ἀδελφὴ μου ὡς σκεφίῃ καλλήτερα,
ἥτις συμβίαν τὴν ἐξέλεξεν ἐμὴν·
τὴν νύκτα ταύτην σώζομαι, ἢ φρικωδῶς
ποιῶ ὅς τὰ ὦτα τὰ ἐμὰ ἤχει φωνή!
«καθ' ἅπαντα τὸν βίον δὲν θέλεις ἰδῆ
τὴν εὐτυχίαν πλέον...»

ΜΕΡΟΣ Ε΄.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Αΐθουσα τῶν Ἀνακτόρων).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Τὸν ὀφθαλμὸν νὰ κλείσω δὲν εἰμπόρεσα
παντάπασι τὴν νύκτα· φάντασμα φρικτὸν
αἵματος θρόμβον φέρον εἰς τὴν χεῖρά του
ἀπαύστως ἔμπροσθέν μου ἤρχετο βοῶν·
«δὲν θάχης πλέον ἡσυχίαν!» Ἀλλὰ τίς
ἔρχετ' ; ὁ πραίτωρ εἶνε· ποίαν εἶδησιν
οἴμοι ! θέλει μοι φέρει, ΠΡΑΙΤΩΡ. Αἱ διαταγαὶ
τοῦ βασιλέως ἔργον ἔγειναν εὐθύς.

ΘΕΟ. Τί λέγεις, πραίτωρ, ΠΡΑΙΤ. Σκότος κατεκάλυψεν
ἀχάριστον ἐχθρὸν τῆς βασιλείας σου.

ΘΕΟΔ. Πῶς ; ΠΡΑΙΤ. Δὲν ὑπάρχει τώρα πλέον ζῶν
ἄπιστος φίλος. ΘΕΟΔ. Οἴμοι ! πῶς ; ἀπέθανε;
τὸ ἔγκλημά του ὠμολόγησε, τυχὸν
δὲν ἐξωμολογήθη; δὲν τῷ ἔδωκες
τὴν ἄδειαν, ΠΡΑΙΤ. Βεβαίως· δὲν ἀρνούμεθα
εἰς τοὺς κακούργους τὴν μετᾶληψιν ποτέ.

ΘΕΟΔ. Καὶ τεῖπε τὴν ὑστάτην ὥραν; λέγε μου.

ΠΡΑΙΤ. Ἀφοῦ τὴν καταδίκην τῷ ἐπέδειξα
ἐγγράφως, κατὰ πρῶτον ἔβαλε φωνήν,
ὡς ἂν ὠρύχθη λέων· πάλιν ἔπειτα
ἐκάθισε καὶ «τόσον», ἀνεφώνησε»
«νεάζων ! καθ' ἣν ὥραν μ' ἔσφιγγε μνηστὴ
ἀγαπητὴ τοσοῦτον εἰς ὑμέναιον
τὴν χεῖρα τῆς καρδίας ! Κατηφής, ὠχρὸς
ἐσίγησε κατόπιν· πλὴν μετέπειτα
αἰφνης τὸ ἦθος λίαν ἔλαβε παιδρὸν·
«διόλου δὲν μὲ βλάπτει,» λέγει, «μὴ ἐδῶ

ἄθάνατος θὰ ἤμην· εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐθὺς πηγαίνω· φέρτε τὴν πνευματικόν·
καὶ σὺ μὴ φύγῃς. ἄκουσον τί θὰ τοῦ 'πῶ.»

Ὁ ἱερεὺς ταχέως ἔφθασεν· οὐδὲν
τῶν ἐν τῷ βίῳ μυστικῶν τῷ ἔκρυψε·
μὲ τόνον εἶπεν, ἀποθνήσκει παντελῶς
ἄθῳρος· ταῦτα δὲ ψευδῆς διαβολή,
φρικώδης εἶνε, πόθεν ὁμως ἄγνοεῖ.

Τὸ δακτυλίδιον τοῦ τῷ παρείργειλε
νὰ δώσ' εἰς τὴν Εὐνίκην, ἥτις ἔγεινε
χριστιανή, καὶ λόγον πρὸς αὐτὴν νᾶπῃ
παρήγορον· κατόπιν ἐκοινωνήσεν
ἄθῳρος, καὶ κάτω εἰς τὰ γόνατα
πεσών, τὴν τοῦ δημίου πληξὶν μ' ἤρεμον
τὸ πρόσωπον ἐδέχθη, ὡς ἐὰν τυχὸν
κοινήν τινα νὰ πράξῃ πρὸς ἐμεῖς.

«τὸν βασιλέα συγχωρῶ» ἀνέκραξε,

κ' ἡ κεφαλὴ τοῦ παραχρῆμα ἔπεσε.

ΘΕΟΔ. Ἡ κεφαλὴ τοῦ λέγεις, τίνας πρὸς Θεοῦ
ὁμίλει. ΠΡΑΙΤ. Τοῦ Παυλίνου, ὡς διαταγὴν
ὁ πρῆκτωρ εἶχεν ἔπειτα δ' ἐξέβριστος
κι' ὁ Κύριος ἐδιώχθη. ΘΕΟΔ. Κ' εἶπε παντελῶς
ὅτ' εἶνε ἄθῳρος τοῦ θανάτου τὴν στιγμὴν ;

ΠΡΑΙΤ. Τὸν ἱερέα νάρωτῆσης δύνασαι

ΘΕΟΔ. Ἀλλὰ πῶς τότε ψεῦμα τόσον φοβερὸν
ἐψεύσθ' ἡ Εὐδοκία; ΠΡΑΙΤ. Ἰσως ταραχὴν

αἱ φρένες ἔχουν ὅτε πίπτ' ὁ πέλεκυς

ΘΕΟΔ. Τὸ ἐναντίον λέγουν, τότε καθαροὶ
τὸ παρελθὸν προσβλέπουν καὶ τὰ μέλλοντα
προλέγουν... Πλὴν δὲν εἶπε τὴν βασιλίσσαν;..

ΠΡΑΙΤ. Περί αὐτῆς μὲ σέβας μέγα ἔμιλησε
πῶς εἶνε ἀγνωστάτη. ΘΕΟΔ. Ἐκ τοῦ στόματος
τοῦ σοῦ, πῶς καὶ ἐκάστην λέξιν ἄσπλαγχνοὶ
αἰχμαὶ προβαίνουν, σχίζουν τὴν καρδίαν μου!
Καὶ σὺ, καὶ σὺ μὴν ἤλθες τὴν ταχεῖάν μου

νὰ ἐξελέγξης πρᾶξιν; Οἴμοι! φίλτατον
 ἓνα τῶν φίλων εἶχον. κ' ἦλθ' ὁ Σατανᾶς
 ἀπὸ τῆς ταρταρείας κατοικίας του
 νὰ τὸν ἀρπάσῃ!... Ὅχι, ἔκαμα καλὰ·
 δὲν ἤμην ἄλλως βσιλεύς .. θάτάραττον
 ἀπαύστως ὑποψίαί τὴν ἐμὴν ζωὴν·
 κοινὸς ἀνὴρ τὴν κλίνην θάχῃ' ἀμίαντον,
 κι' ὁ ἄναξ ὅπου διαβῇ, θὰ προκαλῇ
 κρυφὰ τοῦ διαβόλου σκώμματα πικρά;

Πλὴν... πρᾶίτωρ, λέγε, τί αὐτὸν ἐκάμετε;

ΠΡΑΙΤ. Ὁ ἄναξ θὰ προστάξῃ, ἂν εἰς ὄρνεα
 βορὰν θέλουν τὸν ῥίψῃ, ἢ θὰ κηδευθῇ,
 ὅπως ἀνήκει εἰς τὸ πρὶν ἀξίωμα.

ΘΕΟΔ. Εἰς φέρετρον θὰ ἴδω τὸν Παυλινόν μου!

τίς ἔτι τὴν προχθὲς ἡμέραν ἤθελε
 τὸν λόγον τοῦτον μ' εἶπε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
 αὐτοῦ νὰ ἐξορύξω δὲν θὰ προστάζον;
 καὶ τώρα νὰ μοῦ λέγουν, ὅτι μελλοῦσι
 νὰ τὸν σπαράξουν σαλευθόρα ὄρνεα!

Ὅχι, δὲν πρᾶττει πλέον ἐγκλήμ' ὁ θανὼν,
 οὐδ' ἔχουσιν οἱ ζῶντες ἐπὶ τῶν νεκρῶν
 καμμίαν ἐξουσίαν· τούτους δέχεται
 κακοὺς ὁμοίους κι' ἐναρέτους γῆ βωβή,
 ὡς εἶνε καὶ τὸ πτώμα ΠΡΑΙΤ. Ὡστε πάρχυτα
 ταφὴ νὰ διχτάξω μεγλοπρεπῆς

νὰ γείνη τοῦ Παυλίνου; ΘΕΟΔ. Συμπαθεῖς λοιπὸν
 σὺ τὸν Παυλινόν; ἂν δὲ σὺ αἰσθάνεσαι
 συμπάθειαν, διότι ἴσως ἄλλοτε
 καλὸν σοῦ εἶπε λόγον, τί νὰ αἰσθανθῶ
 ἐγὼ δὲν πρέπει τώρα, ὅστις μετ' αὐτοῦ
 τὸν βίον ὅλον φίλος διετέλεσαι;

ὅστις ποτὲ τὰ χεῖλη τοῦ Παυλίνου μου
 δὲν ἤκουσα νὰ εἴπουν λόγον δυσμενῆ!

Πλὴν... ὄχι, μέχρις οὐρανοῦ τὸ ἐγκλήμα
 τὸ προφανές ἐδόξα, καὶ νὰ ζήσωμεν

ἄμφοτεροι δὲν ἦτο πλέον δυνατόν.
 Ἐκεῖ ἐπάνω, ὅπου καθιρρίζεται
 τῆς ἀνομίας ἡ ψυχὴ, θάνταμωθῶ
 μ' ἐκεῖνον πάλιν, ἵνα ζῶ μακχίριος
 εἰς τοὺς αἰῶνας... τῶρα μὲ τὰ δάκρυα
 τὸ πρόσωπόν του θέλω βρέξῃ τὸ ὠχρόν.
 Κι' ἂν τὸν κακοῦργον ὡς κριτῆς ἐφόνευσα,
 ἀλλὰ τὸν φίλον θὰ θωπεύσ' ὡς ἀδελφός.
 Ναί, πρέπει ἡ κηδεῖα μεγαλοπρεπῆς
 νὰ γείνη. κ' ἂν εἶνε τοῦτο δυνατόν,
 κανεῖς νὰ μὴ τὸ μάθῃ, ὅτι προσταγὴν
 νὰ τὸν φονεύσουν ἔδωκεν ὁ βασιλεὺς.

ΠΡΑΙΤ. Οὐδεὶς γινώσκει τοῦτο, ἀνὰ, τὸ συμβάν.

ΘΕΟΔ. Τότε νὰ εἴπουν ὅτι τὸν κατέλαβεν
 ἐξαίφνης νόσος τῆς καρδίας· θὰ θάρηνῶ,
 ὡς ἂν ἐγὼ δὲν εἶχον τὴν διαταγὴν
 ἐκδῶσθαι τοῦ θανάτου, ἀλλ' ὁ φίλος μου
 εἰς τὴν ἀγκάλῃν τὴν ἐρήν ἀπέθηκε.

ΠΡΑΙΤ. Οὕτω θὰ γείνουν πάντα· ἔχετε, βασιλεῦ,
 καμμίαν ἄλλην νὰ μοῦ δώσῃς προσταγὴν;

ΘΕΟΔ. Ἐν μόνον· τὸν ἡγάπηκε δὲν εἶν' ἀληθές;
 ἐνίοτε νὰ λέγῃς τὸ παμφίλιτον
 ὄνομα τοῦ Παυλίνου, ναί, νὰ ἐρχεται·
 αἰέποτε θὰ μ' εἶνε τοῦτο προσφιλέс.
 "Αχ! ἀλλὰ κόπον μέγαν εἰς τὸ σῶμά μου
 καὶ τὴν ψυχὴν νομίζω πῶς αἰσθάνομαι·
 νὰ ἡσυχάσω πρέπει, νὰ φροντίτῃς σὺ
 τὰ πάντα καθὼς εἶπον νὰ ἐκτελεσθῶν.

(Ὁ Πραίτωρ κατανεύει· ὁ Θεοδόσιος ἐξέρχεται εἰς τὸ παρακείμε-
 νον δωμάτιον· εἰσέρχεται δὲ ἡ Εὐδοκία ὀλίγα δὲ βήματα ὀπί-
 σθεν τὴν ἀκολουθοῦν αὐτοί).

ΕΥΔΟΚΙΑ (καθ' ἑαυτήν).

Οὐδέποτε τὴν νύκτα τόσῃν ταραχὴν
 ἠσθάνθην· ὁ Παυλῖνος ὡς νὰ ἔστεκεν
 ὑπὲρ τὴν κλίνην τὴν ἐμὴν περίλυπος,

εἰς δὲ τὸν τράχηλόν του χίμα φαίνεται·
Θεέ μου, ποῖαν μέλλω εἶδῃσιν φρικτὴν
νὰ κούσω;

(Εἰσέρχεται ἡ Εὐνίκη με ἀρελὴ λευκὴν ἐνδυμασίαν).

Ἄλλὰ ποῖα εἶσαι, κόρη, σὺ,
ἥτις ἐξαίφνης φθάνεις εἰκονίζουσα
τὴν θλιψὶν εἰς τὴν ὄψιν; Οἷμοι! προσταγὴν
ἔχω δομένην νὰ μὴν ἐμποδίζῃσι
τάς δυστυχεῖς νεάνιδας, ἂν θέλωσι
νὰ μ' ἴδουν· ἀλλὰ σὺ τοσοῦτον μὲ λυπεῖς!
ὁμίλησον, τί θέλεις; πῶς; τὰ χεῖλη σου
νὰ ὁμιλήσουν τὴν ἰσχὺν δὲν ἔχουσι;

ΕΥΝΙΚ. Βασίλισσά μου, σὺ τοὺς πάντας ἔλεεῖς,
καλεῖσαι μήτηρ, δυστυχῶν, πρήγορος·
ἄχ! σῶσον τὸν Παυλῖνον, σπεῦσον παρευθύς·

διότι μίαν ἂν βραδύνωμεν σπέρμαίν,
δὲν θέλει πλέον ἰδῇ τοῦ Ἥλιου φῶς.

ΕΥΔ. Τί λέγεις, ποῖα εἶσαι, σὺ, μὲ πένθημα
τοσοῦτον ἦθος, ὦ Χρυστέ, τί ἤκουσα!

ΕΥΝΙΚ. Ἡ τοῦ Παυλίνου εἶμαι, δύστηνος μνηστὴ

κ' ἐπῆγα νὰ τὸν ἴδω, κεῖθεν ἔρχομαι
πλὴν οἷμοι! ποῖον εἶδον θέαμα, ἄνασσα!
τὴν κλίνην ἄνω κάτω, μὲ χαρὰν δ' ἐκεῖ
ταρτάρειον ἐν βλέμμα ῥίψας φονικὸν
μοῦ εἶπε τῆς αὐλῆς ὁ ἀσχημινθρῶπος·

«ὕπαγε τώρα, μὲ νεκρὸν νυμφεύθητι·
ἀπῆγαγον, ἀκούεις; τὸν Παυλῖνόν σου

οἱ δῆμιοι.» ΕΥΔΟΚ. Θεέ μου! καὶ θὰ εἶμαι γὰρ

φρικώδους τόσον συμφορᾶς περὶ τῆς

τί δύναμαι νὰ κάμω; (Πρὸς αὐλικόν) Τὸν Χρυσάφιον

νὰ προσκαλέσῃς ὕπαγε. ΕΥΝΙΚ. Τί δύναται

νὰ κάμῃ κεῖνος, κί' ἂν ἐγκλίρως ἔλθῃ δῶ;

τὸν βασιλέα μόνῃ ἂν ἐκέτευσεν,
νὰ κατορθώσῃς τοῦτο ἢ ἀδύναστο·

βασιλίσσά μου! σπεῦσον, τὸν φονεύουσι.

ΕΥΔΟΚ. Τὸν βασιλέα λέγεις; κόρη δυστυχής!
ἐκεῖνος τώρα μὴδ' ἐμὲ θέλει νᾶδῃ.

ΕΥΝΙΚ. Τότε δὲν εἶνε σωτηρία πρὸς ἐμέ;
μ' ἐκεῖνον ζῶσα θέλω νὰ ταφῶ κ' ἐγώ,
ὁ κόσμος ἀφοῦ τόσον ἔγειν' ἄσπλαγχνος.

(Κλίνει ἐπὶ ἀνγκλίνοντο. εἰσέρχεται ὁ Γραμματεὺς).

ΕΥΔΟΚ. ὦ γραμματεῦ, εἰπέ μοι, τὸν Παυλῖνον σὺ
ἤκουσες πῶς ἀπύχουν δῆμιοι; **ΓΡΑΜΜ.** Αὐτὸ
δὲν ἤκουσα, πλὴν ἄλλο ἔμχθον φρικτὸν
ἐπίσης, ὅτι τάχιστα νᾶξοριθῇ
διέταξαν ὁ Κύρος. **ΕΥΔ.** Οἴμοι! μελανὰ
πῶς ἔγειναν τὰ πάντα! τί ὁ βασιλεὺς
ἔπαθεν ὥστε τιμωρεῖ σκληρότατα
τοὺς φίλους τῶν ἀρίστων, τοὺς προτρέψαντας
ἐνὲ νᾶ λάβῃ βασιλείας καὶ νῶνόν;

Ἐπὶ τοῦ θρόνου ποῖα ἀποσπρόχνητα
μετὰ τοιαύτην εὐτυχίαν ἐρχονται
συμβᾶντα! νᾶ φονεύουν ὅτους ἔλεγον
φιλάτους, νᾶξορίζουν μ' ἀποτρόπαιον
ἀτίμωσιν ἐκείνους, οὐς ἐκῆρυστον

τὴν χθὲς ἡμέραν κόσμημα τοῦ σκήπτρου των
Εἶθε καὶ νῦν νᾶ ἤμην κόρη ἀφελής,
πρὸς τὴν φιλοσοφίαν πόθον ἔχουσα,
ἢ τόσον ὕψος αἴφνης; νᾶ νυχθῶ κ' εὐθύς
πρὸς βχθυτάτην ἄβυσσον νᾶ κρημνισθῶ!

Πλὴν... ποῖα αἴφνης μουσικὴ ἀκούεται;
ὡς πένθιμος... τίς τόσον θάπτεταί πρώτ;

Ὅποια φρίκη! **ΕΥΝΙΚ.** Τίς, ἀκούω, θάπτεταί;
τίς λέγει μαῦρ' ἡμέρα πῶς ἀνέτειλεν

ἀπὸ λαμπάδων ὕμεναίου; **ΕΥΔΟΚ.** Τέχνον μου!
ἡσύχασε, δὲν εἶνε δυνατὴν αὐτό,
δὲν θάπτουν ὅτους δῆμιοι φονεύουσι.

ΕΥΝΙΚ. Ὑπάγω· τίς μοῦ λέγει ἔτι καὶ αὐτό,
ὅτι κηδεῖας δὲν θὰ τύχη.

(Φεύγει ὡς παράφρων).

ΕΥΔΟΚ. Δύστηνος!

μὴ τρέχης οὕτω. (Εἰσέρχεται ὁ Θεοδόσιος).

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ (καθ' ἑαυτόν).

Ποίαν ἤκουσ' ἔνδοθεν
ἀπὸ τοῦ Ἄδου ἐξελθοῦσαν μουσικὴν!
Οἱ αὐλικοὶ ποῦ εἶνε; τίνα θάπτουσιν,

ὁ ἥλιος πρὶν ἔτι ἀναβῇ πολὺ;

Εἰς Αἴα. Οὐδεὶς ἡμῶν γινώσκει τοῦτο, βασιλεῦ;

ΘΕΟΔ. Κι' ὅμως ἐγὼ γινώσκω, ὅστις ἔδωκε

διαταγὴν τὸν φίλον νὰ κηδεύσῃ.

Εἰπέτε νὰ μὴ τρέχουν, ἐπὶ τοῦ ὠχροῦ

προσώπου του νὰ χύσω θέλω δάκρυα.

(Εἰσέρχεται ὁ Χρυσάφιος).

Χρυσάφιε, τί εἶνε, πῶς περὶ φροντίς

τὴν ὥραν ταύτην φθάσεις; ἐπαθες καὶ σὺ

ὅτι δὲν ἔχω πλέον τὸν πιστότατον

τῶν φίλων μου καὶ μαυροῦ σουπαῖς ἔγεινεν

ὁ κόσμος ἐμπροσθέν μου. ΧΡΥΣ. Ἀπῆλθον,

ἀλλὰ νὰ σ' ἀποδώσω πάλιν, βασιλεῦ,

τὸν φίλον θέλω· κι' ἂν τὸ σῶμα τὸ νεκρὸν

ὑπὸ τὴν γῆν θὰ μένη, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ

νὰ ἔχῃς πάλιν ἀγνωστάτην καθὼς πρὶν.

ΘΕΟΔ. Φεῦ! ποίας λέξεις μ' εἶπες! τὴν βασίλισσαν

νὰ μ' ἀποδώσῃς ὅμως; πρέπει μὴ ψεύδῃ,

πρὶν ἀποδείξῃς τὴν φιλικὴν ἄδολον.

ΧΡΥΣ. Μὲ δύο λέξεις πᾶται διχλύονται

τοῦ ψεύδους αἱ πλεκτάναι· ταύτην τὴν στιγμὴν

ἀπήγγχθ' Ἰούδας νέος τὸν ὧς ὁ Χριστὸς;

ἀγνὸν φονεύσας ἄνδρα μὲ διαβολῆς.

ΘΕΟΔ. Ποῖος ἀπήγγχθ' Ἰούδας; ΧΡΥΣ. Ὅστις ἀναψέ

ζηλοτυπίαν τόσῃν εἰς τὸ στηθός σου·

ἀπήγγχθη καταλείπων ἑδ'! ἐπιστολήν,

ἣν ἀναγνώσας θέλεις τάχιστα πεισθῇ

πῶς πάντα ταῦτα ἦσαν κεφαλῆς κακῆς

τεχνάσματα. ΘΕΟΔ. Πῶς τρέμω! τὴν ἐπιστολὴν
δῶσέ μου· ποῖος κεραυνὸς μ' ἐκτύπησε!

(Ἀναγινώσκει).

« ὦ βασιλεῦ, τοιοῦτον δὲν ἐπρόσμενα
δυστύχημα νὰ ἔλθῃ· φεῦ! τὸν πεῖπτόν σου
νὰ θανατώσῃς φίλον· τί δ' ἐκέρδισα
ὁ ἄθλιος ἐκ τούτου; περιττότερον
μ' ἐμίσησ' ἢ Εὐνίκη, οὐδὲ δύνامي
νὰ ζήσω τώρα πλέον, βλέπων φάντασμα
φρικτὸν ἐπ'άνωθέν μου· ἀδιάκοπα
«ἀπόθχνε.» μοῦ λέγει ὁμοια καὶ σὺ
ὁ τὴν πλεκτάνην πλέξας· ἦσαν ψεύματα,
ὅσα σοῦ εἶπον, πέντη, γίνωσκε καλῶς·
οὐδ' ἐφάντασθη ὁ Παυλῖνος πώποτε
κακούργημα τοιοῦτον. ΘΕΟΔ. » Εἰς τὴν κεφαλὴν
ὁποία φλόξ μὲ καίει! πάρετε παρτε-
τὰ δίστομά σας ζήφῃ, νὰ κτυπήσετε
εἰς τὴν καρδίαν φίλου, ὅστις ἤκουσεν
ἐπιπολαίως τόσον τὴν διαβολὴν
τὸν βασιλέα ἐκ τοῦ θρόνου βίψατε,
ὅστις τὸν σύντροφόν του ἐθελόκτατε
τὸν ἄριστον ἀπάντων. ΧΡΥΣ. Πόσον ἀληθὴς
τὸν λόγον τοῦτον εἶπα; ΘΕΟΔ. Ὅχι, μηδ' ἐγὼ
νὰ ζήσω πλέον μετ' αὐτὸ δὲν δύνامي
τὸ ἔγκλημα· Κανθάρχη! σὺ τὸν νοῦν ἀμβλύς,
ῥησθαιδης τοῦτο τόσον, ὥστε μετ' αὐτὸ
συνειδήσεις νοσοῦσα σὲ κατέπνιξε·
κ' ἐγὼ τοιαύτην θάχω κεφαλὴν κακὴν
ἐπὶ τῶν ὤμων; ὅχι, καταθρύσκατε
οἱ τοῖχοι ταύτην, ὅπως μὴ τὰ ὄμματα
τὴν βλέπουν τῶν ἀνθρώπων.

(Ὑπάγει νὰ κτυπήσῃ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἐπὶ τῶν τοίχων).

ΧΡΥΣ. Οἴμοι! βασιλεῦ,

ποία μανία σὲ κατέχει φοβερά.

ΘΕΟΔ. Μανία, ναι, μανία· τί! ὁ χωρικὸς

τὸν φίλον θὰ θωπεύῃ. θὰ τὸν βοηθῇ
 εἰς τὰς ἀνάγκας. ἄρχων δὲ ὑπέρτατος,
 τῶν πάντων ἔχων χρεῖαν, ὅπως ἴσταται
 καὶ πάντων μᾶλλον ὑψηλά, διὰ κοινοῦ
 διαβολὴν ἀνθρώπου ξίφος δίστομον
 εἰς τοῦ φιλτάτου τὴν καρδίαν θὰ ὤβῃ;
 Συντρίψατε τὸ στέμμι, τὴν πορφύραν μου
 εἰς βόρβορον ἀφῆτε δυτωδέστατον·
 ἀντὶ χιτῶνος σάκκον θὰ περιβληθῶ,
 εἰς ἔρημον νὰ πνέω κυστικὴν πνοήν,
 ἢ ζῶν εἰς τάφον σκώληκας θὰ γεύωμαι,
 ἕως νὰ πλύνω ἀνομίαν, ἣν οὐδεὶς
 ἔπραξεν ιδιότης.

(Εἰσάγεται ἡ Πυλγορία).

ΠΟΥΛ. Τί σημαίνουσιν

ἐδῶ φωναὶ τοιαῦται ἀγριώταται;
 τὸν βασιλέα μὴπως αἰσθῆς ἀπειλοῦν;
 ΘΕΟΔ. Μὴ βασιλέα λέγε, πλὴν, ἀδελφὴ,
 τὸν δῆμιον τοῦ φίλου καλεσὼν ἐμέ.

ΠΟΥΛ. Τί λέγεις, ἀδελφε μου; τί, ἐξήγησον,
 Χρυσάφιε, συμβαίνει; ΧΡΥΣ. Εἰς διαβολὴν
 ὅλως ψευδῇ πιστεύσας, νὰ φονεύσωσιν...

ΘΕΟΔ. Ναί, λέγε το, εἰπέ το· φοριζῆς καὶ σύ;

ΧΡΥΣ. Αὐγούστα, τὸν Πκυλῖνον ἀπωλέσαμεν.

ΠΟΥΛ. Πῶς εἶπας; τὸν Πκυλῖνον! ΧΡΥ. Ναί, ζηλότυπος
 ὁρμὴ τοιοῦτον ἔφερε δυστύχημα.

ΘΕΟΔ. Τί στέχεις; πῶς εἰς ἄλλας πράξεις εὕρισκας
 μεγάλως ἐπιπλήξεις; τώρα δ' ἄλλος
 μὲ βλέπεις· μὴ δισταῖς, ἔχεις μόνη νοῦν·
 τὸ σκηπτρον λάβε, καὶ διάταξον εὐθὺς
 νὰ μὲ δικάσουν ἀμερόληπτοι κριταί,
 εἰς κύνας νὰ μὲ ρίψουν. ΧΡΥΣ. Ὁ φυλὸς
 Κυνθάρης, φθόνον τρέφων, μᾶλλον αἷτιος,
 Αὐγούστα, τούτου τοῦ συμβάντος ἔγεινε.

ΠΟΥΛ. Φεῦ! μᾶλλον λέγε ἀναξ ἐπιπόλαιος,

πάν κάπτων ὅτι πρὸς αὐτὸν προσέρριπτον,
ἄρχει μὲ τέχνην τοῦτο νὰ ἐγίνετο.

Δὲν τῶλεγα πολλάκις, ὅτ' ὑπέγραφες
μὲ τόσῃν εὐκολίᾳ, ὅτι καὶ τὴν σὴν
θὰ ὑπογράψῃς καταδίκην κἄποτε;

Ἴδου μὲ ποῖον φοβερὴν δυστύχημα
ἐκπλύνεις τώρα ὅσα πρὶν θὰ ἔπραξες
ἐγκλήματ' ἀποστέλλων εἰς τὸν δῆμιον
πολλοὺς ἀθώους. Νῦν δὲ μάτην τί θρηνεῖς;
τί; νὰ φονεύσῃς σεαυτόν; νὰ καταβῇς
ἀπὸ τοῦ θρόνου σκέπτεσαι; φρονεῖς λοιπὸν
ὅτι τοιοῦτον ἔχεις σὺ δικαίωμα,

ὥστε νὰ θρίζῃς καὶ αὐτὴν τὴν πρόνοιαν
τοῦ θεοῦ, ἥτις τὴν ζωὴν σοῦ ἔδωκε,
ἥτις μονάρχην μέγαν σὲ ἀνύψωσε.

Ἐν δένδρου φύλλον, νέε ἐπιπόλαιε,
δὲν κίπτεται δίχως νᾶνε θέλημα Θεοῦ·
μία ψυχὴ δὲν φεύγει ἀπὸ τοῦ θνητοῦ
σκηνώματος πρὸς τοὺς νόμους τοῦ παντός·
καὶ ταύτην, ἥτις νῦν σὲ πλῆττει συμφορὰ
φρικώδης ὄντως, οἷα σπάνις θνητὸν
εὔρε, διότι μᾶλλον τὸν μονογενῆ
υἱὸν βεβαίως μήτηρ δὲν ἠγάπησεν,
ὅσον ἠγάπας σὺ τὸν φίλον τὸν πιστόν,
ταύτην νὰ πάθῃς ἦτο κέλευσμα Θεοῦ,
ὅπως νοήσῃς ποῖον ἔχεις ὑψηλὸν
καθῆκον, πάντα νὰ διερευνᾷς καλῶς,
ὅπως μὴ πάθῃ τις ἀναίτιος κακόν.

(Ἀκούετα: ἐκ νέου πένθιμος μουσικὴ, εἰσέρχεται δὲ ἀγγελιαφόρος τις).

Ἄλλὰ τί οὗτος θέλει, ὅστις κατηφὴς
τοσοῦτον αἰφνης ἔρχεται; ΑΓΓΕΛ. Προφθάσατε,
διότι τὴν κηδεῖαν ἐσταμάτησαν,
τὸν δὲ νεκρὸν δὲν κρύπτουν εἰς τὸν τάφον του.

ΠΟΥΛ. Ποῖον νεκρὸν μὲ θράσος ἐμποδίζουσι
νὰ θάψουν; τοῦτο τὸ δικαίωμα θνητὸς

δὲν ἔχει ΑΓΓΕΛ. Πλὴν βικίως δὲν ἐμπόδισαν,
 νὰ θάψουν τὸν Παυλῖνον· λυπηροὺς ἐνῶ
 ὕμνους βραδέως βαίνοντες οἱ ἱερεῖς
 ἔψαλλον, αἶφνης ἔτρεξεν ἐπάνω του
 ὡς μαινομένη κόρη· θάμβος δ' ἔπαιντας
 κατέλαθε· σιγῶντες ἴσταντ', οὐδ' ἐμπρὸς
 βαδίζοντες κι' ὁπίτω μὴ στρεφόμενοι.

ΠΟΥΛ. Τίς εἶν' ἡ νέα αὕτη; ΑΓΓΕΛ. Δέγουσι, μνηστὴ
 πῶς εἶχε γείνη τοῦ Παυλίνου μυστικά.

ΠΟΥΛ. Ὡ δύστηνος νεῖνις! ναί, τὸ ἤκουον
 πῶς τὸν Παυλῖνον κόρ' ἠγάπα ἔθνική·

ΑΓΓΕΛ. Τώρα, μοῦ λέγουν, ἔγεινε χριστιανή.

β'. ΑΓΓΕΛ. Ὡ βασιλεῦ, τοὺς δύο τί θὰ κάμωσι
 νεκροὺς μὲ πέμπουν νῆρωτήσω. ΠΟΥΛ. Πρὸς ἐμὲ
 θίποτ' ἐκείνη νὰ λάβῃς τὴν ἀπάντησιν.

Τίς ἄλλος πάλιν αἶφνης ἔπεσε νεκρός ;

β'. ΑΓΓΕΛ. Ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ Παυλίνου ἔπεσεν
 ἄψυχος ἡ μνηστὴ του· τότε οἱ λυγμοὶ
 εἰς τὴν κορδίαν ἄλγος ἔφεραν δεινόν.

ΠΟΥΛ. Τοσοῦτον τὸν ἠγάπα· κόρη δύσμοιρος.

β'. ΑΓΓΕΛ. Θυνόντος τοῦ Παυλίνου, δὲν ἠδύνατο

νὰ ἐπιζήσῃ πλέον. ΠΟΥΛ. Ἄν χριστιανή,
 ὡς λέγεται, ἦτο, θάψατε κι' αὐτὴν ἐγγὺς
 τοῦ προσφιλοῦς μνηστῆρος· εἰς τὴν ἔπειτα
 ζωὴν τὴν αἰωνίαν νὰ φορέσωσι

στεφάνους ἀθανάτους. β'. ΑΓΓ. Ταῦτ' εἰς τὸν λαὸν
 νὰ εἴπω; ΠΟΥΛ. Καὶ ταχέως μὴ πορεύωνται·
 πλησίον των νὰ κλάσῃ πρέπ' ὁ βασιλεὺς
 τὴν δυστυχίαν τούτην. Τί κατέπεσες
 ἐπὶ τῆς γῆς, ὦ τάλας Θεοδόσιε;

(Ἐρχεται ἡ Εὐδοκία).

Ἴδου κ' ἡ σύζυγός σου! εἰς τὰ γόνατα
 νὰ πέτῃς τούτης πρέπει, μὲ γλυκύτητα
 παρηγορίαν νὰ σοῦ δώσῃ, τὸν Θεὸν
 νὰ ἱκετεύσῃ διὰ σέ· ἐγέρθητι!

ΘΕΟΔ. Ἡ Εὐδοκία ἦλθε... ναί, συγχώρησιν
ζητῶ.

(Κάμνει νὰ γονατίσῃ ἔμπροσθέν της).

ΕΥΔΟΚ. Μή... σήκω, δός μου, δός τὴν δεξιάν·
ὡς βασιλεὺς ἀρμόζει καὶ τὴν συμφορὰν
αὐτὴν νὰ ὑπομείνης· ἅπαντ' ἔμαθον·
κ' ὁμῶς οὐδὲν τοιοῦτον εἶνε ἐγκλημα,
ὥστε συγγνώμην νὰ μὴ δίδῃ ὁ Θεός.
ἂν πλύνῃ τὴν ψυχὴν ἡ μεταμέλεια.
Σὺ δὲ μεγίστου βασιλείου μέγιστος
μονάρχης, χρέος ἔχεις νὰ μὴ κάμπτεσαι
μικροψυχῶν πρὸς τύχην ἀπροσδόκητον·
ἀλλὰ νὰ λάβῃς μάλλον μέγα δίδαγμα,
πεποίθησιν δὲ νάχῃς εἰς τὴν ἀρετὴν
ἣν ὠμολόγεις ὅτι ἔχ' ἡ σύζυγος.

ΠΟΥΛ. Εὖγε! τοιαύτην ὄντως γλώσσαν συνετὴν

ἔκ νέας προσηδύων, ἣτις νάματα
φιλοσοφίας ποτισθεῖσα πρότερον,
εἰς τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστιν ἔπειτ' ἔστρεψε.

Ἐγὼ δὲ θέλω εἰς τὸν λόγον τὸν σοφὸν
ὡς ἀδελφὴ προσθέσῃ νέαν ἐντολήν.

Ἀρκοῦν δὲν εἶνε τοῦτο, μεταμέλεια
νὰ νίψῃ τὴν ψυχὴν του· πρέπει καὶ ὁ λαὸς
νὰ ἐννοήσῃ τοῦτο, πρέπει τὸν νεκρὸν
ὡς φίλον νὰ θρηνήσῃ, τὴν δὲ σύζυγον,
ἣν τόσον μ' ὑποψίαν ὅλως ἄτοπον
ἐπὶκρανε, νὰ πέμψῃ πράξεις ἀγαθὰς
νὰ πράξῃ εἰς ὅλον τὸ εὐρὺ βασίλειον·
μονὰς, ναοὺς νὰ κτίσῃ, χήρας καὶ ὀρφανὰ
νάνακουφίσῃ, καὶ ἐνθα πρῶτον ὁ Χριστὸς
ἐκκήρυξε τὸν λόγον τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ,
νὰ δώσῃ πλοῦτον μέγαν, ὅπως τοῦ Θεοῦ
ἡ δόξῃ λάμψῃ, πάντες δ' οἱ ἀλλόδοξοι
λαοὶ πρὸς τοῦτον εὐγνωμόνως νὰ στραφούσιν.
Ἐγέρθητι, σοὶ λέγω, Θεοδόσιε,

τοιαῦτα πράξον. ΘΕΟΔ. Ὅταν ἐκ Θεοῦ σοφὴ
τοιαῦτα λέγῃ ἀδελφὴ, θὰ σηκωθῶ.
Ναί, θέλω, θέλω νὰ πνιγῶ εἰς πέλαγος
δακρύων καταθρέχων τοῦ Παυλίνου μου
τὸ στήθος... θέλω πανταχοῦ τὸ ἔκγλημα
τοῦ βασιλέως νὰ κηρύξω ΙΟΥΑ. Ἀγωμεν!
οἱ πάντες πρέπει νὰ τιμήσωμεν ταφὴν
τοσοῦτον ἐναρέτου νέου, κ' ὕστερον,
ὅταν ἀγρία θλίψις καταπρῦνθῇ,
εἰκόνα τοῦ Παυλίου θὰ προστάξωμεν
νὰ κάμῃ καλλιτέχνης ἐπιτίδειος,
κ' εἰς τὴν εἰκόνα κάτω μέλλει νὰ γραφῇ—
ὦ βασιλεῖς τοῦ κόσμου, ὅταν κρίνετε
μὴ σπεύδετε διόλου· φέρει θάνατον
ταχεῖα κρίσις μ' ἐπιπόλαιαν τὸν νοῦν.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΔΟΚΙΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000020857

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΚΡΗΤΗΣ, ἔπος ("Εκδοσις 6'.)	Δραχ.	4
Ο ΚΑΤΣΑΝΤΩΝΗΣ, ἐποποιία τῶν ἀρχαίων	"	6
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΑΣ, ἔπος ἱστορικόν	"	4
Η ΜΑΝΝΑ ΤΟΥ ΓΕΝΝΙΤΡΑΡΟΥ)	"	3
Α ΜΒΡΟΣΙΟΣ Ο ΜΕΔΙΟΔΑΝΩΝ).	"	1
Ο ΚΑΠΕΤΑΝ ΜΑΝΕΤΑΣ	"	4
Ο ΘΕΟΔΩΤΗΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	"	4
Η ΧΡΥΣΟΜΑΛΛΟΥΣΑ ΤΩΝ ΣΦΑΚΙΩΝ)	"	4
ΑΛΗΜΠΕΗΣ Ο ΚΑΚΟΔΙΚΙΩΤΗΣ	"	2
ΦΙΛΙΠΠΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ τραγωδία,	"	2
Ο ΠΛΟΥΤΗΣΑΣ ΕΚΥΤΟΤΟΜΟΣ, κωμωδία	"	2
Η ΧΡΥΣΤΙΑΝΗ ΕΥΓΕΝΙΑ, τραγωδία	"	2
ΑΓΙΣ Ο ΕΥΔΑΜΙΔΑ, τραγωδία	"	4
ΠΑΥΣΑΝΙΑΣ Ο ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΣ, τραγωδία)	"	4
Ο ΤΟΚΟΛΥΦΟΣ ΨΗΦΟΘΗΡΑΣ, κωμωδία)	"	4
Η ΑΙΗΣΤΟΣ, κωμωδία	"	4
ΠΕΤΡΩΝΙΟΣ ΜΑΞΙΜΟΣ, τραγωδία	"	4
ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ, τραγωδία	"	4
ΑΤΥΣ Ο ΛΥΔΟΣ ΒΑΣΙΛΟΠΑΙΣ, τραγωδία)	"	2
Ο ΔΣΩΤΟΣ ΣΩΦΡΟΝΙΖΟΜΕΝΟΣ, κωμωδία)	"	4
Ο ΚΡΙΣΠΟΣ, τραγωδία ("Εκδοσις 6'.)	"	2
ΟΙ ΤΥΡΑΝΝΟΚΤΟΝΟΙ, τραγωδία	"	4
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ο ΜΑΚΕΔΩΝ, τραγωδία)	"	4
Ο ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΣ, τραγωδία	"	4
Η ΧΑΙΔΕΜΕΝΗ, κωμωδία	"	4
ΠΑΝΘΕΙΑ Η ΣΟΥΣΙΣ, τραγωδία)	"	4
Η ΚΑ ΕΦΤΟΠΟΥΔΑ, τραγωδία	"	4
Η ΚΕΡΑ ΦΡΟΣΥΝΗ, τραγωδία	"	4
Η ΠΕΘΕΡΑ, κωμωδία	"	4
ΤΟΜΥΡΙΣ, τραγωδία	"	4
ΔΑΜΠΡΟΣ ΤΖΑΒΕΛΑΣ, δράμα	"	4
ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΚΑΙ ΘΕΟΔΩΡΑ	"	4
ΕΙΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΚΗΠΟΥΡΟΣ	"	4
ΘΡΑΣΥΒΟΥΔΟΣ, δράμα	"	4
ΚΑΤΣΑΝΤΩΣΗΣ "	"	4
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ ΚΑΙ ΚΛΕΙΣΟΒΑ, δράμα	"	4
Ο ΨΑΡΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ κωμωδία)	"	1,25
ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΣ, τραγωδία.	"	50
ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΙ ΟΔΥΜΠΑΣ, τραγωδία	"	1
ΣΚΕΝΤΕΡΜΠΕΗΣ, τραγωδία	"	1
Ο ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, δράμα	"	50
Η ΚΑΤΑΡΑ ΤΗΣ ΜΑΝΝΑΣ ("Εκδοσις 6'.)	"	1
ΚΑΛΟ ΚΑΙ ΚΑΚΟ ΠΑΙΔΙ, κωμωδία	"	1

Τιμᾶται δραχμῆς 1.